

Občinski poročevalec, glasilo Socialistične zveze delovnega ljudstva občine Domžale, izhaja dvakrat mesečno, vsa gospodinjstva v občini ga dobivajo brezplačno. Glasilo ureja uredniški odbor v sestavi: Marjan Bolhar, Matjaž Brojan, Štefan Markovič, Anton Orel, Marjan Gorza, Pavel Pevec, Franc Tekavec, Vera Vojska, Cveta Zalokar-Oražem.
Glavna urednica: Vera Vojska, tel.: 721-359, odgovorni urednik: Matjaž Brojan, tel.: 721-686, tehnični urednik: Franc Mazovec, tel.: 323-841.
Glasilo izhaja v nakladi 12.700 izvodov in ga tiska Tiskarna Ljudske pravice Ljubljana. Rokopise sprejema odgovorni urednik, Ljubljanska 94, Domžale, p.p. 20, naročene oglase posreduje v uredništvo, Ljubljanska 94. Glasilo je na podlagi sklepa št. 421-1/72 z dne, 26.11.1974 Sekretariata za informacije izvršnega sveta SR Slovenije oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Glasilo je bilo dne, 25.7.1970 odlikovano s Priznanjem Skupščine občine Domžale za uspešno informiranje, dne, 24.4.1974 pa s srebrnim Priznanjem Osvobodilne fronte slovenskega naroda za uspešno informiranje delovnih ljudi in občanov občine Domžale.

Koncert iz naših krajev

V vrsti zabavnih radijskih oddaj so v novem Domu družbene samozasčite v Ihanu 6. 10. 1984 pripravili prireditve koncert iz naših krajev. Na tej prireditvi, ki je bila izjemno dobro obiskana, so spregovorili obširneje o svojem kraju, nastopili pa so tudi domači pevci in dva ansambla domače glasbe: ansambel Mihe Dovžana s pevci in ansambel Tineta Stareta iz Domžal. Na sliki: ihanski pevci ter v razgovoru voditelj oddaje Boris Kopitar in predsednik skupščine Krajevne skupnosti Ihan Franc Gnidovec.

Iz dela osnovnih organizacij ZK

V domžalskem Napredku so pred dnevi pripravili akcijsko konferenco o stabilizaciji, pogojih gospodarjenja in oceni lastnega dela. Delovanje komunistov je glede na to, da gre za trgovsko gostinsko delovno organizacijo, zelo mnogovrstno. Predstavniki OK ZKS Domžale so ocenili, da je ob dobri pripravi akcijska konferenca zelo uspela, saj so bila obravnavana domala vsa problemska področja, dobro začrtana problematika in tudi nakazani načini reševanja posameznih vprašanj.

Ko so pregledali gibanje rasti dohodka, so ugotovili, da se je ta dvigal bistveno počasneje kot v industriji. Kljub temu pa so si tudi na rovaš počasnejšega dvigovanja osebnih dohodkov namenili več sredstev za razširitev materialne osnove dela. V Napredku vse bolj občutijo problematiko nizkih osebnih dohodkov, ki v povprečju zaostajajo že za 17 %.

To dejstvo je v mnogočem posledica neurejenih cen. Nizka razlika v ceni od proizvodne do prodajne ne zadošča niti za enostavno reprodukcijo; posebno kritičen je položaj v trgovini z živili, ki v tej organizaciji že nekaj let posluje brez akumulacije. Le nizki osebni dohodki so razlog, da ne pride do izgub v poslovanju. Tako stanje, če se bo še nadaljevalo, bo imelo za posledico, da trgovina ne bo mogla več normalno vršiti preskrbe prebivalstva. Sredstva, ki jih namenja v sklade za materialno razširitev dela, se v celoti porabijo za odplačevanje posojil, ki izvirajo iz naložb v preteklih letih. Te naložbe pa so predvsem trgovine po vaseh, katerih grad-

nja pa je bila za preskrbo prebivalstva nujna. Na terenu se zopet tako kot v preteklih letih pojavljajo zahteve po graditvi trgovin. Napredek je pod pritiskom občanov, ki na zborih zahtevajo trgovine, pa je iz leta v leto investicijsko manj sposoben. Po novem zakonu o zagotovitvi obratnih sredstev pa so v Napredku v tem trenutku nesposobni za kakršnokoli novogradnjo. Kljub manjšemu številu zaposlenih, se je promet realno povečal. V treh temeljnih organizacijah so izdelali programe za odpravo motenj v poslovanju, kjer so ugotovili določene pomanjkljivosti, ki jih sedaj odpravljajo. Skušajo uvesti stimulatивnejše nagajevanje, kar pa je glede na velika nihanja v prometu izredno težko. Kljub prizadevanjem na različnih področjih, pa je ključni problem ostal nespremenjen. S tako razliko v ceni, kot velja sedaj, trgovina ne more živeti. Treba bi jo bilo izenačiti in ji dati enake možnosti, kot jih ima gospodarstvo, ne pa v deklaracijah ugotavljati, da je položaj v trgovini, posebej še v živilski in trgovini na drobno, slab, ko pa je to potrebno

konkretizirati, pa je stanje popolnoma drugačno. To dokazuje 29. člen novega osnutka Zakona o družbeni kontroli cen, ki predvideva za trgovino nadaljevanje administrativnega urejanja cen tudi v letu 1985, medtem ko naj bi proizvodnja v večini primerov oblikovala cene svojih proizvodov po pogojih tržišča. Če hoče trgovina svoj položaj izboljšati, mora biti v enakopravnem položaju s proizvodnjo ter mora skupaj z njo dogovoriti ceno dela zase in za proizvodnjo.

Komunisti v Napredku podpirajo uveljavitev osnutka Zakona o sistemu družbene kontrole cen, ki dopušča trgovskim organizacijam združenega dela samostojno odločanje o cenah v povezavi s proizvajalci. O deležih za kritje stroškov trgovine se skupno dogovorita trgovina in proizvodnja v okviru dogovorjene maloprodajne cene.

To in pa naloga, da bi v tej trgovinsko gostinski delovni organizaciji več delali na nagajevanju, stimuliranju dobrega dela, povečevanju razlike v nagajevanju med delom v trgovini, skladiščih na eni in delom v administraciji na drugi strani, ostajata temeljni stvari pri reševanju problematike Napredka. Komunisti bodo v Napredku težili prvi za razrešitev teh perečih vprašanj, ob tem pa bodo v vseh osnovnih organizacijah po TOZD pregledovali delo njih samih. Na akcijski konferenci naj se nato oceni vloga ZK v delovni organizaciji.

Pred problemsko konferenco o prometu:

Podatki iz analize o prometu

Strokovne osnove za dolgoročno reševanje te problematike so podane v študiji z naslovom „Razvojne možnosti v prometu na območju občine Domžale“, ki jo je v letu 1984 izdelal Investicijsko razvojni center Planum TOZD Gea projekt Ljubljana v tesnem sodelovanju s strokovnimi delavci iz občine Domžale. Študija je bila sofinancirana s strani Občinske raziskovalne skupnosti ter Samoupravne komunalne interesne skupnosti Domžale.

Tovorni promet

Glede na zbrane podatke prometnih tokov tovornega prometa in ob upoštevanju ostalih predpostavk (struktura vozil, zasedenost) lahko sklepamo, da se na območju občine Domžale zadržuje dnevno cca 33 železniških vagonov in cca 6.462 tovornih vozil cestnega prometa.

Potniški promet

V potniškem prometu ocenjujejo udeležbo 209.628 potnikov na dan in sicer v cestnem in železniškem prometu. Od tega ocenjujejo, gre v tranzitni promet 21.377 potnikov na dan, to pa je le desetina od lastnega prometa, ki znaša 188.251 potnikov na dan.

Izvozni promet obsega dnevno

migracijo. Le ta znaša 111.998 potnikov na dan. V to sta zajeti predvsem dve kategoriji potnikov, in sicer zaposlenih in šolska mladina; zbrani podatki nam kažejo, da se z individualnim prevozom oz. z osebnimi vozili prepele cca 48.000 potnikov na dan ali 36 % in da sredstva javnega potniškega prevoza istočasno prepeljejo cca 85.000 potnikov na dan ali 64 % celotnega izvoznega in tranzitnega prometa. Od tega prepele leta 1978 ponovno vpeljani železniški potniški promet cca 6.000 potnikov na dan.

Sicer pa je v študiji cela vrsta alternativ razvoja prometa in možnosti, o tem pa potem, ko bo problemska konferenca povedala še kaj več. B.

Ob mesecu požarne varnosti:

Dobski gasilci — viceprvaki v državi

Pred dnevi so se vrnili z zveznega tekmovanja v Kraljevu gasilci GD Dob, ki so na vsezveznem tekmovanju 14 najboljših ekip iz vse države v gasilskih veččinah zasedli drugo mesto. S tem tekmovanjem so si —kot kaže— gasilci pridobili pravico do nastopa na olimpijadi prihodnje leto v Rimu.

Zagotovo je tudi drugo mesto Dobljanov za ekipo druge slovenske ekipe iz Slovenjskih Konjic uspeh, ki ga je malokdo pričakoval. Uspeh Dobljanov pomeni tudi velik uspeh organiziranosti gasilstva v občini.

Krajani Doba so svoje tekmovalce — gasilce pričakali na prostoru pred Gasilskim domom in trgovino. V imenu gasilskega društva Dob, DPO, občanov Doba, krajevne skupnosti, Občinske gasilske zveze in Požarne skupnosti Domžale je spregovoril ob navzočnosti številnih sorodnikov in drugih občanov Sandi Rihtar.

Poudaril je ponos, ki preveva slehernega v društvu ob uspehu, ki je ponesel ime kraja izven meja republike. Zahvalil se je za večletni trud, ki je rezultiral ta uspeh, neštete vaje in nastope, strokovno in kondicijsko pripravljenost, tovariško vzdušje in odnos. Le tako je bilo lahko dosežen uspeh, ki so ga dosegli: deseter Milan Hribar, strojnik Pavle Orehek, sel Mitja Vilar, 1. napadalec Vili Pevec, 2. napadalec Tone Ažman, 1. vodar Rajko Cvetko, 2. vodar Franc Štrukelj, 1. Cevar Janez Cerar, 2. Cevar Vid Vilar in rezerva Pavle Vojska. Na tekmovanju so bili navzoči še Janez Brecljnik kot predstavnik Občinske gasilske zveze Domžale, predsednik društva Ciril Zupanc in preporočak Franc Zavrl.

Tovariški odnosi, vzdušje, dobra strokovno-tehnična pripravljenost, so bili temelj velikega uspeha. Tega je desetina že začela graditi kot mladino.

Sandi Rihtar med pozdravnim govorom ob sprejemu gasilske desetine po tekmovanju v Kraljevu.

ska desetina od republiškega prvenstva v Laškem pred leti. Ta uspeh je še večji zato, ker ne gre zgolj za športne rezultate, pač pa za doseganje kakovosti v humani organizaciji, kakršna je gasilska.

Ob koncu — ko so v Dobu pripravili manjše slanje — smo poprosili še vodjo desetine Milana Hribarja, da pove, kako je bilo v Kraljevu:

„Tekmovanje 14 najboljših ekip se je pričelo v petek z uradnim treningom, ko smo se zelo dobro odrezali, saj smo bili najboljši. Smolo pa smo imeli z žrebom, saj smo na uradnem tekmovanju morali nastopiti kot prvi. Žal pa nam na tekmovanju prva vaja ni šla, kot bi bilo treba. Čeprav smo drugi dve vaji izpeljali najbolje, nam je to prineslo „le“ drugo mesto, ki pa še vedno pomeni izjemen uspeh. Zaradi nekaj kazenskih točk smo osvojili drugo mesto; zagotovo je ta uspeh afirmacijo gasilstva v občini v celoti.“

Srebrni gasilci — fantje gasilske desetine GD Dob, ki so kot predstavniki Slovenije nastopili na zveznem tekmovanju v Kraljevu in osvojili odlično 2. mesto.

Več od pričakovanj

Ko je bila ob koncu lanskega leta izdelana projekcija industrijske rasti v občini Domžale za letošnje leto, smo predvidevali 3,5 odstotno rast. Namesto načrtovane se je povečala kar za 8 odstotkov, še posebej v kemični in tekstilni industriji.

Kljub stalnim težavam s slabo oskrbljenostjo s surovinami in repromateriali, trajnih virov obratnih sredstev in drugim težavam (likvidnost) so organizacije združenega dela v domžalski občini dobro poslovale in dosegle rezultate nad pričakovanji.

Na ploščadi pred Veleblagovnico Domžale je domžalski Napredek pripravil v dneh od 15. do 20. oktobra Teden kmetijske mehanizacije, ki je privabila mnogo kupcev.

Izvoz naj bi po predvidevanjih v prvih osmih mesecih porasel za petnajst odstotkov, vendar so rezultati še boljši, saj znaša skupen izvoz 4.591 milijonov dinarjev, kar je za 22 odstotkov več kot lani. Organizacije združenega dela so več svojega blaga prodale v razvitih zahodnih državah, toda tudi izvoz v socialistične države ne zaostaja in se je v letošnjem letu povečal za 31 odstotkov. Iz naše občine sta tako šli na konvertibilno tržišče dve tretjini izdelkov, medtem ko se je izvoz v države v razvoju zmanjšal. Hkrati z izvozom je letos za 43 odstotkov večji tudi uvoz, predvsem s klirinškega področja, ki je znašal 3.674 milijonov dinarjev. Glede

na pokrivanje uvoza z izvozom, ki je 125-odstotno v primerjavi z lanskimi 47 odstotki, je zunanjetrgovinska menjava prinesla 917 milijonov dinarjev presežka.

Na področju kmetijstva se doseženi rezultati bistveno ne razlikujejo od lanskimi. Kmetijske organizacije združenega dela so prodale za 1.302 milijonov dinarjev blaga, torej za 36 odstotkov več. Če pa upoštevamo rast cen, je ta odstotek mnogo nižji.

Vzroke za to je treba iskati predvsem v zmanjšani prodaji prašičev za pitanje in plemo ter klavnega goveda.

Nekoliko bolje je z odkupom od zasebnih kmetovalcev, ki je znašal 200 milijonov dinarjev ali 37 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju.

Realno pa je bil za odstotek slabši zaradi manjšega odkupa mladega pitnega goveda.

Poziv vsem občanom in delovnim ljudem naše občine

Občinski odbor Rdečega križa Domžale oz. njegovo predsedstvo POZIVA vse delovne ljudi in občane, da oddajo rabljeno oblačila, obutev, posteljnino in ostale uporabne predmete, ki jih ne potrebujejo

v skladišče v ulici Veljka Vlahoviča 4 b v Domžalah (zaklonišče) in sicer vsako prvo sredo v mesecu.

Predhodno naj o tem obvestijo Občinski odbor RK, lahko po telefonu 721-246 ali osebno v pisarniških prostorih na Ljubljanski 70 (stavba pri avtobusni postaji).

Ves zbrani material se bo uporabil za socialno ogrožene občane in delovne ljudi naše občine.

Vsem, ki bodo karkoli prispevale, hvala za darovano pomoč.

Občinski odbor RK
Domžale

Karel Kušar — petdesetletnik

Predsednik Skupščine občine Domžale in dolgoletni direktor Delavske univerze, družbenopolitični in kulturnoprosvetni delavec Karel Kušar praznuje 30. oktobra svoj petdeseti življenjski jubilej. Rojen je bil v Stobu, najstarejšem delu Domžal. Po končanem šolanju v domačem kraju, pa je nadaljeval v gimnaziji v Kamniku, po maturi pa je študiral zgodovino na ljubljanski filozofski fakulteti. Kot absolvent je leta 1959 postal direktor Delavske univerze in to delo je opravljal vse do aprila 1982, ko je prevzel predsedniško funkcijo v najvišjem občinskem samoupravnem telesu.

Več kot dve desetletji je Kušarjevo delo neločljivo povezano z domžalsko Delavsko univerzo. Tej pomembni izobraževalni ustanovi je ustvaril temelje in jo vodil k nenehni širitvi njene dejavnosti. Pod njegovim vodstvom je Delavska-univerza organizirala družbenopolitično, izobraževanje ter različne oblike osnovnega, srednjega in dopolnilnega šolanja ob delu. V njenem okviru so poleg osnovne šole za odrasle delovali nekaj časa tudi oddelki srednje ekonomske šole in srednje tehnične šole tekstilne stroke. V okviru Delavske univerze sta se kot posebno enoti razvili knjižnica in tiskarna. Ta ustanova je prevzela tudi administrativno delo za glasilno občinske konference SZDL Občinski poročevalec, jubilar pa je bil od 1974 do 1982 njegov glavni urednik, nekaj časa pa še odgovorni urednik. S to dejavnostjo si je pridobil veliko zaslug za napredek informiranja v domžalski občini. Karel Kušar pa se ni uveljavil le kot uspešen organizator in vodja različnih oblik izobraževanja, temveč tudi kot vsestranski predavatelj. Z odličnim poznavanjem problematike in pedagoškimi sposobnostmi je znal pritegniti pozornost in poglobljati znanje na številnih predavanjih zlasti o družbenopolitičnem sistemu, mednarodnih odnosih ter o splošnem ljudskem odporu in družbeni samozaščiti. Prav ob tej predavateljski aktivnosti se je tudi

sam izpopolnjeval za zahtevno in odgovorno funkcijo, ki jo sedaj opravlja.

Zanjo pa se je usposabljal tudi z občudovanja vrednim požrtvovalnim delom v družbenopolitičnih, kulturnoprosvetnih in drugih organizacijah. Že na domžalski nižji gimnaziji je postal predsednik mladinske organizacije. Kot dijak in študent je bil aktiven športnik v Nogometnem klubu, v Godbi na pihala je dalj časa opravljal tudi tajniške naloge, nastopal pa je še v domžalski Svobodi. Na kulturnoprosvetnem področju so jubilaru že leta 1950 zaupali vodenje Občinskega sveta Svobod in funkcijo podpredsednika Okrajnega sveta Svobod. Sedem let je kot vodilni funkcionar usmerjal delovanje kulturnoprosvetnih društev v domžalski občini. Nato je prevzemal vedno odgovornejše funkcije v občinskih forumih ZSS, SZDL in ZKS ter v Skupščini občine Domžale. Pred izvolitvijo za njenega predsednika je bil izvršni sekretar za SLO in DS pri Občinskem komiteju ZKS in podpredsednik Družbenopolitičnega zbora. Karel Kušar je „župansko“ funkcijo prevzel v času gospodarske stabilizacije, ko so se problemi na vseh področjih zaostriili in ko je v vsako pridobitev na družbenem ali gospodarskem področju treba vložiti dvojne napore. Z vztrajnim delom, s poslušom za težave, s poglobljanjem sodelovanja vseh dejavnikov ter s pobudami za samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje, si prizadeva dati kar najbolj tehten delež v skupnih naporih, da bi ne le uspešno obvladali probleme, temveč si ustvarili tudi pogoje za nadaljnji razvoj domžalske občine in širše skupnosti. Ponovna izvolitev za predsednika Skupščine občine izkazuje, da je svoje zahtevne naloge uspešno opravljal.

Tudi številna priznanja in pohvale govore, da družba ceni jubilarovo bogato, vsestransko in uspešno aktivnost. Za kultur-

noprosvetno delo je dobil tudi zlato plaketo Zveze Svobod Slovenije in Kersnikovo plaketo, za aktivnost na področju SLO in DS je prejel tudi priznanje republiške konference ZRVS in medaljo za vojaške zasluge, za družbenopolitično delo pa srebrno priznanje OF ter bronasto in srebrno priznanje občine Domžale.

Petdesetletnica je na življenjski poti tak mejnik, da smo ob njem jubilaru prvič opravili kratko inventuro dosedanjih delovnih rezultatov. Srečanje z Abrahamom pa je zlasti prilika, da v najboljših srednjih letih, tako vsaj mislimo vsi, ki smo blizu tega jubileja, snujemo načrte kakšnečile bi se radi dosegli in katere delovne naloge bi se želeli izpolniti. Vsi, ki ga poznamo kot skromnega in požrtvovalnega človeka, spoštujejo občudovanja vredno energijo pri reševanju življenjskih in delovnih problemov, ki Karla Kušarja cenimo kot iskrenega sodelavca in prijatelja, smo prepričani, da bo vse na novo zastavljene in tudi vse stare načrte uspešno uresničil, kar mu iskreno želimo.

M.S.

Živahno družbenopolitično delovanje:

Aktualne problemske konference

OK SZDL pripravlja vrsto problemskih konferenc, ki se lotevajo aktualnih družbenih vprašanj in perspektiv razvoja določenih področij v prihodnje.

V okviru izredno razvejane dejavnosti OK SZDL Domžala tačas pripravljajo nekaj problemskih konferenc in sekcijских razprav, v katerih so podane vse obstoječe okoliščine, ocena stanja, možnosti razvoja, alternative, posledice posameznih alternativ. Tak pristop k posameznim področjem je potreben tudi zaradi priprave različnih planskih dokumentov za kratkoročno, srednjeročno in dolgoročno obdobje. Za vsako od teh področij, ki jih bodo obravnavali na problemskih konferencah oz. sekcijских razpravi, je pripravljeno posebno gradivo oz. strokovni elaborat, ki dobro prikazuje stanje na teh področjih. Problemske konference o:

- energetiki,
- prometu,
- kmetijstvu
- turizmu
- varstvu okolja
- računalništvu

in sekcijська razprava o knjižničarstvu bodo pripravljene do 15. novembra 1984.

Prvi dve sta že sklicani oz. je problemska konferenca o energetiki (o njej bomo poročali) dne, 23.10.1984 že mimo. Naslednja — o prometu je sklicana za ponedeljek, 29.10.1984 ob 16. uri v Slamniku.

S temi problemskimi konferencami bo moč doseči večjo vključevanje v javno razpravo, večjo javnost in demokratičnost postopkov pri izpeljavi sprejemanja dokumentov ter bo pripomoček za realno planiranje v prihodnjem letu.

O posameznih problemskih konferencah bomo še poročali.

B.

Življenjski jubilej:

Marija Ivkovič-Cvetka — šestdesetletnica

Pred kratkim je minil praznik, ki ga v vsakdanjem vrvežu življenja skorajda nismo opazili. Šel je mimo nas tiho in mirno, čeprav bi se ga zaradi zaslug žene, ki ga je praznovala, morali spomniti vsi. Marija Ivkovič-Cvetka, ena najbolj delavnih in zaslužnih občank občine Domžale, je namreč praznovala visok življenjski jubilej — šestdesetletnico.

Tovarišica Ivkovičeva se je rodila 30. septembra 1924 v napredni delavski družini, ki si je že na samem začetku z vsemi svojimi močmi vključila v naš narodnoosvobodilni boj. Marija je že leta 1942. začela delati v organizaciji OF in postala obveščevalka na področju Vira in Moravč.

Zgodaj spomladi leta 1943 se je prostovoljno pridružila borcev Kamniško-Zasavskega bataljona, v katerem je bila njena mati in dva brata. Očeta so ji izselili v Nemčijo. Zaradi svoje hrabrosti je bila pri borcih zelo priljubljena in kmalu so jo imenovali za bolničarko. Cvetka pa ni bila samo borka in bolničarka, ampak je delovala tudi na političnem področju. Meseca maja 1943. leta, ko so zbirali prostovoljce za Savinjski bataljon, se je prijavila tudi ona. Udeležila se je hudih bojov na Štajerskem in Gorenjskem in pri napadu na Letuš vedno pripravljena reševati in bodriti ranjene borce. Pri formiranju Šlandrove brigade se je v hudih bojih s tovariši prebila preko Murovice in Save na Dolenjsko in se vključila v borbene enote na Dolenjskem.

Po kapitulaciji Italije, ko se je formirala Železniška brigada, je bila Cvetka imenovana za brigadno bolničarko. Ves čas pa je opravljala poleg bolničarskih dolžnosti še vrsto političnih funkcij. V hudih bojih je bila težko ranjena v glavo. Zaradi svoje hrabrosti, ugleda in politične predanosti je postala rezervni starešina JLA. Po osvoboditvi je študirala na šoli v Beogradu. Po končanem šolanju pa se je aktivno vključila v delo pri obnavljanju porušene domovine. V raznih družbenopolitičnih in samo-

upravnih organih je vestno opravljala delo, zato je prejela visoka vojaška in mirnodobna odlikovanja. Izvoljena je bila za republiško poslanko, več let je opravljala funkcijo republiške predsednice otroškega varstva. Bila je predsednica družbenopolitičnega zbora Sob Domžale in predsednica občinske konference SZDL. S svojim delom je dosegla pomembne rezultate na področju otroškega varstva ter socialnega in zdravstvenega skrbstva v občini in Krajevni skupnosti Vir.

Leta 1981 se je upokojila, vendar ji njen nemirni duh ni dovolil, da bi se prepustila brezdelju. Z občudovanja vredno marljivostjo se je lotila na novem področju — ohraniti pred pozabo aktivistično delo v času NOB na področju Krajevne skupnosti Toma Brejca Vir. Dolga leta je zbirala podatke in jih vestno urejala in rezultati njenega dela se bodo prav kmalu pokazali. Konec leta bo izšla njena knjiga „ZBORNİK“ Krajevne skupnosti, ki bo pomemben prispevek za celovito podobo narodnoosvobodilnega gibanja, ki smo jo dolžni zapustiti našim potomcem.

Tovarišici Ivkovičevi ob njenem šestdesetletnici iz srca čestitamo in ji želimo še mnogo zdravja in uspešnih let.

Z.

Prizadevanja za vse večjo požarno varnost v občini Domžale

Slovenska gasilska organizacija je imela svoj jubilejni X. kongres v mesecu juniju t.l. v Mariboru. Delegati kongresa so pregledali minulo 4-letno delo in si na osnovi analiz postavili nove smernice nadaljnjega dela. Sklepi in resolucije kongresa obvezujejo tudi našo zvezo pri izvajanju programa. Skupščina SRS je sprejela dopolnjeni Zakon o varstvu pred požarom, ki daje novo pomembno vlogo gasilski organizaciji v naši samoupravni socialistični družbi. Iz vsega tega so podani konkretni napotki za delo gasilske organizacije na celotnem slovenskem prostoru. Vse te usmeritve obvezujejo tudi naše nadaljnje delo k še večji krepitvi požarne varnosti in kulture.

Občinska gasilska zveza in njene aktivnosti po kongresu

Občinska gasilska zveza je že v drugem mandatnem obdobju, odkar

To pa ne, da bi cev pretežka in opasac prevelik! Mladi se v vse večjem številu vključujejo v množična gasilska tekmovanja

ima izvoljene organe kolektivnega vodstva, kot najvišje oblike demokratičnega odločanja in vodenja požarne varnostne dejavnosti. Delo na posameznih interesnih področjih je zaupano posameznim komisijam, katerih delovni program je bil sprejet na občnem zboru. Takšna oblika dela je dala pohvalne rezultate in jih moramo v nadaljnjem delu še dopolnjevati. Delo komisij v celoti zadovoljuje dejavnost požarne varnosti. Še posebno pa izstopa dejavnost na področju dela z mladimi, vključevanju žena v gasilstvo, strokovne vzgoje in praktičnih preizkusih operativnega znanja.

Pomembnejša področja delovanja Delo s pionirji in mladino

Komisija za delo s pionirji je opravila ogromno začetno delo na pridobivanju pomladka. Organizirala je ustanavljanje pionirskih društev „Mladi gasilec“ na vseh osmih matičnih osnovnih šolah, kjer je včlanjenih blizu 550 pionirjev. Razpisala in organizirala je pisanje nalog ter risanje na temo: Požarne varnosti. Po šolah so dopolnjevali učne programe in tako krepili požarno kulturo naših najmlajših. Mnogi učenci na teh šolah so že prejemniki bronastih, srebrnih in zlatih značk iz tekmovanj na temo „Preprečujemo požare“, s čimer so dokazali osnovno znanje iz požarne preventive. S tem načinom pridobivanja in vzgoje pionirjev bomo nadaljevali tudi v bodoče in na ta način že v najmlajšem rodu opozarjali na nevarnosti ognjenih stihij in drugih naravnih nesreč. Številni učenci so že vzljubili humana načela gasilske dejavnosti in se včlanili v teritorialno gasilsko društvo. Ta novi kader bo postopno nadomeščal starejše generacije gasilcev.

Delo žena gasilk se enakopravno vključuje v delo društev, operativnih

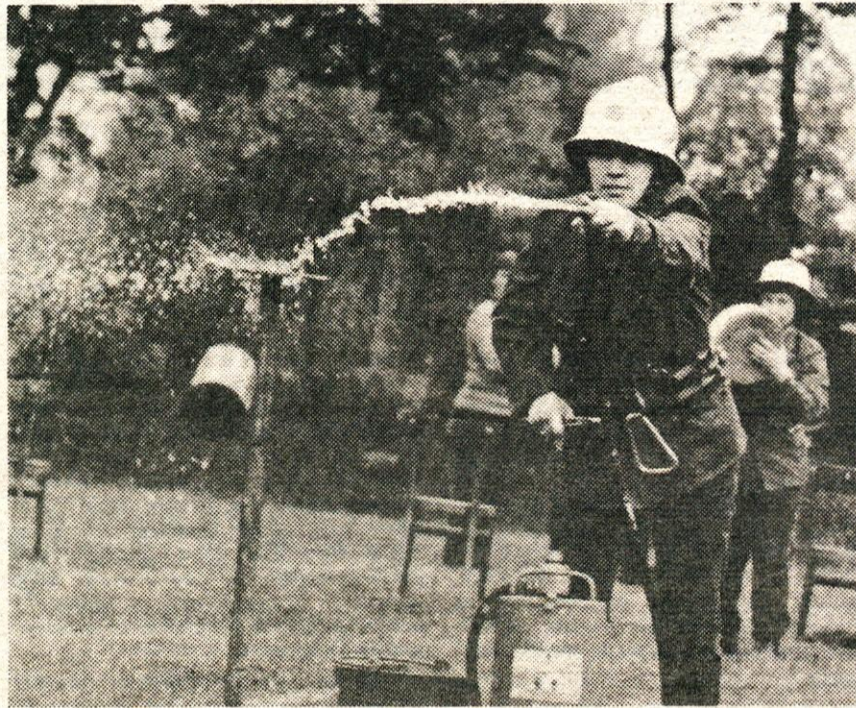
nalog, samoupravne organe in možnosti strokovnega napredovanja v vseh kvalifikacijskih stopnjah. V naših društvih je včlanjenih blizu 500 žena, mladink in pionirk. Skoraj polovica

kjer opravljajo najrazličnejše delovne naloge. Organiziramo tudi krajše seminarje kot npr. rokovanje z motornimi črpalkami, s težjimi gasilskimi vozili ter vodenjem knjigovodskih nalog po društvih. Problematiko nadaljnjega izobraževanja moramo pozorno spremljati, slediti tehničnemu razvoju ter organizacijskemu dograjevanju oblik dela po društvih.

Preizkus znanja — odraz usposobljenosti gasilcev

V letošnjem letu smo organizirali tekmovanja v gasilskih veščinah. Skupno je tekmovalo blizu 180 gasilskih enot pionirjev, mladine, članstva obeh splov ter pripadnikov enote CZ kar pomeni, da je uspešno opravilo to preverjanje znanja skoraj 1800 občanov. Člani tekmovalnih enot so opravili v povprečju preko 20.000 učnih ur prostovoljnega usposabljanja. Ti podatki nam dokazujejo zavest naših članov pri podružbljanju gasilske organizacije. S takšnim načinom dela se uspešno vključujemo v koncept splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite.

Izbirnim kriterijem Gasilske zveze Slovenije je zadovoljilo skupno sedem desetih iz naše Občinske gasilske zveze in to: 5 enot iz Gasilskega društva Dob in po ena iz Gasilskega društva Mengeš ter Gasilskega društva Prevoje. Kriterijem Gasilske zveze Jugoslavije pa je zadovoljila gasilska deseterina iz Doba. Ta enota je tekmovala na zveznem tekmovanju v Kraljevem in se uvrstila na odlično drugo mesto.

Gasilstvo kot ena humanitarnih dejavnosti vse bolj prodira tudi v ženske vrste.

In kako se strokovno izpopolnjujemo?

V minulem letu smo zaključili šest tečajev za naziv „gasilec“, ki smo jih organizirali skupno z Delavsko univerzo in Sekretariatom za ljudsko obrambo. V letošnjem letu pa izvajamo že dva tečaja ter načrtujemo še nadaljnje štiri tečaje. Slušatelji si pridobijo znanje in se lahko vključijo v enote,

Mojca Lukovica pred novogradnjo:

Pridobitve: več izvoza — več zaposlitev

V Planikini TOZD Mojca iz Lukovice, kjer izdelujejo zgornje dele Adidasove športne obutve, načrtujejo razširitev svojih proizvodnih zmogljivosti. Zaradi velikega povpraševanja po izdelkih, katerih soustvarjalec je „Mojca“, ter zaradi dobrih obetov v izvozu tudi v prihodnje, so se odločili, da bodo dosedanje proizvodne zmogljivosti občutno razširili. O tem je povedal nekaj podatkov direktor te Planikine TOZD Franc CAPUDER.

Planika Kranj, v katere okviru deluje lukovska temeljna organizacija, izvaža preko 60 % svojega proizvodnega programa. Predvsem gre za športno obutve firme Adidas. Pri tej obutvi ima Mojca odločilno besedo, saj izdeluje zgornje dele te obutve velikih

količinah. Približno 200 delavcev dnevno proizvede — sicer različno glede na tip artikla — 1500 in več zgornjih delov različnih tipov športne obutve. Potrebe po njihovih storitvah pa so še večje, zlasti še, ker gre Adidas športna obutve v celoti v izvoz in sicer

Veščine gasilskih opravil ne pridejo same. Osvojijo jih v dolgotrajnem delu, treningu, nastopih...

Rek: »Na mladih svet stoji!« se posebno velja v gasilstvu. V tekmovanje »mladi gasilec« se vključuje vse več pionirjev. (foto: Peter Reje)

Kot vrhunska oblika preizkusa mobilnosti enot pa predstavljajo vaje po sektorjih s prikazom „gašenja in reševanja“. V letošnjem letu smo že izvedli 12 takšnih preizkusov.

Sodobna oprema — jamstvo za uspešno akcijo

Velika požarna obremenitev objektov delovnih organizacij, številnih obrtnih delavnic, gospodarskih poslopij in stanovanjskih enot zahte-

va sodobno gasilsko — reševalno opremo.

Naših 27 teritorialnih gasilskih društev, 6 industrijskih društev in 2 gasilski enoti uporablja 12 težkih gasilskih vozil, 35 lažjih vozil in 38 motornih črpalk z ustreznimi pripadajočo opremo za gasilskoreševalne potrebe. V perspektivnem načrtu požarnega varstva v občini Domžale je izgradnja gasilskega centra z ustreznimi radijsko povezavo, alarmnim sistemom ter organizirane stalne dežurne službe. Pri realizaciji navedenega programa mora sodelovati širša družbena skupnost in ne samo gasilska organizacija.

Gasilsko — reševalne intervencije

Naše operativne enote so sodelovale v preteklem letu na 38 najrazličnejših intervencijah kot gašenje požarov, iskanje izgubljenih oseb, pri vdorih vode ter dovozi pitne vode.

Omenimo naj samo to, da je bilo opravljeno 287 prevozov pitne vode na področju Moravč, Črnega grabna, Ihana in Dobena. Klicu sirene se vedno odzove nadštevilno vozil in gasilcev. Intervencije so bile vedno uspešne. Relativno majhno število požarov pa je zanesljivo odraz dobre preventive med prebivalci doma kot na delovnem mestu in v splošnem merilu rezultat zadovoljive požarne kulture.

priprava: L.—S.

bodo v kratkem tudi podpisali ustrezne pogodbe.

V Lukovici želijo gradnjo opraviti čimprej, saj sorazmerna hitrost zagotavlja tudi cenejšo gradnjo. Vsekakor pa pričakujejo, da bodo objekt dogradili do maja prihodnjega leta. Za Lukovico in okolico, predvsem pa za Črni graben, pomeni nova gradnja Mojce veliko pridobitev, zlasti kar zadeva zaposlovanje, saj bo lahko dobilo delo skoraj še enkrat toliko ljudi, kolikor jih je v Mojci Lukovica zaposleno tačas.

B.

Prijetno s koristnim

Že četrto leto po vrši so cicibani, ki sicer obiskujejo različne enote domžalske vzgojno-varstvene organizacije (več kot 100 jih je bilo) sredi septembra skupaj s svojimi tovarišicami „odpotovali“ na 10-dnevno letovanje na Debeli rtič.

„Naš smoter ni le preverjanje in utrjevanje otrokove plovnosti, temveč tudi posebej spremljamo otrokovo vedenje, saj navadno prvič v življenju zapusti toplo in varno domačo „gnezdo“ in je daljši čas od doma,“ je povedala tov. Maruša Krampelj, vodja letovanja. In res večjih pretresov ob odhodu malčkov iz Domžal ni bilo, čeprav je tu in tam spolzela kakšna solzica po ličkih malih nadobudnežev, oboroženih s potovalkami in kovčki, pa tudi marsikatero oko staršev ni ostalo čisto suho.

Vožnja s prijatelji in tovarišico, ki je že pred odhodom pripravila program in vzela s seboj najpomembnejše stvari, pa namestitev na prijaznem Debelem rtiču, kjer so si vseskozi prizadevali, da bi jim bilo čimudobnejše, prvi pogled in sprehod ob morju, vse to je pomagalo, da so se malčki vživeli, zvečer na spoznavnem večeru pa veselo zaplesali. Še pravljica za lahko noč, otožen spomin na „domačo“ posteljo in prvi dan je bil

mimo. Nato pa sonček in dva dni kopanja, sprehodi po čudovitem parku, razgovor z vrtnarjem, ki o rožah ve veliko več kot tovarišica, joj, kako lepo smo se imeli. Sledil je izlet z ladjo v Piran, pa tortica (joj, kako dobra je bila), ogled akvarija, le škoda, da je bil pomorski muzej zaprt, smo pa pobirali školjke in pripravili razstavo, ki so si jo ogledali tudi otroci iz zavoda Črna na Koroškem. Otroci zlepa ne bodo pozabili tovariši-

ci s harmoniko in kitaro, ki znata pesmic za cel dopoldan, pa iskanje sladkega zaklada, ki ga je tov. Milan pripeljal iz Domžal in so ga bili deležni tudi otroci na bolniškem oddelku.

Pa spet sprehodi, guganje na gugalnicah, igre v res lepo urejenem parku z mnogimi igrali, pa branje kartic, ki so jih pošiljali starši od doma (če so kateri pozabili, je pa zapisala kar tovarišica, da le ni bilo žalosti), dovolj časa pa je ostalo tudi za igro s punčkami in avtomobilčki, ki so „dišali“ po domu. Nato pa slovo od Debelega rtiča, vožnja do mamice in očija, pa drugič spet.

„Letovanje je v precejšnji meri omogočilo Skupnost otroškega varstva, saj smo starše obremenili le polovično, pove tov. Maruša in nadaljuje: „vendar smo kljub temu opazili, da so bili otroci iz najrazličnejših družin, verjetno marsikatera družina letos tudi zaradi stabilizacije ni bila na morju, pa se je odločila, da tja pošlje vsaj otroke. Povedati pa je tudi potrebno, da starši te oblike (sem sodi tudi zimovanje na Blokah) že poznajo, vedo, kako koristne so in se zanje kljub draginji radi odločajo.“

Tako VVO tudi letos pripravlja zimovanje, vendar se tovarišice kar bojijo cene, ki zaradi podražitev, ki si sledijo, verjetno ne bo nizka. Kljub vsemu, pa so prepričane, da niti starši, niti širša družbena skupnost ne bodo skušali začenjati stabilizacije tudi na tem področju in da bomo s skupnimi močmi kar največjemu številu otrok zagotovili letovanja tako pozimi na Blokah, kot poleti na Debelem rtiču.

V.V.

Takole so mladi na plaži preživljali prijetne urice počitnic ob skrbnem nadzoru tovarišice...

...takole pa so krajšali čas ob slabem vremenu na izletih.

Delo smo si razdelili

Prvi dan pouka v šolskem letu 1984/85. Imeli smo sestanek zbora delegatov za pomoč pri šolski prehrani. Prisotni so bili delegati prav vseh razrednih skupnosti z izjemo prvih razredov, ki jih bomo vključili v sodelovanje šele, ko se med seboj spoznajo, toda najkasneje do prvega decembra.

Dnevni red sestanka smo sestavili že v juniju lanske šolske leto. Bil je zelo obsežen. Sestanek je vodila lanskeletna predsednica Irena. Tudi zapisnikar je bil š. lanski. Izvolili pa smo že oba nova. Imenovali smo tudi člane izvršnega odbora in delegate – učence, ki skrbijo za vsklajeno potekanje dejavnosti.

Dejavnost delegatov pri šolski prehrani se nam zdi zelo odgovorna, sodelovanje se nam zdi pomembno, predvsem zato, ker se lahko soočimo s posledicami naših odločitev.

Za obveščanje skrbi
IRENA CERAR
OŠ Šlandrove brigade
Domžale

Domžalčan Drago Flis, novinar radia na poti po svetu:

Izraelska srečanja

2

VIDEZ SOŽITJA, KI JE UTVARA?

Po kratkem skoku iz Larnace v Tel Aviv smo končno na izraelskih tleh, prvič v tuji in svojevrstni deželi. Na letališču seveda vedo, da je prispel arabski ekspres s Cipra, mladi varnostniki postavijo špalir pred letalom, za vsak primer sta ob letališkem avtobusu tudi dva do zob oborožena izraelska vojaka.

Izraelske miličnice, ki žigosajo potne liste, pa so do Arabcev nenavadno prijazne; uradni Izrael očitno hoče dokazovati, da je sožitje med Židi in Arabci možno. Pred letališko zgradbo spet špalir Arabcev, ki čakajo svojce.

Še nekaj časa ostanem v letališki zgradbi, bilo je sredi noči v Izraelu, Arabci so se s številnimi svojci hitro odpeljali in kmalu ni nikogar več bilo. Čakalnica letališča Ben Gurion ima nizki strop, židovska miselnost ne prenese visokih pompoznihih zgradb; tudi kip ustanovitelja

židovske države in njenega prvega premiera Ben Guriona, je zelo skromen.

JUTRO V IZRAELU

Jutranji Izrael je prav tak kot ga je bilo pričakovati. Vseposvobod ob cesti pomaranč- na ali limonina polja, seveda bi leger pod pomarančevce; toda za to ni bilo časa, treba je bilo delati. Izrael je zelena pokrajina, toda podobna je morala biti Palestina najbrž že prej, seveda potem, ko so prišli Židje, ko se deželo še naprej negovali. Ob avtocesti proti Jeruzalemu je videti nešteto vasi s kmetijskimi stroji, polja in sadovnjaki so povsod lepo obdelani. Pred Jeruzalemom se pot pričinja vzpenjati, skoraj vijugati med gostimi borovimi in cipresnimi gozdovi. Naenkrat Jeruzalem: prvi pogled seveda razočara: postaja ni prav posebno urejena, na njej je videti nekaj vojakov z brzostrelkami in vojakin v uniformah s črnim klobučkom in torbicami za izhod v mesto.

MESTO, KI JE PRELILO TOLIKO KRV

Do starega dela mesta je treba iti še nekaj časa peš. Končno je na dlani tudi staro mesto. Jeruzalem, Jeruzalem... Za to mesto so v njegovi večtisočletni zgodovini prelili največ krvi, najbrž za nobeno mesto toliko: najprej Židje in Rimljani, potem Bizantinci, Arabci, Turki, več stoletij križarji, potem Britanci in nazadnje Arabci in izraelski Židje. Jeruzalem ali Jerušalajm kot ga imenujejo Izraelci, je središče sveta za večino ver sveta, razen za vzhodnoazijske. Središče sveta je za kristjane, saj so tukaj najpomembnejša krščanska svetišča, potem za muslimane, tukaj sta mošeji Al Aksa in Omarjeva, ki sta skupaj z Mekko in Medino najpomembnejši islamski svetišči, nazadnje pa je tukaj tudi zid solza, ki je središče sveta za Žide.

V Cerkvi, kjer naj bi križali Jezusa Kristusa, je seveda treba biti odkrit, v obeh mošejah bos, ob zidu solza pa obvezno pokrit z majhnim pokrivalom – jarmulko, ki pa se jo da dobiti tudi na posodo. Vsaka od treh ver ima torej nekaj posebnega, kar potem neguje in neguje. Drugače vsa svetišča strpno živijo skupaj. Čeprav staremu Jeruzalemu vladajo Izraelci, svetišča še vedno upravljajo ustrezne verske oblasti krščanskih cerkva, islama in židov-

stva. To se tudi z izraelsko zasedbo ni spremenilo, le zid solza je prišel v izraelske roke.

„OD TOD NIKOLI VEČI!“

„Prej tam pred zidom ni bilo nič, Jordanci so ob zidu naredili živilski trg, toda sedaj je mesto ponovno združeno in nazaj smo dobili tudi zid solza,“ govori mladi Žid, ki se je v Izrael preselil iz Amerike.

„Se leta 1966 se spomnim, ko me je oče peljal do mejne črte, ki je delila stari in novi Jeruzalem. Takrat nismo mogli do zidu, nismo mogli moliti,“ pravi navdušeni Žid, ki je pravi fanatik: „Po dva tisoč letih pregnanstva sem končno prišel domov in sedaj me od tukaj nihče več ne spravi,“ zagotavlja. Res me zanima zid solza, ki naj bi bil najpomembnejši židovski hram, saj so ga zgradili na temeljih nekdanjega Salomovega templja. Ob zidu solza molijo Židje iz vsega sveta, največ seveda Izraelci in to tisti skrajno pobožni. Ta del izraelskega prebivalstva je zelo majhen, morda kvečjemu en odstotek. To so Židje v dolgih črnih suknjičih, pokriti s temnimi klobuki ali kučmami, lase pa imajo zvite v več kit, ki jim gledajo izpod klobuka. Rad bi se pogovarjal z njimi.

„Ali govorite jidiš?“ me vsakdo vpraša. Skrajno pobožni Židje ne upoštevajo niti hebrejščine, ki je uradni jezik izraelske države, kaj šele evropske jezike. Sodiijo, da je hebrejščina preveč posvetna, z ničemer, kar je posvetno, pa ti Židje ne marajo nič skupnega. Govorijo samo v srednje-evropskem židovskem narečju jidiš, ki je mešanica nemščine in nekaj slovanskih jezikov. Drugače molijo, proučujejo svete knjige in čakajo na Mesijo, ki naj bi se vrnil na zemljo. Skrajno pobožni Židje so oproščeni celo vojaščine, saj vojsko drugače kot večina prebivalstva odklanjajo, ker je pač posvetna stvar, s katero se ultraortodoksni Židje ne smejo ukvarjati.

V katakombah s tabernakli je spet veliko Židov v črnih oblačilih, ki fanatično molijo. Toda ta verski fanatizem se zdi nepristen, narejen, zato je morda še bolj fanatičen. Vse te vtise skušam zapisati v beležnico.

Pisati se ne sme

„Kaj pa pišeš? Ali ne veš, da se tukaj ne sme pisati?“ me opomni mlajši „super“ pobožni Žid.

„Tukaj se samo moli in bere, ne sme pa se pisati, da boš vedel!“ še pravi.

Seveda, iz tujih navad in pravil se ni šaliti, zato se rabiju opravičim: „Veste, nisem vedel, prvič sem tukaj, to je zame nekaj novega!“

Pobožnej me pusti in naprej bere psalme iz stare zaveze. Vseeno je množica knjig, knjige so tudi v krščanskih cerkvah, verzije korana pa v džamijah. Seveda, saj so navsezadnje vse vere isto, vsaka ima nekaj svojih svetih pisanj, ki so navadno obsežna in vera je potem, katerakoli že je, v bistvu le branje teh pisanj. Seveda pa ljudje berejo razmeroma malo. Vernik katerekoli religije v celnem življenju morda ne prebere niti vsega pisanja svoje vere, kaj šele drugih. Tako vsakdo ostaja pri svojem: Židje pri stari zavezi in talmudskih traktatih, kristjani pri stari in novi zavezi, muslimani pa pri koranu. V teh pisanjih je najti vse: od zgodovine rodbinskega prava, preko nasvetov za obnašanje med ljudmi do vojaških zapovedi... Potem ima vsaka vera eno ali več osrednjih svetih, ki pa so prav v Jeruzalemu na dlani za židovstvo, islam in krščanstvo. Noben problem seveda ni sožitje teh svetih mest. Toda v zgodovini so se pravzaprav ljudje največ vojskovali zaradi vere. Če bi več brali in če bi vsi prebrali tudi knjige drugih ver, morda nikoli ne bi bilo vojn; videli bi, da je pravzaprav vse podobno, če ne celo isto.

Toda kaj, ko pa je vsaka posamezna vrsta vere človeka vedno navdajala z občutkom dokončnosti, nezmotljivosti, od tod vojne za koran, za sveto pismo, za zid solza...

Stari Jeruzalem ima krščanski, muslimanski, armenski in židovski del. Seveda je židovski najbolj moderen, za njim stoji moč izraelske države, vse je tam zgrajeno na novo, stoletja židovskega dela v Jeruzalemu pravzaprav sploh ni bilo. Šele po letu 1967 so ga tja prinesli. V židovskem delu je vse mirno in urejeno, Židje z jarmulkami pripetimi za lase razpravljajo o politiki in vojni, pravzaprav počivajo, saj je sabat – židovska sobota, ko morajo Židje počivati. Streljaj stran je arabski del, ki nasprotno prav buči od množic. Arabski del je pravzaprav ogromni bazar, v katerem je mogoče kupiti prav vse: arabski trgovci prodajajo židovske Davidove zvezde, pa židovske sedemrogljnice – menore, na kateri židovske družine ob prazniku hanukki prižigajo majhne svečice, menore pa postavijo na okno, da je povsod videti, kje živijo židovske družine.

Urejeno Kurivo – v teh jesenskih dneh se marsikdo napoti na Kurivo. Presenečen je nad urejenostjo, dobro založenostjo, preglednostjo ter primernim prometnim režimom v poslovalnici. Za vse omenjeno je treba dati Napredku vse priznanje!

Pomoč potrebnim občanom...

Dosedanje urejanje socialne varnosti delavcev in drugih občanov v številnih samoupravnih aktih posameznih SIS je onemogočalo celovitejši vpogled v vse pravice in dolžnosti na tem področju. Tako Skupnost socialnega skrbstva ureja socialne pomoči občanom, ki nimajo svojih sredstev za preživljanje ter plačila oz. doplačila k oskrbnim stroškom v socialnih zavodih ter tujih družinah. Skupnost otroškega varstva ureja družbenodenarne pomoči otrokom ter plačila oz. doplačila k oskrbnim stroškom otrok v vrtcih, Skupnost za zaposlovanje skrbi za socialne pomoči v primerih brezposelnosti ter štipendijsko politiko, Samoupravna stanovanjska skupnost daje možnosti za nadomeščanje stanarin ter pridobitev solidarnostnega stanovanja, Skupnost pokojninsko invalidskega zavarovanja pa ureja pravice upokojencev z nizkimi pokojninami do varstvenega dodatka.

Vsak od teh skupnosti je doslej v teh pomoči, žal pa so bila merila med svojih aktih urejala osnove in merila posameznimi skupnostmi dokaj različna. Tako so se delegati teh skupnosti ter postopke za uveljavitev pravic do

Kako bodo otroci praznovali letos Dedka Mraza:

Ali (neenaka) obdaritev ali več prireditev

OK SZDL skuša s svojimi aktivnostmi preko ustreznega koordinacijskega odbora doseči, da bo v novoletnem praznovanju poudarek na pripravi različnih lepih novoletnih prireditev.

Že več let v domžalski občini skušamo doseči tak način novoletnega obdarovanja otrok, ki bo omogočil, da bodo obdarjeni v približno enaki meri vsi otroci, ki bodo ob tem deležni tudi več lepih, otroke osrečujočih prireditev. Posamezne delovne organizacije so že sklenile samoupravni sporazum, vendar le posamezne.

Nekatere delovne organizacije so podpis tega akta odklonile ter še naprej organizirajo praznovanje Dedka Mraza (in seveda obdarovanja) po svoje, znotraj tovarniškega zidu seveda. Ob tem so starši, katerih DO niso združile sredstev za obdarovanje seveda dodatno še peljali otroka po darilce k Dedku Mrazu, ki je nastopal v krajevni skupnosti in ki so mu koš napolnili z zbranimi sredstvi samoupravnega sporazuma, DPM, ZPM, krajevnih skupnosti itd.

S temi vprašanji se v SZDL ukvarja poseben koordinacijski odbor, ki za leto vendarle načrtuje, da bodo samoupravni sporazumi podpisane vse delovne organizacije. Želja je, da bi otrokom dali lepo novoletno vzdušje, mnogo novoletnih prireditev, novoletni spored, otroški novoletni sejem in podobno.

Za Domžale predlagajo, da bi za uresničitev te ideje organizirali novoletni sejem v Kolodvorski ulici, ki naj bi bila od 20. do 30. decembra v

celoti zaprta za ves promet, predlagajo obsežnejšo okrasitev in osvetlitev mesta, ozvočenje, vsakodnevni sprevid Dedka Mraza, kinopredstave in predvajanja risank in otroških filmov, lutkovne predstave, otroške zabavno-glasbene prireditve v šolah, vrtcih in Hali Komunalnega centra. Predlagajo, naj bi podobne prireditve in vzdušje pripravili tudi v Mengšu, Radomljah, Lukovici in Moravčah.

To so zamisli, glede katerih se bodo po javni razpravi do konca oktobra opredelile delovne organizacije in krajevne skupnosti v katerih oblikah in kakšnem obsegu bomo novoletno praznovanje pripravili.

Če bomo vsaj letos pokazali večjo mero humanosti, pripravljenosti razumeti vse otroke in tudi na nek način tudi zrelosti, tedaj bodo starši v delovnih organizacijah rekli svojo besedo „ZA“ samoupravni sporazum, kot ga KO Za organizacijo novoletnih prireditev skuša uresničiti že nekaj let.

B.

že na prehodu v to srednjeročno obdobje dogovorili v Skupnosti socialnega varstva Slovenije, da bodo te osnove in merila za socialne pomoči poenotili. To se je zgodilo letos, ko smo sprejeli republiški samoupravni sporazum o uresničevanju socialnovarstvenih pravic. Nov sporazum bo zlasti omogočil delavcem in drugim občanom boljši vpogled v vse pravice in obveznosti na celotnem področju socialne varnosti ter bo v pomoč tudi kadrovsko socialnim službam v organizacijah združenega dela, ki bodo sprejemale vloge zaposlenih za socialnovarstvene pomoči ter krajevnim skupnostim, ki bodo dajale mnenja o posameznih primerih.

V teh zaostrenih gospodarskih razmerah, ki so najbolj prizadele družine in posameznike z najnižjimi dohodki, je namreč na voljo tudi vedno manj sredstev za družbene pomoči najbolj prizadetim. Zavaljo tega je bolj kot doslej pomembno, da si vsak zagotavlja socialno varnost predvsem z lastnim delom, naloga družbe pa je, da mu tako delo zagotovi in ga spodbuja k boljšemu in produktivnejšemu delu.

Sprejeti samoupravni sporazum zaostre merila za upravičenost do pomoči in le tedaj, ko si družine oz. posamezniki resnično ne morejo s svojim delom zagotoviti primerne življenjske ravni, so upravičeni, do

družbene pomoči. Seveda pa nihče od prejemnikov socialnovarstvenih pomoči ne more biti v ugodnejšem socialnem položaju, kot so tisti, ki si sami zagotavljajo socialno varnost.

Podlaga za presojo upravičenosti do pomoči bo stvarni socialni položaj družine ali posameznika v primerjavi z dogovorjeno ravni socialne varnosti. Stvarne socialne razmere družine ali posameznika pa lahko ugotovljamo le v okolju, v katerem živi, zato bo pri tem potrebna večja angažiranost socialne službe pa tudi OZD, zlasti kadrovskih služb ter OO ZSS, pa tudi krajevnih skupnosti.

S sporazumom si nadalje prizadevamo poenostaviti in pospešiti postopek uveljavljanja socialnovarstvenih pomoči, tako da z njimi ne bi obremenjevali občanov in ne povečevali administracije. Nujen pogoj za dosledno uresničevanje sporazuma pa je tudi enotna, skupna evidenca prejemnikov socialnovarstvenih pomoči, ki smo jo v občini tudi že pričeli uvajati.

Poudarjamo, da je uresničevanje samoupravnega sporazuma pomembna družbenopolitična akcija, ki naj bi omogočila še večje podružbljanje, selektiven, pravičnejši in racionalnejši pristop pri ugotavljanju upravičenosti do socialnovarstvenih pomoči, kar bomo dosegli tako z boljšo organizirano socialno službo, zlasti pa z aktivnejšo vlogo organizacij združenega dela ter krajevnih skupnosti.

Iz dejavnosti KO ZRVS Trzin

Krajevna organizacija ZRVS Trzin, v kateri dela blizu 80 članov ZRVS, je v letošnjem letu z vrsto pestrih aktivnosti aktivirala ne le svoje člane, temveč s svojim delom seznanila tudi druge delovne ljudi in občane KS Trzin.

Ena izmed takih aktivnosti je bil pohod po potek aktivistov OF, ki so ga člani ZRVS skupaj z ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami organizirali ob Dnevu borca in prazniku KS Trzin. Pohod je bil popestren z delovnimi nalogami, v okviru katerih so člani ZRVS preizkusili znanja v streljanju z MK puško in pištolo. Tega zanimivega pohoda se je udeležilo tudi nekaj članov ZRVS iz KO Mengeš.

V sodelovanju s Strelsko družino in drugimi je bilo organizirano strelsko tekmovanje s pištolo, katerega se je udeležilo 22 članov ZRVS, med njimi tudi 1 član ZRB NOV in 1 mladinec. Kljub slabemu

vremenu je tekmovanje zelo uspelo. Zmagal je Anton Poje, za njim se je uvrstil Tomaž Jugovič, tretji pa je bil Maks Prelovšek.

Ob 43-letnici bitke na Mohorju je bil organiziran memorialni pohod v spomin na padlega Tineta Kmetiča, katerega so se poleg članov ZRVS udeležili tudi člani ZRB NOV in učenci OŠ iz Trzina, katerih odred nosi ime padlega borca. Spomine na NOB so ob spominskem obeležju obudili tov. Franc Avbelj-Lojko, Franc Kmetič, Anton Poje in generalmajor Kosta Bizjak. Položili so tudi venec.

Omenim naj tudi dobro sodelovanje med OŠ in KO ZRVS, ob pomoči katere so si ob koncu šolskega leta učenci ogledali vsa spominska obeležja v KS Trzin. Pri tem so sodelovali tudi predstavniki KO ZRB NOV Trzin.

Vojislav Savkovič

Pomoč prizadetemu prebivalstvu Kopaonika

Verjetno ni med nami človeka, ki ne bi bil seznanjen s posledicami, ki jih že od leta 1978 (13. aprila tega leta je bil tu prvi močnejši potres) povzročajo potresni sunki (do danes so jih naštel blizu 38.000, od tega 7.500 močnejših). Podatki že sami po sebi povedo, kakšno strahoto predstavlja nenehno tresenje tal za prebivalstvo tega območja in kako pomembna je pomoč in solidarnost za ljudi v teh krajih.

Zato je KO za razvijanje in uveljavljanje socialistične solidarnosti v okviru SZDL sprejel naslednje ZAKLJUČKE:

— Glede na težke razmere na prizadetem območju, ki so še posebej zaostrene po ponovnem potresu 7.9.1984 ter da bi zagotovili najnujnejše pogoje za preživetje prebivalstva, predlagajo, da se pospeši in še bolj intenzivira akcija zbiranja prostovoljnih prispevkov delovnih ljudi in občanov Slovenije, OZD, družbenopolitičnih in drugih družbenih organizacij ter društev. Akcija naj poteka tako v KS, zlasti v okviru družbenopolitičnih in humanitarnih organizacij ter v okviru OZD.

Denarni prispevek naj se tako kot doslej posredujejo na skupni ziro račun:

RKS štev.: 50101-678-51579 — za Kopaonik

— Zelo nujne so tudi potrebe po gradbenem lesu in stavbnem pohištvo, elektromaterialu, pocinkani pločevini in pocinkanih ceveh, raznim montažnim objektom ter opreme za vaške ambulate in šole. Informacije o tem je posredoval Republiški komite za robni promet SR Srbije, Nemanjina 22, Beograd (685-553), ki tudi sprejema ponudbe, enako pa tudi organizacija Rdečega križa v tej republiki (Beograd 621-346). V kolikor imate možnosti, da z zgoraj navedenimi artikli pomagate prizadetemu območju, zaradi enotnejšega vodenja in

Rečani v Mengšu

Sodelovanje z Reko traja že nekaj let. Najprej so se srečali strokovni delavci Centra za odgoj i obrazovanje Reka in strokovni delavci Invalidskega centra v Mengšu. To sodelovanje so še naprej negovali in razvijali predvsem na področju izmenjave izkušenj pri organizaciji dela v delavnicah, katere so prav po vzoru v Mengšu v letu 1983 tudi odprli na Reki. Sodelovanje strokovnih delavcev je nato prešlo v sodelovanje staršev.

V maju leta 1984 je Društvo za pomoč duševno prizadetim Domžale-Kamnik organiziralo izlet na Reko. Izleta se je udeležilo 49 staršev in strokovni delavci INCE. Potovali so kar z vlakom. Na Reki so jih na železniški postaji pričakali predstavniki društva in Centra. Skupaj so odšli v Center, kjer jim je direktor Centra tovariš Slobodan Roknić predstavil delo in življenje v Centru, predsednica društva tovarišica Marija Blažević in tajnik tovariš Ivo Mihajlevič pa sta seznanila starše z delom društva na Reki, ki v letošnjem letu praznuje 25 letnico.

Nato so si ogledali Centra na Reki v okviru katerega deluje vrtec, oddelki za delovno usposabljanje in POŠ, poklicno usposabljanje in na novo odprte delavnice pod posebnimi pogoji.

Prijazni gostitelji so jih povabili tudi na kosilo, po kosilu pa so jim pokazali Reko. Tako je kar prehitro minil dan, ob slovesu na železniški postaji pa so si še zaklicali: „Nasvidenje je jeseni v Mengšu!“

V soboto 15. septembra so starši reškega društva in strokovni delavci Centra prišli v Mengeš. Izvršni odbor društva jim je pripravil pester program. Ob prihodu v Mengeš, so goste z Reke pričakali predstavniki Domžalsko-Kamniškega društva, sekretarka SIS socialnega skrbstva in predsednik Skupščine socialnega skrbstva iz Domžal ter predstavniki INCE.

Direktor Centra tovariš Bruno Kocbek je predstavil delo Centra, predsednik društva tovariš Marjan Urnkar pa delo društva.

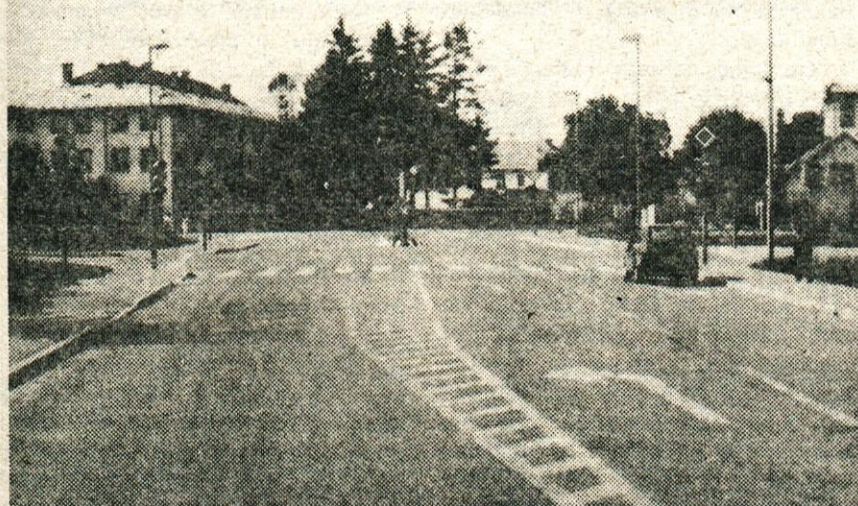
Po predstavitvi so si gostje ogledali INCE. Po ogledu jih je še pozdravil predsednik Skupščine občine Domžale tovariš Karel Kušar. Nato so se gostje v spremstvu predstavnikov društva odpeljali v Kamniško Bistrico, ob povratku pa so si ogledali Arboretum v Volčjem potoku.

Med tem časom so člani IO društva in strokovni delavci INCE v lepem ambientu obnovljenih stavb pripravili vse potrebno za tovariško srečanje staršev društva z Reke in domačinov.

Ob povratku v Mengeš je najprej nastopila folklorna skupina Svobode iz Mengša, ki je zaplesala venček gorenjskih plesov. Vse so postregli z okusnim golažem, ki so ga pripravili v kotlu kar na dvorišču. Seveda ni manjkalo čevapčičev in pijače.

Ob prijetnem igranju mladih fantov ansambla bratov Stopar iz Mengša so se starši zavrteli ob poskočnih polkah in valčkih. Dan je kar prehitro minil, prišel je čas slovesa. Stkala so se nova poznanstva, prijateljstva in želja, da se ponovno srečajo.

Jože MLAKAR

Tole je sporno semaforizirano križišče pri Toku. Mnogi v njem vidijo kamen spotike, saj semaforji dobesedno del dneva samevajo, mi pa želimo opozoriti na nekaj drugega: Občani zasebnih hiš v bližini so ob pomanjkanju usmerjevalnih tabel in kazipotov izpostavljeni nenehnemu spraševanju tujcev — kje se gre v Ihan, kako do Repovža, kje je Zaboršt, kje je pot za Dol itd. Kdo in kdaj bo zagotovil te table, da bodo prebivalci okoliških hiš lahko mirno spali in jih izgubljeni vozniki ne bodo mečali kvišku. V tem smislu je posredovala javno vprašanje občanka M. P. iz Domžal.

Šestdesetletnica dneva varčevanja

Letos mineva 60 let, odkar so na kongresu hranilnic v Milanu sklenili, naj bo 31. oktober svetovni dan varčevanja. Imenovanega kongresa se je udeležil tudi slovenski predstavnik.

Sicer pa ima varčevanje in hranilništvo na Slovenskem že dolgoletno tradicijo, saj so se prvi napotki za vzgojo mladine k varčevanju porajali že v dobi razsvetljenstva, ko je Marko Pohlin prevedel Beckerjevo knjigo: **KMETAM SA POTREBO INU POMOZH**, ki je izšla leta 1789. V Ljubljani pa je bila ustanovljena Kranjska hranilnica že leta 1820, vlagatelj pa je bilo 151 oseb. Prvo šolsko hranilnico na Slovenskem pa je ustanovil Peter Musi v Šoštanju, kjer je služboval kot učitelj leta 1844.

Namen varčevanja je bil v tistih časih predvsem v tem, da bi imeli naši ljudje, ki so bili v tistih časih še dokaj revni, potreben denar ob nesreči in na stara leta, kajti pri nas takrat še ni bilo javnih hranilnic, zato je bilo zelo težko dobiti posojilo in naši ljudje so bili nekje prisiljeni k varčevanju.

Neprecenljive zasluge pri vzgoji otrok glede varčevanja in pri ustanavljanju šolskih hranilnic pa imajo prav gotovo takratni slovenski učitelji in drugi izobraženci.

Danes pa lahko z veseljem ugotovljamo, da je na območju naše Ljubljanske banke — Banke Domžale, tudi precejšnje število učiteljev in učiteljic, ki se zavedajo vzgojne vloge varčevanja pri oblikovanju otrokovega značaja in nadaljuje z delom svojih daljnih predhodnikov in prav njim gre velika zahvala za stanje hranilnih vlog in s tem finančne moči našega gospodarstva, občine, banke in nenazadnje tudi nas občanov.

Na območju naše banke imamo tri pionirske hranilnice, v katerih poslujejo otroci sami, seveda pod vodstvom svojega mentorja. Te pionirske hranilnice se nahajajo v Moravčah, Krašnji in na Brdu. Bilo pa bi zelo zaželeno, da bi se tudi po ostalih šolah na našem območju zgledovali po prej omenjenih treh, kajti kar se otroci navadijo, jim te navade ostanejo tudi v poznejših letih, ko se zaposlijo in prično ustvarjati novo ustvarjeno vrednost.

Prav gotovo je nujno vedeti tudi dejstvo, da predstavljajo sredstva občanov v naši banki že 41 % vseh skupnih sredstev banke, kar se temeljito odraža pri razvoju našega gospodarstva, šolstva, zdravstva in tudi pri naši življenjski ravni. Nadalje ne smemo pozabiti, da ima naša banka odprtih približno 90.000 partij računov za občane, kar pomeni, da je lahko vsak občan naše občine tudi varčevalec naše banke. Od tega imamo cca 8.600 mladih varčevalcev, štipendije prejema preko hranilnih knjižic že 501 štipendist, pa tudi 404 novorojenčki imajo že svoje hranilne knjižice. Zbir vseh teh številk spremenjenih — konkretno dinarsko vrednost pa predstavlja 2.800.000.00 din (novih), da ne bi bilo mišljeno starih), kar predstavlja kot že rečeno 41 % vsega finančnega potenciala naše banke. Ta številka prav gotovo ni zanemarljiva, jo je pa prav gotovo možno še povečevati. Seveda ob določenih pogojih, predvsem pa prostorsko in kadrovske povečanje in ojačanje. Ena od možnosti tega povečanja bo ustvarjena že tekom meseca novembra letos, ko bo odprta nova ekspozitura Ljubljanske banke — Banke Domžale v poslovno-stanovanj-

ski stavbi SPB-1 na Ljubljanski cesti, ki bo lahko v dokajšnji meri razbremenila oddelke poslovanja z občani v stavbi sedeža naše banke. Ta razbremenitev pa bo omogočila tudi nudenje boljše uslug varčevalcem — komitentom banke, predvsem kar se tiče diskretnosti bančnega poslovanja z občani pri bančnih okencih, kar je v sedanjih prostorih to delo zelo oteženo. Seveda pa bo nujno potrebno nove mlade kadre, ki bodo morali dopolniti obstoječo kadrovske zasedbo, primerno podučiti poleg čisto bančne tehnike tudi o odnosu do našega varčevalca in to od diskretnosti do eventuelne pomoči pri izpolnjevanju potrebnih bančnih tiskovin.

Menim namreč, da bi morali biti bančni delavci pri okencih vzgojitelji varčevalcev, kajti misliti moramo, na povečan brezgotovinski promet potom tekočih računov in čimmanj hranilnih knjižic, pa tudi promet potom raznih vrednostnih oziroma čekovnih kartic se povečuje in da bi prihajalo po možnosti do čim manj napak in pomot v tem poslovanju je nujno, da so delavci pri bančnih okencih čimboljše strokovno usposobljeni, da imajo velik smisel za vzpostavljane osebnega kontakta s svojimi strankami in seveda, da so tudi moralno neoporečni.

Teh nekaj besed, ki se nanašajo na delo pri okencih sem napisal zato, ker bančni delavci pri okencih lahko zelo pomirljivo in prijetno vplivajo na nas varčevalce, ki moramo včasih malo dalj čakati v vrsti pred okenci, zaradi prostorske omejitve, ob določenih konicah, kot so izplačila osebnih dohodkov v gospodarstvu in ustanovah, pa tudi izplačila pokojnin. Dokaj pogosto pa tudi zaradi okvare računalnika ali njegove preobremenjenosti. Da so bančni računalniki pogosto v okvari je vzrok najbrž v tem, da so njihove kapacitete za obstoječe poslovanje premajhne, da so tudi že iztrošeni, vprašanje pa je tudi, če so poenoteni itd. V letih 1970 do 1972 je bilo izplačevanje osebnih dohodkov v glavnem prenešeno v SR Sloveniji iz gotovinskih izplačil na tekoče račune in hranilne knjižice, seveda pa banke takrat še niso imele možnosti nabave računalnikov s tako obseznimi kapacitetami; danes pa so te možnosti še bolj omejene z ozirom na prepovedan uvoz teh računalnikov, dočim imamo z domačimi računalniki prav zdaj pri uvedbi novih ogromne težave. Na vsak način upamo, da bodo te težave kmalu odpravljene in da bomo imeli komitentni naše banke čimboljši servis.

Sicer pa lahko varčevalci v naši banki ugotavljamo, da smo z vsemi uslugami, ki nam jih banka nudi, zelo zadovoljni, saj to dejstvo potrjujejo tudi številni varčevalci, ki prihajajo v našo banko iz Ljubljane, Kranja, Kamnika in še od drugod.

Žal pa moram na tem mestu iznesti tudi negativno dejstvo, ki pa je jugoslovanskega značaja v samoupravnih organiziranosti bančništva.

Zelo veliko je bilo napisanega o preobrazbi bančništva v Jugoslaviji, še več je bilo napisanih polemik okrog njega. Pri nekaterih ljudeh je opaziti prepričanje, da je treba preobrazbo bančništva izvršiti zaradi tega, ker so nekatere banke nelikvidne, ker poslujejo z izgubo itd. in da če bodo združevali dobre, poslovne, likvidne banke z bankami, ki slabo poslujejo, poslujejo z izgubo in so nelikvidne, da bodo na ta način rešili problem preobrazbe bančništva.

Prepričan sem, da na tak način ne moremo izvršiti preobrazbe bančništva, pač pa se je nujno poglobiti v način preobrazbe, v vzroke zaradi katerih naj bi se preobrazba izvršila in na kakšen način.

Za primer naj navedem dejstvo, da kot že rečeno predstavljajo sredstva občanov v naši banki 41 % pa tudi v Ljubljanski banki — Združeni banki je položaj približno enak, vsega finančnega potenciala in mi varčevalci, nimamo nobene samoupravne pravice soodločati o teh naših sredstvih. Predsednik sveta varčevalcev ali predsednik konference varčevalcev lahko sedita na sejah izvršilnega odbora temeljne banke, oziroma Združene banke, lahko poslušata in dajeta predloge, soodločati pa nimata pravice. Prepričan sem, da so tu okrnjene temeljne pravice varčevalcev ker nimajo pravice soodločati o svojem denarju, kako naj se in zakaj naj se uporablja. Če bi tudi varčevalci imeli pravico soodločanja o razpolaganju s svojim denarjem, potem sem prepričan, da bi se število nerentabilnih in neumestnih investicij temeljito zmanjšalo. Tako privarčevan denar bi bil na ta način prav gotovo smotnejše investiran, veliko manj bi bilo glavobola pa tudi sej in sestankov, kar je tudi sestavni del varčevanja.

Drugi neprijeten slučaj se je pripetil konec julija meseca, ko je LB — Gospodarska banka Ljubljana sklepala pogodbe v imenu in za račun posameznih organizacij združenega dela z občani, ki so jim prodali devizna sredstva, zato pa dobili dinarske kredite po 25 % obrestni meri in ne po 42 % obrestni meri, kot je bilo dogovorjeno z medbančnim samoupravnim sporazumom v SFRJ.

Za kršenje imenovanega samoupravnega sporazuma pa so v njem predvidene tudi sankcije. Na te sankcije pa ni bilo treba dolgo čakati, kajti že 2. avgusta letos je generalni sekretar Združenja bank Jugoslavije, baje po telefonskem sporazumu s svojim predsednikom zahteval od Narodne banke Jugoslavije in Jugoslovanskega denarnega trga in vrednostnih papirjev, da podvzamejo vse ukrepe iz 36. člena samoupravnega sporazuma in vse druge ukrepe, za katere je pooblaščen Narodna banka. Tako so te sankcije prizadele tudi varčevalce Ljubljanske banke — Združene banke in vseh njenih temeljnih bank, kajti sledila je prepoved dvigovanja denarja iz dinarskih hranilnih knjižic in tekočih računov varčevalcev Ljubljanske banke pri drugih bankah v Jugoslaviji, ki so seveda obvestile tudi trgovsko mrežo, predvsem ob jadranski obali, da varčevalci Ljubljanske banke na

počitnicah niso mogli vnovčevati svojih čekov ne v bankah in ne v trgovinah. Menim, da si lahko vsakdo sam predstavlja kaj to pomeni, ostati na počitnicah brez vsakega denarja. Prepričan sem, da je bil s strani generalnega sekretarja Združenja bank Jugoslavije tudi kršen omenjeni sporazum, kajti v njem jasno in glasno stoji, da je za odločitev sankcij pristojen izvršilni odbor Združenja bank in ne predsednik ali generalni sekretar sam, kot to jasno vsebuje tudi člen 36. istega sporazuma.

Seveda pa pri tem ukrepu nismo bili oškodovani samo varčevalci, temveč je bila povzročena ogromna škoda celotnemu sistemu Ljubljanske banke — Združene banke, predvsem kar tiče njenega ugleda in tudi slabši finančni rezultat ne bo izvzet zaradi tega.

Zaradi tega je naš svet varčevalcev LB — Banke Domžale na svoji redni seji dne 06. septembra letos razpravljala o tem neljubem in neprijetnem dogodku ter sprejel sklep, da se predlaga konferenci varčevalcev Ljubljanske banke — Združene banke, da uvede postopek za uvedbo korekture 22. člena Samoupravnega sporazuma, oziroma zahteva izbris sankcij, ki zadevajo varčevalce, ki pri celi zadevi niso nič krivi. Tudi tej zadevi bi se verjetno lahko izognili, če bi imeli varčevalci več besede oziroma pravice pri odločanju in sprejemanju samoupravnih aktov in prav gotovo ne bi nikdar pristali na sankcije, ki prizadevajo lahko varčevalce popolnoma po tuji krivdi. Menim, da bo morala tudi naša zakonodaja poseči vmes in dopolniti vse tri Zakone, ki govore nekeje tudi o zaščiti in jamstvu varčevalcev in to so zakoni:

— Zakon o temeljih kreditnega in bančnega sistema,

— Zakon o Narodni banki Jugoslavije in enotnem monetarnem poslovanju Narodnih bank republik in Narodnik bank avtonomnih pokrajin in

— Zakon o jamstvu Narodne banke za hranilne vloge pri bankah in hranilnicah.

Ob koncu svojega izvajanja pa bi želel iznesti še nekaj svojih pogledov na varčevanje. Vse moje dosedanje besede se nekeje nanašajo na denarno varčevanje, vendar imamo v konkretnem življenju še celo vrsto načinov varčevanja, kar se pa v končni fazi dobi denarno ovrednotenje varčevanja. Varčuje se lahko praktično na vseh ravneh od posameznika pri njegovem delu in obnašanju, v gospodarstvu, v družbenopolitičnih skupnostih in organizacijah občin, pokrajin, republik in federacije. O osebnem varčevanju je danes resnično težje govoriti, ker vemo vsi, da življenjska raven občutno upada, predvsem pri občanah z nižjimi osebnimi prejemki, ki pa sicer že celo življenje še kako varčujejo, da preživijo sebe in svoje družine, pa kljub temu imajo še privarčevane skromne denarje, tako kot

naši davni predniki, ki so varčevali za slučaj težkih časov, nesreč in za starost. Veliko pa se da še privarčevati v gospodarstvu, kjer so praktično neizčrpne možnosti za prihranke, pa naj bo to v porabi ali pa izkoriščanju proizvodnih sredstev, ali porabi reprodukcijskega materiala in pomožnega materiala, pa preko inventivne dejavnosti, predvsem pa v prekomernih zalogah reprodukcijskih in pomožnih materialov iz domačih in uvoznih virov. Zelo zanimiva in tudi koristna bi bila študija, če bi jo napravili o teh zalogah, koliko bi bilo privarčevanega denarja, če bi se vse dobave materialov in blaga dobavljale v točno določenih rokih industriji in tudi trgovini. Da bi se materiali iz uvoza nabavljali v času, ko na svetovnem trgu ni konjunktura in so cene v upadanju itd. Zunaj imamo ogromno svojih predstavnikov tudi naša LB — ZB, ki bi morali o položaju na svetovnih trgih sproti obveščati svoje službe v centralah itd. Žal vsega tega ni, ali pa v odločno premajhnem obsegu. Kar pa tiče domačega trga, bi pa morali nujno uvesti stabilnejšo gospodarsko politiko z ustaljenejšim gospodarskim instrumentarjem in podobno.

Menim tudi, da bi morali več pozornosti posvetiti tudi varčevanju s plodno zemljo in to tudi v naši občini. Na eni strani investiramo ogromne denarje v pridobivanje orne in plodne zemlje, po drugi strani pa dovoljujemo gradnje na že plodni in orni zemlji, kjer pa že povzročamo s tem stroške v zvezi z ekološko.

Posebno pozornost pa bomo morali posvetiti tudi izkoriščanju našega časa, predvsem na sejah in sestankih. Seja ali sestanek, ki ni v naprej temeljito pripravljena, nam ne more biti v nobeno korist, pač pa samo v škodo, kajti ljudje zgubljajo voljo do sestankovanja, če na njem nič ne pridobijo in samo izgubljajo svoj dragoceni čas. Tudi v tem našem obnašanju je možno še ogromno privarčevati.

Naj končam ta svoj prispevek o varčevanju, o mesecu oktobru, kot mesecu varčevanja pri nas in vsem občanom želim ob dnevu varčevanja 31. oktobru obilo uspehov pri svojih naporih za povečanje obsega in načinov varčevanja z željo, da bi rezultate svojega varčevanja potem tudi vlagali v našo banko Ljubljansko banko — Banko Domžale, katera bo prav gotovo poskrbela, da bodo naša privarčevana sredstva varno naložena, pametno, koristno in ekonomsko upravičeno investirana v nadaljnji razvoj našega gospodarstva, razvoj našega stanovanjskega in komunalnega sistema, razvoj naše družbene teritorialne politične skupnosti, kar vse se v končni obliki odraža pri nas samih kot občanah, samoupravljalcih in varčevalcih.

Predsednik sveta varčevalcev
LB — Banke Domžale
Stane ROZMAN

OPTIK
Martina Skotič
Ljubljanska 87, Domžale

Delovni čas:

— vsak dan od 8.00 do 12.00 dopoldne

— sobota: od 8.00 do 12.00.

Voda — velika pridobitev za Dobeno

Velika dobenska pridobitev je zdrava voda, ki je tako zelo potrebna za življenje človeka v teh krajih. Prebivalci Dobena so od vsega začetka naselitve dalje preteklo je že pet stoletij, živeli izključno od deževnice in snega. Po zadnjem in morda tudi prvem pregledu o kvaliteti vode 22. julija 1973 so bili iz obstoječih vodnjakov odvzeti vzorci vode in predloženi v analizo republiškega Zavodu za zdravstvo. Izvidi kvalitete vode so bili porazni. Niti en sam vzorec vode kateregakoli vodnjaka ni bil neoporečen. Kakovost vode: neustrezna. Vsi vodnjaki so bili po številu aerobnih bakterij okuženi. Število bakterij je znašalo od 3000–12000 na 1 ml vode.

Od prvih besed o potrebnem vodovodu na Dobeno pa do izvedbe vodovoda, je minilo skoraj 11 let, t.j. od 20.11.1973 pa do 17.6.1984 oz. do slavnostnega zaključka.

Prve besede o gradnji vodovoda za Dobeno so bile izrečene na sestanku KS Mengeš pri Ručigaju. Sestanek je vodil tedanji predsednik KS Mengeš Anton Blejc.

Na sestanku leta 1975, ki ga je zopet vodil tov. Anton Blejc, so se že slišale prve pozitivne besede o nujni in možni graditvi vodovoda na Dobeno. Vsi razlogi, ki so bili tedaj prikazani, so govorili o tem, da je dotedanja voda za uživanje do skrajnosti škodljiva, da bo bodoči vodovod strateškega pomena, da bo pomenil zagotovilo tudi za napredek malega gospodarstva itd. Tedaj je bilo tudi prvič zapisano, da je nujno potrebno misliti o obnovitvi električnega voda.

5. aprila 1975 je bila izrečena zahvala gasilskemu društvu za dotedanje dovažanje vode ob evidentni potrebi oz. pomanjkanju na Dobenu. Vedno večje potrebe po vodi so seveda ponovno spodbujale gradnjo vodovoda.

Leto 1977 je bilo leto ugibanj, ki so nas tlačila in hkrati tudi bodrila. Zbrali smo se kot vedno pri Ručigaju

in tudi vedno stoodstotno. Z veseljem so predstavniki KS Mengeš prisotnim sporočili, da je bilo zbranega za gradnjo vodovoda že nekaj denarja in tudi že nabavljene cevi. To naj bi bil finančni in materialni zametek gradnje. Zopet je bil tov. Anton Blejc tista pogonska sila, ki je znal s sebi značilno silo premagati pomisleke in nastale ovire. Še pravi čas je dal vsa zagotovila, kako bomo prebrodili te ovire.

20. oktobra 1977 je napočil odločilni trenutek za zamišljeno izvedbo vodovodnih del. Pričela so se dela na trasi. Vodstvo KS Mengeš se je pričelo dogovarjati z lastniki parcel, da dovolijo izkop po vsej trasi brezodškodninskih zahtev. Celotna zadeva je bila urejena in vse pripravljeno za začetek izkopa, bolje rečeno izstreljevanja.

Po tolikih zadržkih so se dela pričela z mehanizacijo in izstreljevanjem vse do mesta, kjer je bila določena mikrolokacija za rezervoar. V letu 1981 so že pognali vodo navzgor do rezervoarja in kasneje s priključki na kmetijska posestva na srednjem in gornjem Dobenu. V letošnjem letu 1984 pa že lahko zabeležimo datum 10. marec, ki je pomenil začetek celovitega priklap-

ljanja na vodovodno omrežje. V tem času, v času od ustanovnega zbora naprej, so bili zbrani možje, ki so bili garant za bodoča dogovorjena dela, pa najsibo delo administrativno ali fizično. Delo smo razdelili po nekaj skupinah. Vodje skupin pa so sestavljali vodstveni odbor. Nosilec vodstvenega odbora, ki je pokazal največ sposobne agilnosti, je bil Franc Dragan. Vsi so zmotivirali vse interesente, bilo jih je 70, za delo, za boj; ne z zemljo, ampak s skalami. Bilo je kaj slišati! V pravem spopadu s trdim sovražnikom so delali ljudje in stroji, bilo je razbijanja, streljanja, nerove, bilo je kakor na pravi bojni črti. Pričakovali smo vodo, pa smo najprej pričakali to, da smo bili mokri od znoja. Delo je potekalo naprej.

Nikogar ni bilo, ki bi priganjal k delu, delalo se je iz zavesti. Tudi strokovno delo zaposlenih v Komunali je bilo opravljeno v redu; ni bilo treba skrbeti kje in kdaj bo zagotovljen material.

Dan 17. julij 1984 pa nam bo ostal v spominu. Bil je lep in zmagoslaven. Na slavlju smo slišali zaključne besede blagajnika, kaj nam je prostovoljno delo prineslo. Vse to ob vodstvu prvega moža te velike akcije in človeka, ki je deloval strokovno ter na volonterski bazi — Franca Dragana.

V poročilu nekajkrat omenim pokojnega Antona Blejca iz Mengeš. Zato naj tudi tukaj izrabim priliko, da se javno zahvalim tov. Antonu Blejcu za večletni trud, zlasti v pripravah za gradnjo dobenskega vodovoda. Zahvala tudi vsem tistim, ki so kakorkoli pripomogli k razvoju Dobena in njegovega turizma.

IVAN DOBOVŠEK

Tokrat drugič, vendar zanesljivo ne zadnjič

OK SZDL Domžale in Slovensko kegljaško društvo Slovenije iz Rutija v Švici sta bila začetnika sodelovanja, ki se je v nekaj letih precej razmahnilo in tudi kvalitetno popestrilo.

Ena izmed oblik tega sodelovanja, ki je nastala na osnovi želja otrok Slovenske dopolnilne šole iz Raperswila je tudi enotedensko bivanje teh otrok v naši občini, v katerega se je z veliko razumevanja vključila Osnovna šola Šlandrove brigade, katere vodstvo in delavci so ob letošnjem obisku prevzeli nase kompletno organizacijo in izvedbo tega obiska, kar nikakor ni bilo lahko in je terjalo veliko njihovega prostega časa.

Tako je 9. oktobra 1984 v našo občino pripotovalo 19 otrok, učencev od 4. do 8. razreda, ki so skupaj s svojimi tovarišicami Marijo Martelanc in Darinko Dobravec preživeli s svojimi vrstniki iz OŠ Šlandrove brigade prijeten teden dni.

Največ časa so bili s svojimi vrstniki tako pri pouku, kot tudi na njihovih domovih. Praktično so izpopolnjevali svojo „slovenščino“, ki se je učijo le v dopolnilni šoli in marsikomu med njimi je to že kar tretji „jezik“. Pa so jih pohvalili in tudi zaključni nastop je pokazal, koliko truda in dobre volje njih samih in tovarišic je v sleherni slovenski besedi. V tem kratkem času, so spoznali precej znamenitosti domovine svojih staršev, ogledali so si kulturne spomenike naše Gorenjske,

obiskali dom našega največjega pesnika, si ogledali Begunje in se mimo-grede zapeljali tudi na otoček na Bledu, nič manj pa ni bil zanimiv tudi drugi izlet, katerega največje doživetje je bil obisk svetovno znane Postonjske jame, pot pa jih je vodila tudi v Bistrio, Lipico, Novo Gorico in Ajdovščino.

Pozorno so prisluhnili tudi slovenski besedi v filmu Pastirici, katerega ogled je omogočila Zveza prijateljev mladine Domžale, vso svojo pestro dejavnost pa so skupaj s svojimi vrstniki prikazali v zaključnem nastopu, katerega so se udeležili tudi najvidnejši predstavniki družbenopolitičnega življenja v občini. Vsem zbranim je spregovoril predsednik Skupščine občine Domžale tov. Karel Kušar, ki je poudaril pomembnost

slovenskega pouka v tujini in prijateljskih vezi med učenci iz naše občine in Švice. Vsi prisotni so z zanimanjem spremljali program naših gostov, ki so z lastnimi spisi predstavili svojo novo domovino, rojstne kraje svojih staršev, povedali nekaj besed o pouku v Švici in predstavili tudi zanimivo izvedbo Zlate ladje. Prisluhnili smo vedrim zvokom harmonike, iz katere je zazvenela slovenska in švicarska pesem, raznežila pa nas je tudi pesem o vetru, ki jo je skupaj z očkom zapela učenka Dagmar, ki je večkrat zapela tudi našim rojakom v Švici, pa tudi v Sloveniji ni neznan. Učenci so se zahvalili za gostoljubnost, v njihovem imenu pa je spominska darila izročila njihova tovarišica Marija Martelanc, ki ni pozabila posebej poudariti velikih prizadevanj vodstva OŠ Šlandrove brigade in priscrne gostoljubnosti vseh učiteljev, učencev in njihovih staršev.

Teden je minil in učenci so se vrnili na svoje domove v Švici, trdno odločeni, da to ni bilo zadnje srečanje in v upanju, da jih bodo morda že v prihodnjem letu obiskali na njihovih domovih v Švici vrstniki iz Domžal.

V.V.

Spet publikacija Zavoda za geodezijo občine Domžale:

Nova izdaja Občanovega priročnika

Po dveh letih smo vnovič dočakali novo — že 6. predelano izdajo Občanovega priročnika, specifične informativne publikacije, ki jo izdaja Zavod za geodezijo občine Domžale od leta 1975. Čeprav gre za drobno publikacijo, je njena informativna vrednost izredno velikega pomena, ki ima veliko vlogo pri obveščanju prebivalstva pa tudi izobraževanju mladih, ki v šoli spoznavajo svoj domači kraj.

Kot je uvodoma zapisal predsednik SO Domžale Karel Kušar, lahko najdemo v statističnih podatkih, geografskih pregledih in slikovnem gradivu vse, kar se dogaja v posameznih krajih, krajevnih skupnostih in v občini, kar vpliva na življenjsko raven delovnih ljudi in občanov in kar je nenazadnje tudi rezultat njihovega lastnega in skupnega materialnega sodelovanja. To lahko zasledujemo na številnih kartah, ki prikazujejo posamezne infrastrukture in komunalne objekte, vse od cest, kanalizacije, telefonije do šol, vrtcev, trgovine, domov v krajevnih skupnostih in novih stanovanjskih blokov in sosesk. Posebno velja poudariti spremembe na področju kmetijstva, nova vlaganja za kvalitetnejša zemljišča in razširitev družbenih objektov na tem področju. K pregledu razvoja posameznih delovnih organizacij pa je potrebno dodati tudi področje malega gospodarstva oziroma obrtništva, saj ima velik družbeni, gospodarski in zaposlitveni pomen.

Področje življenja in dela v domžalski občini je obdelano na 35 specifičnih kartah, ki sta jih izrisali delavki Zavoda za geodezijo občine Domžale in Geodetskega zavoda SRS.

Kot novost so bili letos v publikacijo uvrščeni tudi teksti, ki osvetlujejo pod skupnim naslovom „Naša preteklost“ različne aspekte naše minule dobe. Avtorja Tone Ravnikar in Matjaž Brojan sta prispevala podatke o prazgodovinski dobi, srednjeveških gradovih, sakralnih dragocenostih na območju občine, Adamu Ravbarju in njegovemu boju s Turki, genezi krajevnih imen, predstavljeni pa so tudi literarni, likovni in drugi ustvarjalci, ki so delali ali živeli na območju današnje občine Domžale.

Publikacija „Občanov priročnik“ je izšla v nakladi 500 izvodov, razposlali pa so jo tudi javnim pomembnim kulturnoizobraževalnim in družbenopolitičnim ustanovam, univerzi, knjižnicam, NUK, DPO, tovarnam in drugim. Prejele so jo tudi vse osnovne in srednje šole v domžalski občini, v katerih bodo mladi spoznavali svoj kraj in svojo občino. To pa bo dalo brošuri novo vrednost v merjenju njene informativne in izobraževalne vrednosti.

Zgornja Javorščica:

Roza in njeni pujski

Roza JERMAN, kmetica iz vasi Zgornja Javorščica št. 1 v Krajevni skupnosti Vrhpolje—Zalog, poseduje 12 ha zemlje, od tega 2 ha obdelovalne, 5 ha gozda, 5 ha pa je pašnikov. Zemlja je slaba, leži v hribovitem predelu, pa še kamnita je, zato je obdelovanje težavno. Pridelek je zato slabši kot v dolini. Kmetija je zaščitena, na njej pa živi tričlanska družina. Roza se poleg kmetije ukvarja tudi z vzrejo plemenskih svinj. Trenutno ima v svinjaku plemensko svinjo, ki je skotila 9 pujskov; ti so bili stari ob mojem obisku komaj 7 tednov, zdravi in krepki. Roza pravi, da se boji, da pujskov ne bi mogla prodati. Sicer pa je sedaj tak čas, da za pujske ni povpraševanja. Če jih ne bo prodala, pravi, se bo že nekako znašla.

Sicer bo nekaj pujskov obdržala za dom, ostale pa skušala oddati.

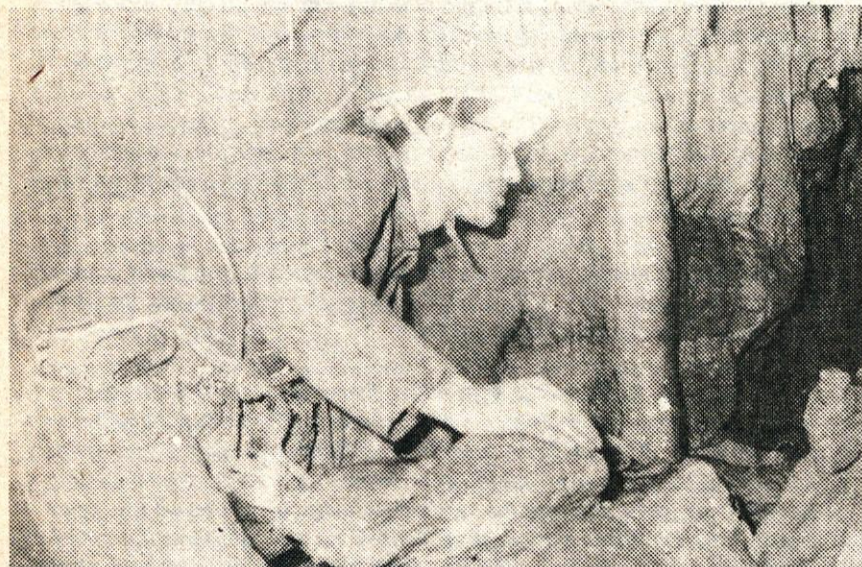
Roza je pred nekaj leti redila tri plemenske svinje, ki so skotile 20 pujskov, vsi so bili zdravi, vse pa je tudi prodala. Tako upa, da bo tudi sedaj. Tudi mi ji želimo, da bi ji njeno delo na kmetiji napravilo še mnogo veselja, zaskrbežek za delo pa tako mora priti...

Popoldne v Matetovi jami

Lepo jesensko popoldne. Nebo je kot umito, gozd se sveti v paleti jesenskih barv, osem nasmejanih obrazov jamarjev. Danes grem prvič v jamo, brez vnaprejšnjega tečaja ali priprave. Pogum tudi nekaj velja; posebno ob takšnih fantih in možeh, kot so domžalski jamarji, ti ne more srce uiti v hlače. A vendarle...

Ko se peljemo s kombijem proti Studencu, zvem nekaj osnovnih podatkov. Domžalski jamarjev je čez trideset, vendar je le dobra polovica aktivnih. Po poroki se vsakdo izvija

po svoje. Torej je jamarstvo šport mladih. Na našem področju je večja skupina kraških osamelcev. Več deset odkritih jam. Občani še najbolj poznajo Železno jamo, ki je tudi

Mladi jamar Aleš v jami pri prehodu.

DAN PLANINCEV NA GORJANCIH

Bližal se je dan planincev na Gorjancih, odločil sem se, da se ga udeležim. Toda kaj, ko je bilo vreme tako nestalno in bolj radodarno z dežjem kot soncem. Vseeno sem se malo pozanimal, kdo od znancev bi se odšel na izlet in priprave so nekako stekle.

Odhod je bil zjutraj malo pred šesto uro in ko se zbudim, je seveda veselo padal dež. Okrog pete ure je le ponehal, toda nebo ni kazalo prav nič prijaznega obraza, bilo je hladno in neprijetno. Zavrtim telefon in končno ugotovimo, da se odpravimo na pot, nazaj se še vedno lahko obrnemo. V Ljubljani se nas zbira vedno več in dobra volja se kar sama po sebi širi od enega do drugega.

Vlak nas popelje do Novega mesta, kjer nas že čakajo avtobusi za prevoz do Penderjevke. Od tam do Sv. Miklavža, kjer je osrednja proslava dneva planincev, je hoje za debelo uro. In to prav planinske hoje – v potu svojega obraza, strmo je in spolzko, noga nima nobene prave opore, vse je razmočeno od dežja. Vseeno je pot hitro za nami in na Miklavžu je vse pripravljeno za številne obiskovalce. Sledil je kulturni program, vse je pozdravil in nagovoril tov. Franc Šetinc.

Miklavž ni ravno obsijan s soncem, pustega vremena pa se pravzaprav niti ne zavedamo, toliko je znancev, toliko pozdravov in stiskov rok, prijetno je na takih srečanjih planincev.

Po končanem programu se počasi spuščamo iz Miklavža navzdol do Gospodične. Na Gospodični pa nas pričaka toplo in prijazno sonce in vsi posedemo po klopih in uživamo prijetno toploto. Ko se dodobra ogrejemo in naklepetamo, se spustimo še navzdol do kraja Gabrje, kjer nas zopet čakajo avtobusi. Tudi v Gabrju je prijetno sončno in kar nekako težko nam je, ker že moramo oditi proti domu. Z avtobusi smo hitro v Novem mestu in na vlaku še podoživljamo minuli dan. Vsi smo veseli, da nam ni zjutraj upadel pogum, ker dan je bil res lep, še en lep spomin na srečanje z naravo in planinci.

g.d.

DELOVNA AKCIJA AO DOMŽALE

Najbrž nas je več takih, ki si pred naporno turo zaželimo dežja. Ko pa ugotovimo, da ga ni in ga ne bo, smo še bolj zadovoljni.

V soboto, 29. septembra je bila tura domžalskih alpinistov in pripravnikov malo drugačna. Odpravili smo se na delovno akcijo k Domžalskemu domu na Veliki planini. Jutro je bilo precej megleno, a na cilju nas je že čakalo sonce. In delo tudi. Razdelili smo se na dve skupini. Ena je urejevala škarpo, ostali smo pa žagali drva in jih potem spravljali v klet. Čas je hitro mineval in po odmoru za kosilo smo z delom nadaljevali do večera. Svojo nalogo smo opravili in utrujeni, a zadovoljni smo ujeli še zadnjo gondolo...

Natalija MIHAJLOVIČ

ODPRAVE DOMŽALSKIH ALPINISTOV NA STENSKEM KOLEDARJU PZS

PZS je za prihodnje leto pripravila koledar z naslovom „Gore sveta“, ki prikazuje praktično vsa gorstva koder so naši alpinisti hodili zadnja leta. Večine teh odprav se je udeležil tudi vsaj po en član domžalskega AO, kar tri od teh pa so organizirali alpinisti naše občine: Tirichmir 1978, Grenland 1981 in Patagonija 1983. Cena v maloprodaji bo 250.—din, naročila pa sprejema PZS.

odprta za turiste, žal pa mnogi tega ne vedo. Kje je Krumperk, še vemo, kje pa jamarški dom, Železna jama, jamarška zbirka, kdo je bil Simon Robič... vse to pa je že preveč, pa čeprav je tudi to delež naše kulturne dediščine in hkrati ponos dobrega ducata zagnanih jamarjev. Ob tem takoj pade predlog za nedeljski izlet: jamarški dom na Gorjuši, tri kilometre iz Domžal, ogled Železne jame, ogled jamarške zbirke v jamarškem domu, obisk Robičeve sobe. Tudi ob slabšem vremenu je v domu eden izmed dežurnih jamarjev.

Vsak začetek je težak

Najprej si ogledamo miren studenček, ki teče izpod hriba. Natakem si kombinezon, obujejo me v velike škornje, okoli pasu pa mi navežejo nekaj železja: ročna primeža, dvokolutna zavora, prsna primeža, poseben jamarški pas, karbidovka za razsvetljavo...

Stopim v hrib. Objame nas zlata jesen v gozdu. Diši po gobah, po trhljem dračju, po jesenskem cvetju. Najraje bi ostal v gozdu in ne bi rinil tja dol, v jamo, ki ima komajda takšno žrelo, da se bom s težavo zrinil vanjo.

Pred prvim spustom predsednik Stane naredi načrt. Ti boš pomeril v jami temperaturo, ti boš nastavil za male živalce, ti boš vzel vzorec vode, vidva bosta poizkusila prebiti steno, za katero se verjetno odpira druga jama. Potem se začnejo spuščati. Najprej najbolj izkušeni, kmalu pa navežejo na vrvi tudi mene. Tedaj mi šele močno poskoči srce. Kako se je že treba spuščati? Kako je treba popuščati ročno prižemo, da ne zdrsneš kar tako v globino? Koliko je pravzaprav globoka? Ali me bo spodaj kdo počakal? Kaj pa, če se zagozdim? Ali mi bo karbidovka dobro gorela? Ali imam rezervno baterijo?

Sto vprašanj se mi začne motati po glavi, vse pa so v povezavi s strahom za lastni obstoj. Potem pokličem v pomoč – glede na to, da grem prvič v jamo – vse naravne in nadnaravne sile in se spustim. Najprej tri metre, potem deset, nato še dvajset. Matetova jama je pravzaprav ozko brezno, ki se razširi šele spodaj. Vseeno okrog same skalne gmote, nametane počez, tako skupaj, da se komajda spustim v nedrje hriba.

Ko pristanem spodaj, na koncu zadnje vrvi, na trdnih notranjih tleh jame, je prvo vprašanje, kaj bi bilo, če bi prišlo do potresa. Izkušeni jamarji pravijo, da se potres v jami skorajda ne občuti. Fantje se razdelijo po svojih opravkih. Ugotovijo temperaturo jame; dobrih devet stopinj Celzija. Nastavijo lončke za živalce, ki jih bodo prišli iskat čez kakšne štirinajst dni. Vzamejo vzorec vode. Saj res, tu, v notranjosti, teče prav tisti potoček, ki smo ga videli prej zunaj! To so že pred leti dokazali z barvanjem. Na stropu visi netopir. Dva fanta gresta prebijat rov na koncu hodnika. Enemu ugasne karbidovka, kmalu pa začne tudi Stanetu tako izhajati plin, da jo mora vreči v blato, da ne bi prišlo do eksplozije. Ko ogenj le ugasne, Stane popravi karbidovko v temi tako dobro, da spet gori. Še slika za spomin in gremo ven!

Vzpenjanje pa je seveda nekaj drugega. Izhod je na vrhu, štirideset metrov navzgor po vrvi. Na srečo imajo jamarji kar dobro opremo. Treba se je potegniti nekaj pedi navzgor, zakačiš zavoro, se oddahneš in spet naprej. Tako ped za pedjo, meter za metrom. Če ti kdaj postane žal, zakaj nimaš boljše kondicije, ti prav gotovo sedaj. Pravi jamar pleza med gmotami skal z lahkoto, sam pa se mora kar dobro potruditi. Večkrat obvisim na vrvi kot pajek. Z nogami opletam po strmih skalah. Bo vrvi popustila? Ne more, prenese trideset ljudi naenkrat, ne pa enega ali dva. Povrhu je dobro privezana, tako da resnično ni nobene nevarnosti. Treba se je samo previdno vzpenjati naprej.

Ko začutim zgoraj svež zrak, se oddahnem. Nemogoče, zunaj je že tema! Koliko časa pa smo bili v jami? Več ur! Zdelo se mi je, da komaj nekaj minut. Počutim se kot preroben. Spodaj, v popolni samotni, med skalami in kapniki, odpade vse drugo, zunanje. Ko se spuščam, predvsem pa, ko plezaš ven, se ukvarjaš predvsem s samim seboj. Za druge stvari ne časa ne moči. Nekje v daljavi se ti zasniva,

Predsednik društva Stane Stražar in avtor reportaže Ivan Sivec na dnu jame.

zakaj plezajo jamarji tako radi po teh luknjah.

Pozneje se v jamarškem domu razgovori tudi predsednik. Predvsem o tem, kako so gradili z velikim zanosom jamarški dom, večinoma prostovoljno, zdaj pa kar nekam preveč sameva ob gozdu. Ljubljanci sploh ne vedo zanj, še vsi Domžalčani ne. Pripoveduje, da so letos, ob 160-letnici rojstva, odkrili prvega jamarja in raziskovalca na Domžalskem Simonu Robiču spominsko ploščo v Kranjski gori, kjer je bil rojen. Bil je kaplan na Dobu, skupaj z mežnarjem pa sta obredla že precej jam na tem koncu Slovenije. Na Simona Robiča spominja tudi spominsko obeležje na Gorjuši. Pisal je dobre strokovne članke o jamarstvu v Bleiweisove Novice. Ogledam si tudi kar obsežno jamarško zbirko in posebno, Robičevo sobo.

Ceprav nekateri gledajo na jamarje nekoliko postrani, je treba povedati, da so bile jame od nekdaj človekovo

zavetje. Stane celo pravi, da je bil ogenj sredi varne jame nekaj tako udobnega, kakor danes večer ob televizorju. V jamah je edinole še čista voda, ki nam bo morda prišla kdaj še presneto prav. V jame jih žene tudi strast po odkrivanju novega, po spoznavanju svoje bližnje okolice, rastlinstva in živalstva. In ne navsezadnje: jamarstvo ni nevarna dejavnost, saj imajo sorazmerno dobro opremo, vse vrvi ali lestvice so vedno dobro pritrjene, za začetnike imajo dobre vpeljevalne tečaje.

Popoldne v Matetovi jami je minilo kot hip, kdor pa si ne želi ogledovati kraških osamelcev tako od blizu, in tako podrobno, bi morda z veseljem stopil v Železno jamo na Gorjuši. Vanje lahko gre na ogled in sprehod prav vsakdo, osvetljena je z električno svetlobo, vstopnina pa ni predraga. Kakšna sreča, pravijo navdušenci, malo Postojnsko jamo imamo kar doma!

Ivan SIVEC

Mladi jamar Svetlin na poti v globino.

Dominik Pirnat

Malokdaj je v Občinskem poročevalcu predstavljen kakšen pomemben občan iz Moravske doline. Prav bi bilo, da bi bilo teh več, saj tudi tu živijo ljudje, o katerih bi bilo treba pisati. In eden takih je kmet in graščak Dominik Pirnat. Že dolga desetletja brez družbene podpore skrbi za pomemben spomenik grajske arhitekture z arkadnim dvoriščem grad Tustanj, edini grad, ki je še ostal v Moravski dolini.

Naj tudi tokrat zapišem nekaj osnovnih podatkov zanj, ki mi jih je rad posredoval, saj ga že dalj časa poznam.

„Rodil sem se v gradu Tustanj leta 1925. Očetu Antonu in mami Frančiški, se je v zakonu rodilo 10 otrok. Oče, ki je bil kmet in izučen tudi za kovača, je umrl ko sem bil star 4 mesece in tako je morala mama sama skrbeti za številno družino. Stari oče Luka je bil Kebrovi iz Krtine. Bil je vrtnar na tustanjskem gradu in se je leta 1854 prvič poročil z baronico Maksimilijano Škarja in tako postal lastnik gradu, drugič se je pa poročil z Ano Marijano Resnik iz Blagovice.“

Kdaj ste pa vi postali lastnik gradu? „Omenil sem že, da je po očetovi smrti leta 1925 gospodarila na gradu mama Frančiška in to do leta 1960. Tega leta sem postal gospodar tega gradu. Čeprav sem graščak, sem v bistvu kmet. V zakonu z ženo Anico rojeno Klopčič, rojeno v bližnjem Vrhpolju, se nama je v zakonu rodilo četvero otrok. Najstarejša Marjanca je ing. ekonomije in je zaposlena v Nami Ljubljana, sin Janez je končal kmetijsko šolo v Šentjurju pri Celju in bo prihodnji teden oblekel vojaško suknjo, sin Peter obiskuje srednjo kovinarsko šolo v Domžalah, najmlajša hčerka Anica pa obiskuje 8. razred osnovne šole. Ker sem kmet, naj naveden tudi podatke o naši kmetiji. V hlevu imamo 26 glav goveje živine, konja in nekaj prašičev. Če ne bi imeli mehanizacije, bi bilo delo na zemlji zemljiškega maksimuma izredno težko. Imam tudi 14 panjev čebel.

Omenili ste že, da vsa leta sami skrbite za grad...

„Res je, za vzdrževanje in obnovo gradu še nihče ni dal niti dinarja, vsa leta ga vzdržujem sam. Pred leti sem samo za prekritje strehe porabil vagon opeke. Zamenjati je bilo treba tudi nekaj spirovcev. Ker jih pa nisem obelil v gozdu in dobil na dom tesarja „kubikarja“, sem moral zato plačati še kazen. Grad, predvsem pa kapelo, sta močno poškodovala potresa 1895, kapelo pa predvsem potres leta 1963. Tako grad, predvsem pa kapela, sta potrebna temeljitega popravila.“

Kako se spominjate okupacije? „Pri nas so se velikokrat zadrževali partizani, saj je mimo nas vodila pot, ki je povezovala Štajersko in Dolenjsko. Partizani so pri nas dobivali hrano, pijačo, pa tudi prespali so velikokrat. Naša hiša je bila

vedno odprta tudi aktivistom in ilegalcem. Meseca maja 1942 je bil pri naši graščini sklican sestanek med štajerskim in gorenjskim političnim vodstvom, vendar so na poti na sestanek Jože Gričar, Sergej Kraigher in Lojze Hohkraud padli v zasedo. V Begunjah sta bila zaprta brata Miha in Jože, v begunjskih zaporih sem bil pa tudi sam dvakrat zaprt. V partizanih sta padla brata Miha in France. Na srečo mama ni bila izseljena. Pri nas so se pa tudi večkrat zadrževali Nemci, ki so imeli hajke po Moravski dolini.“

GRAD TUSTANJ SKOZI ČAS

Nad vhodom v tustanjski grad je vzidana kamnita plošča, ki pove, da je bil grad sezidan leta 1490. V letih 1667-1671 je grof Franc Bernard Lichtenberg grad popolnoma prezidal in takšen se nam je ohranil do današnjih dni.

Za Lichtenbergi so postali lastniki gradu grofje Auerspergi, za njimi grofje Škarja, leta 1854 pa je grad prešel v domače roke, ko je postala lastnika gradu rodbina Pirnat.

Kapela zgrajena leta 1671 hrani Jelovškove freske iz leta 1725, Layerjevo sliko Janeza Nepomuka in na steklo slikan križev pot.

Kaj pa življenje po vojni?

„Po vojni so nam vzeli 7 ha zemlje, pustili so nam le zemljiški maksimum. Silili so nas tudi v zadrugo, toda nismo šli. Bilo je težko. Enkrat nismo pravočasno oddali praviča za obvezno oddajo, zato je morala mama dva meseca na prisilno delo v Domžale v Kemično tovarno. Vsekakor mama za vso pomoč, ki so jo bili v času vojne deležni aktivisti, ilegalci in partizani, tega ni zaslužila.“

Na gradu je bil rojen tudi oče pokojnega slikarja, kiparja in grafika Nika Pirnata.

„Oče Nikolaja Pirnata, moj stric prof. Maks Pirnat, je bil na gradu Tustanj rojen leta 1875. Bil je slavist in poljudno-znanstveni pisatelj. Dolga leta je bil profesor na idrijski realki. V Idriji se je rodil tudi njegov sin Nikolaj. Večkrat na leto so prihajali na naš grad, tako tudi sin Nikolaja Pirnata, kipar Janez Pirnat.“

Bližnja okolica hrani verjetno še več starih domačij?

„Stara hiša je Klandrova, kjer je bila pred približno 150 leti gostilna, zanimiva je tudi Jernkova hiša, na kateri je ohranjena stara slika križanja, star in zanimiv je tudi Metecov mlin, pa še 82 let stari Metecov oče ve dosti povedati. Zanimive so tudi legende iz našega konca, saj je o zakladu pri treh kronah, Turki na Limbarski gori, dvojčka bosta dvignila zaklad na Limbarski gori, o čemer je pisal Rado Radešček v knjigi Slovenske legende, ki je izšla lani.“

Graščak in kmet Dominik Pirnat je za izreden kulturni občutek za ohranjanje edinega še obstoječega gradu Tustanj v Moravski dolini predlagan, da se mu podeli zlata Kersnikova plaketa. Pred skupščino Kulturne skupnosti Domžale stoji torej pomembna odločitev, da ta predlog osvoji. Poleg tega, da skrbi za ohranitev gradu, skrbi tudi za bogato muzejsko zbirko na gradu, ki med drugim hrani številne urbarje, stare listine, pogodbe, slike, krožnike iz Napoleonove dobe, špinet in številne druge pomembne muzejske predmete. Pri gradu, zgrajenem leta 1490 stoji tudi približno 400 let stara lipa, približno 250 let stara platana, pa še kapela z Jelovškovimi freskami.

Čeprav se Kulturna skupnost Domžale zavzema za to, da bi namenila del sredstev za ohranitev tega, v občini pomembnega kulturnega spomenika in še edinega ohranjenega gradu v Moravski dolini, Dominik Pirnat zaenkrat še vztraja pri tem, da bo še naprej sam skrbel za vzdrževanje tega gradu, ki ga je zob časa že močno načel. Nastaja pa vsekakor vprašanje, koliko časa bo lahko to sam še zmožel, da ne bi prišlo do nepopravljive škode. Tone Ravnikar

PISMA BRALCEV

Cesta pa taka...

Krajane KS Krtina, predvsem delavce in učence, ki se vozimo s kolesi, že dalj časa jezi naslednje:

Lokalna cesta št. 68 Vir-Dob-Krtina na odseku zasebne žage tov. Srebotnjaka v Dobu je za kolesarje in pešce v času slabega vremena neprehodna, saj se na njej nabere tudi do 15 cm in več vode in blatne brozge, kar je posledica deponije lesa ob tej cesti. Poleg tega je cesta pogostokrat neprehodna iz varnostnih razlogov, saj vemo, da je vožnja mimo kamiona, ki razklada les oziroma pod dvignjenimi viličami viličarja z naloženimi hlodi lahko smrtno nevarna. Oboje se predvsem v sezoni spravila lesa, često dogaja.

Pripomniti velja še naslednje:

– omenjena cesta je po tolmačenju So Domžale „cesta širšega družbenega pomena“;

– preostali del makadamskega cestišča je razmeroma dobro vzdrževan.

Ker opisano stanje na cesti traja že več let, prizadeti krajani javno sprašujemo:

1. Kdo je dolžan za vzdrževanje lokalne ceste št. 68 Vir-Dob-Krtina do II./336 (Uradni vestnik občine Domžale, št. 11/84)?

2. Zakaj cesta na odseku zasebne žage tov. Srebotnjaka v Dobu ni vzdrževana tako, da bi bila normalno prehodna tudi ob slabem vremenu?

3. Kdo je izdal zasebnemu obrtniku tov. Srebotnjaku dovoljenje, da uporablja omenjeno cesto „širšega družbenega pomena“ za svojo obrtno dejavnost s tem, da je onemogoča za ostali promet?

4. Kje so pri vsem tem občinske inšpekcijske službe oziroma kakšne so njihove pristojnosti.

Krajani KS Krtina

Odgovor Branka Srebotnjaka:

Cesta, ki je sporna, je dejansko izredno obremenjena. Njena izvedba je že sicer po sami strukturi materiala v njej zelo slaba in je tudi v neprevelikem in ne predolgotrajnem vremenu razmočena. Po njej poteka celoten promet do vasi Krtina, upravljajo pa jo delavci, kmetje za traktorski promet in drugi, seveda pa je na odseku, koder je namenjen prostor za hlodovino, dodatno obremenjena zaradi moje specifične dejavnosti. Kot zasebnik – uporabnik te ceste se izjemno trudim, da z posipanjem, dovažanjem groma in urejanjem cestišča pripomrem k boljšemu stanju te ceste. Uspeh teh mojih prizadevanj in tudi stroškov v zvezi s tem je kratkotrajen, saj je cesta že kmalu spet v enakem stanju kot prej.

Zlasti še, ker je zelo uporabljena ob sobotni in nedeljski zavori glavnih cest, ko po tem odseku vozijo vsi tovornjaki proti Moravčam in celo v Zasavje.

Najhuje pa je bila cesta (gre samo za krajši odsek – dobrih 100 m) poškodovana s strani izvajalca del na melioracijah v bližini. Tedaj so prav po tej cesti dovažali material za drenažo in veliko število velikih težkih naloženih kamionov ob nedavnem hudem deževju je najbolj poškodovalo cestišče.

Kot uporabnik ceste sem že večkrat ob tem opozoril vzdrževalca Cestno podjetje Ljubljana oz. tov. POKORNA, da poskrbi tudi on za nasutje ceste, vendar mi je izjavil, da je bila z njegove strani pismeno opozorjena Vodna skupnost o tem, da mora prispevati k vzdrževanju ceste. Po njegovih besedah Vodna skupnost na njegov dopis sploh ni reagirala.

S svojo dejavnostjo sem le eden od uporabnikov ceste, zato me čudi, da se izpostavlja le mene, ko pa vozniki tovornjakov v smeri proti Moravčam vozijo tudi 50 km na uro in mečejo ceste ob tem, da hlodovine po tej cesti tovornjaki ne morejo prek udarnih jam voziti hitreje kot 10 km na uro.

Sicer pa predlagam rešitev v asfaltiranju spornega dela ceste, za katero sem po svojih močeh tudi pripravljen v sodelovanju s krajevnimi dejavniki tudi finančno sodelovati.

Branko SREBOTNJAK
Dob, Kidričeva 22

Bravo kinematografi!

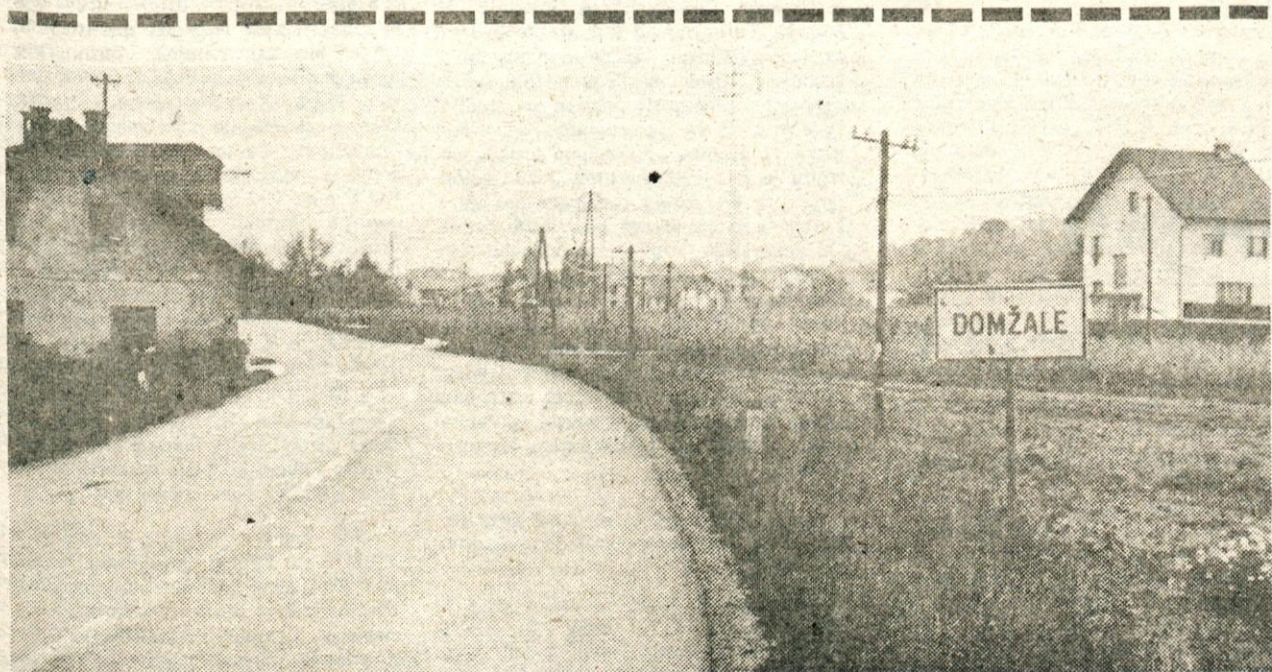
Pravijo, pokaži mi knjižno polico, pa bom vedel, kakšen človek si. Govorijo, povej, kakšne filme si ogleduješ, pa te bom spoznal. Že dalj časa razmišljam o sporedu v kinematografih v Domžalah, Radomljah in Mengšu, v prejšnjem Občinskem poročevalcu pa je bil natisnjen tudi mesečni spored. Vse v redu in lepo, prepričan pa sem, da bi moral biti spored natisnjen na zadnji, humoristični strani.

V domžalski občini smo sami seksualni manijaki (Emanuela II-antidevica), sami potencialni morilci (Morilec iz samostana Shoolin), sami zagovorniki trde roke (Psi vojne, Jekleni mož), sami rezervni kavboji (Sled za prekletim), sami prikriti teroristi (Bombarder) in sodobni prevaranti (Super fant).

Kdor misli drugače, naj si sam ogleda mesečni spored. Pula po Puli je resnično takšna, kakor smo lahko prebrali v predprejšnji številki (saj ni važno, kakšna je, glavno je, da je, kar je), otroke lahko vzgajamo samo z dobrimi seksualnimi, pretepaškimi in nasploh „vzgojnimi“ junaki, starejši pa naj še naprej sedijo doma. Nesramneži, le kako si drznejo pomisliti, da bi bil v domžalskih kinematografih tudi kakšen drugačen, umetniški film. Tak se vendarle ne izplača, takšni Domžalčani v občinskem pomenu besede vendarle niso!

Bravo, kinematografi, celo bravisimo!

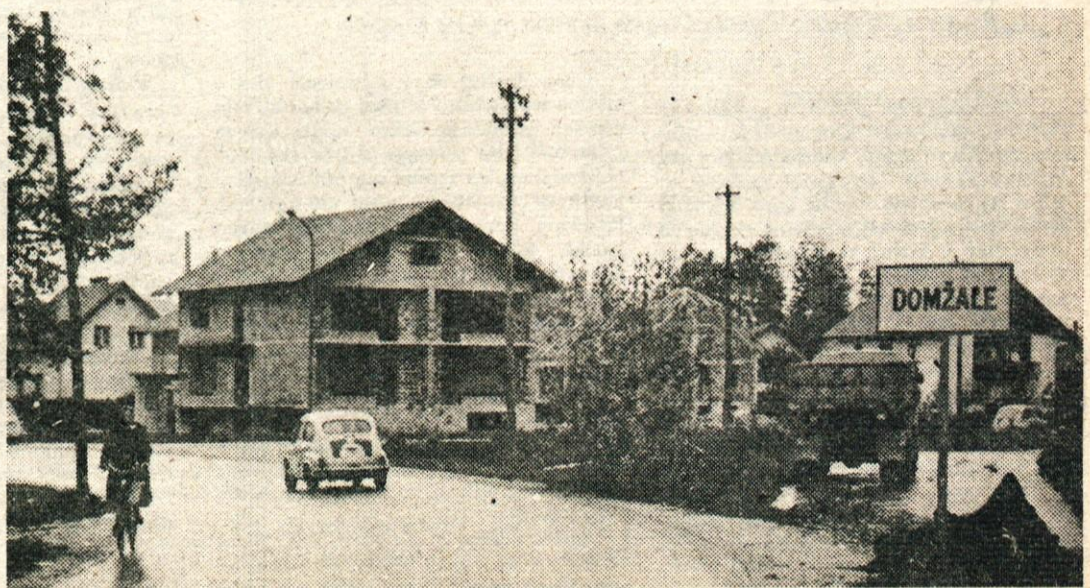
I. Sivec

Dober dan, Domžale... iz šentjakobske smeri...

...iz ljubljanske smeri...

...iz ihanske smeri.

Knjige - naše (predragocene) prijateljice

Splošno izobraževalna knjižnica je s svojim knjižnim gradivom, ki ga zbira, hrani, obdeluje in daje na razpolago uporabnikom, namenjena splošnemu izobraževanju, informiranju, razširjanju znanstvenih spoznanj, kulturni vzgoji in delovanju ter zadovoljevanju kulturnih potreb občanov. Obenem naj bi bila knjižnica tudi naravni kulturni center družbenem skupnosti, ki bi med drugim omogočil odraslim, mladini in otrokom, da se preko najrazličnejših knjižničnih gradiv in drugih oblik zapisov ter knjižničarske dejavnosti seznanjajo z dosežki preteklega in sedanjega človekovega znanja in kulture.

Trenutno stanje v naši občini

Osnovna splošna izobraževalna knjižnica s čitalnico je v središču Domžal, stalni izposojevališči sta v Mengšu in Moravčah, omenimo pa naj tudi izposojevališča potujoče knjižnice, dve strokovni knjižnici, več knjižnic v delovnih organizacijah in knjižnice so tudi v vseh šolah. Skupaj naj bi knjižnice imele v letošnjem letu po predvidenih 40.000 obiskovalcev, ki bodo skupaj prebrali blizu 80.000 knjig. Pri tem uspešnem delu pa se srečuje z vrsto problemov, ki jih bo nujno razrešiti, če bomo hoteli, da bo v skladu z zakonom o knjižničarstvu samostojna knjižnica še naprej v Domžalah.

Kratka zgodovina

Katoliško izobraževalno in podporno društvo je v letu 1904 ustanovilo knjižnico, katere osnovni fond je obsegal 452 knjig, od katerih je bilo v tem letu izposojenih le 43, v naslednjem pa že čez 1.000. Prelomnica je bila 1. svetovna vojna, ko so vse knjige razdelili vojakom-ranjenecem v zasilni bolnišnici v Društvenem domu. Svoje kulturno poslanstvo je knjižnica nadaljevala leta 1922 in do 1939, po vojni pa se je na novo formirala pod okriljem OF in nato kot knjižnica SKUD-a Svobode Domžale. V skladu s sprejeto zakonodajo se je organiziranost in tudi okrilje knjižnice spreminjalo, dokler ni bila v letu 1968 priključena kot posebna poslovna enota k Delavski univerzi Domžale, že v letu 1960 pa je dobila sedanje prostore na Kolodvorski 8.

Matična knjižnica?

Izhajajoč iz novega zakona o knjižničarstvu, ki posveča pomembno skrb tudi oblikovanju mreže knjižnic v SR Sloveniji, bo potrebno ta prizadevanja matičnosti posamezne knjižnice zagotoviti vse pogoje, sicer pa bo knjižnica priključena k drugi matični knjižnici. Matična knjižnica pa v

skladu z novo zakonodajo pomeni tisto knjižnico, ki na svojem območju razvija strokovnost in organiziranost knjižničarske dejavnosti, skrbi za strokovno izpopolnjevanje delavcev v knjižnicah in za usklajevanje nabavne politike knjižničnega gradiva, vodi razvid knjižnic in usmerja gradivo, ki ga splošno izobraževalne knjižnice izločajo, je pa še vrsta drugih nalog, ki jih bo opravljala.

Kako do matične knjižnice v Domžalah?

Izhajajoč iz novega zakona o knjižničarstvu bo v občini Domžale potrebno urediti:

1. kadrovska popolnitev knjižnica mora imeti najkasneje do leta

Literarni kotichek:

Mirjam Novak: STRAH

V majhnem vrtu majhna hiša.
V hiši stare žensčine.
V izbah zibljejo otroke,
zibljejo svoj nori strah.

Nore in pijane ure
v tihi noči se vrste.
Brez telesa je prikazen,
ki iz izbe v izbo gre.

Zjutraj spijo še otroci.
Stara žena v daljo zre.
Nočna mora spet je mimo.
Nov je dan in hladno je.

Izbrala:
Cveta Zalokar-Oražem

1990 1 strokovnega in 1 tehničnega knjižničarskega delavca na vsakih 10.000 prebivalcev, kar bi pomenilo, da bi morali do tega leta v Domžalah zaposliti poleg 4 delavcev, ki so doslej že zaposleni, še 4 delavce in sicer 2 višja knjižničarja, 1 bibliotekarja in 1 knjižničarja.

2. gradivo do tega obdobja bi moral osnovni knjižni fond obsegati čez 80.000 knjig, kar pomeni, da moramo vsako leto dokupiti najmanj 4.000 knjig in 200 naslovov periodičnega tiska. To bi dosegli tako, da bi v naslednjih 5 letih vsako leto dokupili 8.000 knjig, od tega polovico s sredstvi Kulturne skupnosti Domžale, polovico novega knjižnega fonda pa naj bi zagotovili z darovi s strani Kulturne skupnosti Slovenije, delovnih organizacij in skupnosti in posameznikov.

3. prostor in tehnična opremljenost knjižnice:

nujno bi bilo potrebno zagotoviti večje prostore, v zvezi s tem je odbor za varstvo kulturne in naravne dediščine že sprejel sklep, da se ugotovi možnost uporabe celotne stavbe, v kateri sedaj dela knjižnica, vendar je to le delna rešitev, saj na tak način ne bo doseženega 2/3 prostorskega standarda. Rešitve je potrebno iskati tudi z zagotavljanjem novih izposojevališč (npr. Črni graben, Radomlje, Ihan, Trzin), kar bo možno v sodelovanju s KS.

Sekcijska razprava

Na predlog Sveta za kulturo Predsedstva OKS SZDL Domžale bo o vseh odprtih vprašanjih v zvezi z razreševanjem problematike knjižničarstva organizirana sekcijska razprava, na katero že sedaj vabimo vse delovne ljudi in občane, ki jih ta dejavnost zanima (vabilo bo objavljeno v Občinskem poročevalcu).

Ob tem pa naj zapišemo tudi misel, ki so jo ob zaključku osnovnega gradiva za sekcijsko razpravo zapisali njeni pripravljanci:

problem knjižničarstva v naši občini ni samo problem delavcev knjižnice ali Delavske univerze, niti samo problem Kulturne skupnosti, ampak problem vsem delovnih ljudi in občanov. (V.V.)

Kulturni koledar

- 26.10 – 3.11. Predodvetje hale Domžale: Razstava skulptur in grafik Jožeta Stražarja V. srečanje slovenskih igralcev v monodramah in komornih igrah
- 2.11. ob 19.30 Kinodvorana Domžale: Klub mladih Murska Sobota Eugene Ionesco: Učna ura
- 9.11. ob 19.30 Kinodvorana Domžale: Pantomimik Andres Valdez Črno in belo
- 16.11. ob 19.30 Kinodvorana Domžale: Eksperimentalno gledališče Glej Aleš Valič in Alja Tkačeva Herbert Achternbusch: Ela

100-letnica rojstva zgodovinarja dr. Josipa Mala

22. decembra 1984 bo poteklo 100 let, odkar se je očetu zemljak Francu Malu in njegovi ženi Ivani pri Pečah v Moravski dolini rodil sin Josip, poznejši najvidnejši slovenski zgodovinar in muzealec.

Osnovno šolo je obiskoval v Pečah, gimnazijo pa v letih 1896-1904 v Ljubljani. Tu je tudi maturiral. Na dunajski univerzi je od leta 1904-1909 študiral zgodovino, zemljepis in zgodovino umetnosti. Leta 1909 je promoviral za doktorja modroslovja. Od leta 1907-1909 je bil tudi član avstrijskega zgodovinskega inštituta na Dunaju. Tu je opravil tudi strokovni izpit za službo v arhivih, knjižnicah in muzejih iz zgodovine, zgodovinskih pomožnih ved in zgodovine umetnosti. Največ je študiral zgodovino virov, paleografijo in študij listin. Po uspešno opravljenem strokovnem izpitu je leta 1909 nastopil službo volonterja pri Kranjskem deželnem muzeju v Ljubljani, kjer je kasneje postal tudi kustos. Od leta 1924-1945 je bil ravnatelj tega muzeja, ki se je kasneje preimenoval v Narodni muzej v Ljubljani. Leta 1938 je uredil 14 dvoran novega Ljubljanskega mestnega muzeja in zanj zbral in pridobil gradivo, predvsem iz zgodovine stilnega pohištva, skoro do slehernega eksponata izključno sam. Za novi muzej je napisal tudi „Vodnik po Ljubljanskem mestnem muzeju“.

Leta 1950 je postal ravnatelj tega muzeja in na tem mestu ostal do upokojitve leta 1962.

Razprave in članke je pričel pisati že zgodaj. Napisal jih je preko 150. Pisal je tudi kritike in študije o delih drugih avtorjev in napisal vseh recenzij preko 300. Njegov prvi članek je izšel v „Casu“ že leta 1909 z naslovom „K poglavju starejših zgodovine Slovencev“. Te razprave in članki so izhajali v številnih listih, časopisih in strokovnih publikacijah doma in v tujini. Naj navedem nekaj najvažnejših:

Pomen in organizacija arhivov, Neuere Kroatische Historiographie, K poglavju starejših zgodovine Slovencev II, Kustos Freyer med slavisti, Sloviti slikarji v Ljubljani, Cerkev na Otoku in izsušitev Blejskega jezera, Doneski k Vodnikovemu življenjepis, Pomanjkanje in lakota v Ljubljani, Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku, Doneski k zgodovini zvonarjev in zvonov po Kranjskem, Nova pota slovenske historiografije, Eipolog k staroslovenski svobodi, Umetnostno-zgodovinski zapisi, Iz zgodovine koroškega slovenskega šolstva, Slavinja, apostol Kranjski in Istre, Muzejska kronika, Kratka navodila za ohranitev in ureditev manjših arhivov, Prešernovo odvetništvo in še kaj, Francozi na Slovenskem, K zgodovini slovenskega višjega šolstva, Okrog ilirizma, Musealwesen in Slovenien, Pred sodnim stolom predmarčne birokracije, Iz torbe

predmarčne birokracije, Ljubljana in volitve za frankfurtski državni zbor leta 1848, Božjepotni spominki in „odpustki“, Narodni muzej v Ljubljani izza prevrata, Slomskovo društvo za izdajanje ljudskih knjig, Emigranti iz prve srbske vstaje v Celovcu, Karantansches Kroatien, Schwarzenspiegel in Koroško ustoličenje, Svoboda in sužnost, Naše muzejsko društvo v teku sto let, Slovenske mitološke starine, Odklonjena podložniška prisega hrvatskih stanov leta 1814, Rota-Slovenska prisega, Osnove ustoličenja karantanskega kneza, Contributo alla mitologia slovena, Čast ognja v mitologiji in ljudske izročilu, V Rusiji pred 400 leti, Z oglejskim vizitatorjem po Sloveniji 1485-1487, Policija in Prešernov nagrobnik, Tenje iz stare Ljubljane, Roka pravice – kako težka je bila nekoč, Po stezah zgodovinarja, Slovenska Karantanija in srednjeveška nemška država, Pripombe k slovenskemu bajeslovju, Ljubljanske fajančne delavnice, Muzeji iz zgodovine, Skvarjeni poprtnik, Die Eigenart des Karantanschen Herzogtums, Slike koroškega ustoličenja v londonskem rokopisu, Ist das Edlings problem wirklich unlösbar, Beseda o krajevnem izrazoslovju.

Prve knjige in brošure je izdal že leta 1916 in to: Grb in barve dežele Kranjske, leta 1924 Zgodovine umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih ter Uskoške seobe in slovenske pokrajine, leta 1931 Vodnik po kulturnozgodovinskih zbirkah Narodnega muzeja v Ljubljani, leta 1949 Kontinuiteta slovenske karantanske kneževine. Njegov največje delo pa je nedvomno Zgodovina slovenskega naroda – Najnovejša doba, ki je izšla v 10. svezkih od leta 1928-1939 pri Mohorjevi družbi na 1.213 straneh. Poleg tega je izdal leta 1939 še Probleme aus der Frühgeschichte der Slovenen in Vodnik po Ljubljanskem mestnem muzeju in leta 1957 knjigo Stara Ljubljana in njeni ljudje. Za tisk je imel pripravljene še knjige Slog o pohištvo in Izpiske iz arhivov o umetnikih ki so živeli in delovali v Ljubljani in zapiske o ljubljanskih gradbenih spomenikih.

Leta 1971 mu je Skupnost muzejev Slovenije za posebne dosežke v muzejstvu podelila Valvasorjevo nagrado.

Prav bi bilo, da bi dobila ob 100-letnici rojstva tudi ena domžalskih ulic ime po njem, ob primerni proslavi, naj bi mu ob 100-letnici rojstva na njegovi rojstni hiši v Preteržu vzidali spominsko ploščo, s čimer bi se tudi domžalski občani oddolžili velikemu zgodovinarju in muzealcu, rojaku lepe Moravske doline.

Tone RAVNIKAR

35-letnica kulturnega društva Miran Jarc Škocjan

V letošnjem letu je KUD Miran Jarc Škocjan praznovalo 35-letnico uspešnega delovanja. Čeprav so ga praznovali dokaj skromno, so za ta jubilej pripravili obširen program.

Za letošnjo zimo so z otroci uprizorili Partljičevo komedijo „Učna ura“, s katero so ustregli gorečim željam otrok in jim prikazali gledališko življenje. Upanje, da se bo to obrestovalo, se je že izpolnilo, saj imajo mladi že sedaj drugačen odnos do družbene imovine in do vsega. S tem delom so imeli številna gostovanja. V Moravčah so imeli kombiniran program z Andrejem Šifrerjem, prav tako v Lukovici z mlado in izredno kvalitetno folklorno skupino iz Vnanjih goric pri Ljubljani. Na Viru so to delo uprizorili za šolsko mladino, drugič pa v okviru „Naše besede“. Z učno uro so zadnjič nastopili v Osnovni šoli Krtina, kjer je sodeloval tudi priznani glasbenik Borut Lesjak. Ob tej priliki je bil izveden tudi recital pesmi domačina in dolgoletnega člana društva Miran Jarc Škocjan Franceta Stražarja v izvedbi Dragice Jeretina in Mihe Kavčiča.

Člani društva so v jubilejnem letu v mesecu septembru v letnem gledališču zelo uspešno izvedli komedijo Josipa Kolana „Klobčič“. Na premieri je bilo cca. 800 obiskovalcev, na reprizi cca 600, na tretji predstavi cca. 900 in zadnji več kot 300. Predvsem je pohvaliti izredno obetavno igralko Renato Capuder za zahtevno podano vlogo Rože. Doslej je nastopila le v Učni uri. Pri njej je vredno največ to, da je sprejemljiva za režiserjevo navodila. Izredno pomembno je tudi to, da je tako kratkem času obvladala tako obširen tekst, kar se je močno poznalo tudi v njenem nastopu. Pa še to, prav v času, ko je bila na sporedu ta igra, je bila tik pred koncem študija. Zaradi odličnega uspeha pa je bila celo oproščena mature. Pohvaliti je tudi njeno vsestransko delo v društvu.

Glavni nosilec te predstave je bil Stane Maselj v vlogi Josina. Tako kot v nešteti predstavah doslej, je tudi tokrat simpatično odigral svojo vlogo, za kar je bil pri obisko-

valcih deležen še posebnega aplavza. Ostali igralci, predvsem Ivanka Mlakar, Pavle Nahtigal, Dragica Jeretina, Brigita Jeretina, Jože Lekan, Andrej Majdič, Marko Capuder, Anica Kovač in Janez Cerar, pa tudi statisti Janez Jasenc, Zvonko Ravnikar in Dušan Ravnikar so svoje vloge prav tako prijetno odigrali. Vsekakor je Lojze Stražar komedijo izredno prikupno postavil na oder. Maske so bile tokrat delo Mihe Kavčiča, ki že dalj časa z veseljem pomaga društvu, scensko zasnovno je izdelal Saša Kump iz Kranja, glasbo pa Borut Lesjak. Poznalo se je tudi, da je bila razsvetljava v letnem gledališču letos precej bolj kot ponavadi, saj je društvo obnovilo električno napeljavo. Zato ima prav gotovo veliko zaslug Marjan Jančar. Za razsvetljavo sta tokrat skrbela Mavricij Grošelj in Marjan Jančar.

V društvu je izredno veliko mladih, pa ne samo igralcev, pač pa tudi takih, ki skrbijo za ton, obleke, pripravo kulis, urejanje parkirišča in ostalo. Na zadnji predstavi Klobčiča je predsednik ZKO Domžale Slavko Pišek v priložnostnem govoru na kratko orisal delovanje izredno prizadevnega društva Miran Jarc Škocjan v obdobju teh 35 let. Ob tej priliki je društvu in nekaterim dolgoletnim članom podelil priznanja ZKO Domžale.

Zadnja jesenska prireditve, ki je bila v jubilejnem letu predvidena v letnem gledališču na Studencu je bila zaradi slabega vremena izvedena v Hali komunalnega centra v Domžalah. Alpski kvintet, Vinko Šimek – Jaka Šraufzieger, Nela Eržičnik, Edwin Fliser in Ivanka Kraševac so pripomogli k temu, da se je preko 1.000 obiskovalcev zabavalo več kot dve uri in s tem uspešno zaključilo jubilejno 35-letno delovanje Kulturnega društva Miran Jarc Škocjan.

Tone RAVNIKAR

Skupščina občine Domžale bo v letošnjem letu zasedala še štirikrat, kar je potrebno predvsem zaradi priprav na novo plansko obdobje.

Na zasedanju skupščine 8.11.1984 bomo obravnavali predvsem dokumente, ki se nanašajo na razlastitve po zazidalnih načrtih v Trzinu, Ihanu in Radomljah, poleg tega bomo predvidoma obravnavali tudi predlog odloka o hišnem redu, predlog odloka o podstanovskih razmerjih in predlog odloka o vzajemnih razmerjih med etažnimi lastniki. Na tem zasedanju naj bi obravnavali tudi sklepno poročilo o izvajanju začasnih ukrepov v delovni organizaciji Avtoservis. Glede na poročilo, ki ga je pripravil začasni organ v tej delovni organizaciji in predlog zbora delavcev Avtoservisa, naj bi prenehali ukrepi pred iztekom roka, za katerega so bili uvedeni začasni ukrepi.

Na zasedanju zborov skupščine, dne 21.11.1984 naj bi predvsem obravnavali analizo dolgoročnih razvojnih možnosti občine Domžale in analizo srednjeročnih razvojnih možnosti občine Domžale. Poleg tega naj bi razpravljali tudi o uresničevanju resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Domžale v letošnjem letu ter osnutku resolucije za prihodnje leto. Na tem zasedanju bomo razpravljali tudi o poročilu o uporabi sredstev v samoupravnih interesnih skupnostih, v javno razpravo pa bo dan tudi osnutek proračuna za prihodnje leto.

Na zasedanju zborov skupščine, dne 13.12.1984 bomo zopet obravnavali zadeve

s področja urbanizma, saj bo predvidoma v obravnavi predlog zazidalnega načrta v starem delu Trzina, enak predlog odloka se bo nanašal na Moravče, v fazi osnutka pa bomo obravnavali tudi spremembe in dopolnitve prostorskega dela družbenega plana občine Domžale za to srednjeročno obdobje. Predvidevamo, da bo na tem zasedanju dan v javno razpravo tudi osnutek dogovora o usklajevanju davčne politike v SR Sloveniji.

Na zasedanju zborov dne, 28.12.1984 pa bomo predvidoma obravnavali smernice za pripravo dolgoročnega plana občine Domžale, smernice za pripravo družbenega

plana občine Domžale za naslednje srednjeročno obdobje, prav tako bo v fazi predloga obravnavana resolucija o politiki izvajanja družbenega plana občine Domžale za prihodnje leto, v fazi predloga bomo obravnavali tudi proračun občine Domžale za prihodnje leto in predlog odloka o prispevnih stopnjah v letu 1985. Glede na pomembnost obravnavanih zadev v letošnjem letu, bo v fazi okoljih potrebno intenzivirati delo delegacij, zlasti pa še izboljšati povezanost delegacij z njihovim okoljem ter z organi upravljanja, kajti le tako bomo sprejeli takšne odločitve, ki bodo pomenile resničen napredek za delo v letu 1985.

10. in 11. oktobra 1984 so se po poletnem premoru ponovno sestali delegati zborov Skupščine občine Domžale

Podrobneje o združenem delu in stanovanjski problemi

Osnovna točka na prvem jesenskem zasedanju Zbora združenega dela je bila razprava o gospodarskih gibanjih občine Domžale v prvi polovici leta 1984, na Zboru krajevnih skupnosti ter Družbenopolitičnem zboru pa so podrobneje spregovorili o stanovanjski problematiki ter o realizaciji sklepov, katere je Skupščina občine sprejela ob obravnavi omenjene problematike v preteklem letu.

Delegati so sprejeli tudi predlog odloka o spremembi odloka o proračunu občine Domžale za leto 1984 ter predlog odloka o spremembi odloka o javnem redu in miru v občini Domžale.

V javno razpravo pa so dali osnutek sprememb in dopolnitev statuta občine Domžale ter osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijske zemljišča ali gozda.

Rezultati poslovanja v prvi polovici leta ugodni

Delegati Zbora združenega dela so se seznanili s poročilom o gospodarskih gibanjih v občini Domžale v obdobju januar do junij 1984, informacija pa je bila podana tudi o rezultatih poslovanja za obdobje do avgusta letošnjega leta. Izražena je bila splošna ocena, da so rezultati gospodarjenja v občini Domžale v letošnjem letu dobri, saj presegamo z resolucijo načrtovane rezultate.

Z resolucijo o politiki izvajanja družbenega plana občine je bila predvidena 3 % realna rast družbenega proizvoda, v prvem polletju pa so bila ta predvidevanja uresničena k temu pa je največ prispevala rast industrijske proizvodnje, ki je bila v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta za 7 % večja. Zelo ugodni rezultati so bili doseženi tudi na področju ekonomskih odnosov s tujino. Skupen izvoz je bil za 26 % večji kot v enakem obdobju preteklega leta, najbolj pa se je povečal izvoz v socialistične države in sicer za 46 %, medtem ko se je izvoz v zahodne države povečal za 38 %. Izvoz v države v razvoju je bil 16 % manjši.

Na področju zaposlovanja so se v letošnjem letu nadaljevala gibanja iz drugega polletja lanskega leta. Število zaposlenih v gospodarstvu občine se je povečalo za 423 delavcev ali za 5 % večje število zaposlenih delavcev pa je rezultat večjega zaposlovanja v industriji.

Doseženi finančni rezultati so bili dobri, dohodek se je namreč povečal za 74 %, osebni dohodek pa za 52 %. Delitev dohodka in čistega dohodka je bila ugodna, saj so se sredstva za razširitev in izboljšanje materialne osnove dela povečala za 111 %.

Na področju kmetijstva so bili doseženi rezultati na nivoju enakega obdobja lanskega leta. Prodaja kmetijskega blaga organizaciji združenega dela s področja kmetijstva je bila do avgusta letošnjega leta dosežena v višini 1302 milijona dinarjev in se je nominalno povečala za 36 %. Ob upoštevanju rasti cen je bila prodaja kmetijskega blaga za 2 % večja kot v enakem obdobju lanskega leta. Na relativno nizko rast prodaje kmetijskega blaga je vplivalo predvsem zmanjšanje prodaje prašičev za pitanje in pleme ter klavnega goveda.

Delegatka, delegacije iz Napredka SKOK Jana je izpostavila problematiko, s katero se srečuje delovna organizacija NAPRE-

DEK. V trgovini namreč rezultati daleč zaostajajo za dosežki gospodarstva in industrije. Indeks celotne industrije je 185, trgovine pa le 153. Neustrezna razlika v ceni (marže) je prispevala, da je indeks dohodka dosegel višino le 142, medtem ko je indeks dohodka v industriji 191. Kljub ugotovitvi o neustreznih gibanjih v celotnem prihodku in dohodku je v DO NAPRE-DEK razporejenih kar 64 % več sredstev, v sklad z razširitev materialne osnove dela, kot v enakem obdobju preteklega leta. Takšna razporeditev je bila možna le na račun nizkih osebnih dohodkov. Obstojeca tendenca razporeditve dohodka je imela tudi za posledico, da so osebni dohodki iz leta v leto bolj zaostajali za osebnimi dohodki v gospodarstvu. Tako je v prvi polovici letošnjega leta znašal povprečni osebni dohodek občine v gospodarstvu 23.726 dinarjev, v Napredku pa le 19.659 dinarjev. Iz tega je razvidno, da v letošnjem letu zaostajajo kar za 17 % najnovejši pokazatelji pa kažejo, da se ta razlika še povečuje. Tako stanje povzroča odhode najbolj-ših kadrov in tudi sicer negativno vpliva na delavce. Delegatka je ocenila, da je razlogov za tako slab ekonomski položaj v trgovini več, glavni pa je nedvomno večletno družbeno poseganje v oblikovanje cen (zamrznjene marže vse do julija tega leta), pomanjkanje blaga, padec realne kupne moči prebivalstva in zvišanje stroškov na katere delovna organizacija nima pomembnejšega vpliva. Tudi nizka razlika v ceni ne zadošča niti za enostavno reprodukcijo. Tako je posebno kritičen položaj v trgovini z živili, ki že nekaj let posluje brez akumulacije. Delegatka se je zato zavzela, da se v celoti podpre 9. člen osnutka zakona o sistemu družbene kontrole cen, ki dopušča trgovskim organizacijam združenega dela samostojno odločanje o cenah o povezavi s proizvajalnimi organizacijami združenega dela. Administrativno določeni deleži za kritje stroškov trgovine naj bi veljali le pri tistih proizvodih, kjer bo tudi v proizvodnji uveden ukrep družbene kontrole cen in sicer določitev najvišjega nivoja cen.

Delegat delegacije iz Agroemone TOZD Prašičereja Ihan GNIDOVEC Franc je opozoril, da Prašičereja Ihan v letošnjem letu še ne beleži izgub, tako kot že nekaj farm v Jugoslaviji, vprašljiva pa je že rentabilnost poslovanja za prihodnje leto. Problematika nastaja predvsem zaradi visoke cene krnil. Opozoril je tudi na občutni padec nakupa plemenske živine s strani kmetov, kar je zelo negativen pokazatelj.

S spremembo statuta do racionalnejše organizacije strokovnih služb Skupščine občine Domžale

Zbori Skupščine občine so sprejeli in dali v javno razpravo tudi osnutek sprememb in dopolnitev statuta občine Domžale. Spremembe se nanašajo na reorganizacijo in delo dosedanjega zavoda za geodezijo občine Domžale ter strokovnih služb Skupščine občine Domžale.

Upravni organi za področje geodezije so dobili nove obveznosti pri vodenju evidenc o stavbnih zemljiščih ter zbirne evidenc o uporabi zemljišč. Zato je potrebno, da se Zavod za geodezijo občine Domžale ukine, ustanovi pa se Geodetska uprava občine Domžale, njene pristojnosti pa določijo tako, da bodo v skladu z zakoni, ki urejajo to področje.

Po veljavnem statutu občine so organizirane v okviru Skupščine občine tri strokovne službe in sicer Sekretariat skupščine, Sekretariat izvršnega sveta in Sekretariat za kadrovske zadeve. V želji, da bi racionalizirali delo je v osnutku sprememb statuta predvideno, da naj bi se vse tri strokovne službe združile v eno, z nazivom Sekretariat skupščine in izvršnega sveta. V sestavi te strokovne službe pa bi delovala občinska kadrovska služba, s spremembo se ukinja mesto sekretarja Izvršnega sveta, s prerazporeditvijo del in nalog v okviru sekretariata pa bo doseženo tudi zmanjšanje zaposlenih še za dva delavca.

Zidava na kmetijski zemlji dražja?

Delegati so sprejeli spremembo dogovora o skupnih osnovah in merilih za določitev odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda. Zveza kmetijskih zemljiških skupnosti Slovenije je že v začetku leta dala pobudo za spremembo navedenega dogovora, ki naj bi prispeval k nadaljnji izboljšanju, pridobivanju, urejanju in varstvu kmetijskih zemljišč in gozda zaradi enotnejšega izvajanja kmetijske zemljiške politike.

Dogovor bo stopil v veljavo le pod pogojem, da k njemu pristopi vsaj 40 občin v republiki. Dogovor je pripravljen tako, da določa razmerja med najnižjo in vsemi drugimi odškodninami ter ga zato v prihodnje ob valorizacijah odškodnine ne bo potrebno več spreminjati. V ilustracijo naj navedemo, da bi po uveljavitvi tega dogovora in sprejetju odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o odškodnini zaradi spremembe namembnosti kmetijskega zemljišča ali gozda za kmetijska obdelovalna zemljišča tretjega, drugega ali prvega katastrskega razreda od 320 din m² do 400 din m² za ostale katastrske razrede pa od 20 din m² do 40 din m².

Razprava v zboru združenega dela je pokazala, da so si stališča do sprejetja novega odloka nasprotujoča. Delegati so sprejeli sklep, da gre osnutek navedenega odloka v javno razpravo, kjer naj bi se dokončno izoblikovala stališča in predlogi za uveljavitev novih odškodnin.

Ponovno o stanovanjski problematiki

Na vseh zborih skupščine je potekala široka razprava o poročilu samoupravne stanovanjske skupnosti občine Domžale, ki je bilo pripravljeno na podlagi sklepov občinske skupščine že v preteklem letu ob obravnavi uresničevanja zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Poročilo je bilo dobro pripravljeno, saj iz njega izhaja, da samoupravna stanovanjska skupnost dejansko izvaja funkcije, ki izhajajo iz njenih samoupravnih splošnih aktov, pa tudi srednjeročnih družbenih aktov občine Domžale. Ugotavlja se, da se blokovna in individualna gradnja v občini izvaja skladno z načrtovano politiko, izdelana je bila tudi energetska študija, pripravljen je program dolgoročnega vzdrževanja stanovanjskega fonda, izvršuje se začetna stanovanjska politika v okviru materialnih možnosti združenega dela v občini, pričakuje pa se tudi, da v prihodnje ne bo prihajalo do pomanjkanja infrastrukturnih objektov. Do poročila pa se je opredelilo tudi predsedstvo občinske konference SZDL Domžale, ki v svojem poročilu ocenjuje, da poročilo celovito prikazuje stanje in problematiko na področju stanovanjskega gospodarstva.

Prav tako ocenjuje, da so bili na področju uresničevanja zakona o stanovanjskem gospodarstvu doseženi pozitivni rezultati tako v organizacijskem kot vsebinskem smislu. V veliki meri so rezultat dobrega sodelovanja organov samoupravne stanovanjske skupnosti, njene strokovne službe ter aktivnosti nosilcev nalog, ki izhajajo iz akcijskega programa za realizacijo sklepov okrogle mize o stanovanjskem gospodarstvu, ki ga je lani organiziral Svet za družbenoekonomski in politični položaj žensk skupaj z Koordinacijskim odborom za uresničevanje zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Stališča k navedeni problematiki sta podali tudi Komisija za razvoj krajevnih skupnosti Zbora krajevnih skupnosti Skupščine občine Domžale ter Komisija za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela Skupščine občine Domžale.

Delegatka delegacije HELIOS Domžale je postavila vprašanje, zakaj prihaja do občutnih razlik med ceno centralne kurjave in stanarino, ter zakaj je gradnja za trg in gradnja najemniških stanovanj enaka.

Poudarila je tudi, da je gradnja v stanovanjsko poslovni blok nesorodna, kar dokazujejo številne reklamacije, kljub urgencam pa napake v dveh letih še vedno niso odpravljene. Odgovor je podal Končan Janez, vodja delovne skupnosti SIS materialne proizvodnje občine Domžale, ki je dejal, da ima ogrevanje ekonomsko ceno, stanarine pa te cene še niso dosegle. Glede napak pri gradnji pa je dodal, da je do le teh prihajalo že v fazi same gradnje, prav tako pa so bili kupci stanovanj leta 1982 obveščeni, da stanovanja ne bodo takšna kot je bilo prvotno projektirano. Vse napake so bile sproti evidentirane. Predvidoma naj bi se pomanjkljivosti začele odpravljati v začetku leta 1985.

Delegat krajevnih skupnosti MENGEŠ Franc ZABRET je poudaril, da v poročilu niso bila upoštevana stališča krajevnih skupnosti Mengeš glede blokovne in individualne gradnje ZAVRTI Mengeš, kjer opozarjajo, da je obstojeca infrastruktura za tako veliko novogradnjo preslabla. V odgovoru je predsednik skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti Vito HABJAN dejal, da so stališča krajevnih skupnosti Mengeš na Stanovanjski skupnosti že obravnavali, vendar v tem poročilu še ni zajeto. Glede na ponovne pobude s strani Republiških organov o ustanavljanju posebnih sodišč, ki bi delovala samo za stanovanjske zadeve, je delegat krajevnih skupnosti Vencija PERKA Domžale Franc HABJAN vprašal, kakšni materialni stroški bi nastali z ustanovitvijo tega sodišča ter koliko sredstev izgubimo če tega sodišča ne ustanovimo?

V odgovoru je Vito HABJAN dejal, da je ustanovitev takega sodišča za našo občino povsem nesprejemljivo, saj imamo letno le okoli 320 sporov, ki pa so rešeni v zelo kratkem času, tako da smo z delom sodišča zadovoljni. Problemi pa se pojavljajo v Ljubljani, kjer ima samo Staninvest več kot 25.000 tožb in za Ljubljano bi morali ustanoviti posebno sodišče. Pri ustanovitvi takega sodišča pa bi delovalo okrog 200 sodnikov poleg tega pa še veliko število administrativnih delavcev, kar je za nas popolnoma nesprejemljivo, saj nam nihče ne garantira, da se bo z ustanovitvijo takšnih sodišč bistveno povečala učinkovitost delovanja takega sodišča.

Po sklenjeni obravnavi tega poročila, so bili izoblikovani sklepi, ki so objavljeni v tej številki v Uradnem vestniku občine Domžale.

Program aktivnosti ZTKO Domžale

NOVEMBER

1.-25.11.1984

ŠAH — Sončev memorial, Restavracija Pošta (Repovž) *

1.-25.11.1984

KEGLJANJE — posamezno, (Jarše)

8.-15.11.1984

NAMIZNI TENIS — posamezno, (Jarše)

15.11.1984

NAMIZNI TENIS — ŠSD, OŠ Vencija Perka in OŠ J.B. Tito

10.11.1984 dalje

KOŠARKA — ŠSD, liga, telovadnice OŠ

DECEMBER

1.-25.12.1984

KOŠARKA — ŠSD — nadaljevanje lige, telovadnice OŠ

14.12.1984

KOŠARKA — TRIM liga, dvorana KC Domžale

8.12.1984

ODBOJKA — ŠSD, dvorana KC, OŠ Vencija Perka

(sobota)

ZAKLJUČNA PRIREDITEV ZA LETO 1984, dvorana KC

Strokovna služba ZTKO

Odgovori na delegatska vprašanja

Delegacija Krajevne skupnosti Jarše-Rodica:

Vprašanje:

Prispevna stopnja za Kulturno skupnost se bo znižala za 0,10 %, za Telesnokulturno skupnost pa za 0,03 %. Doslej je bilo za Kulturno skupnost namenjeno 0,43 %, za Telesnokulturno skupnost pa 0,71 %. Mar to pomeni forsiranje telesne kulture na račun kulture?

ODGOVOR:

Za leto 1984 so bili programi samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti za 20 % povečani glede na valorizirane programe iz leta 1983. Prispevne stopnje na začetku leta so bile izračunane na podlagi te rasti. Po prvem tromesečju so bile spremenjene, ker so bili poračunani vsi presežki, ki so se ustvarili pri posameznih interesnih skupnostih. Sedaj veljavne prispevne stopnje pa so izračunane na podlagi nove ocene rasti dohodka v gospodarstvu, za katerim mora skupna poraba za 20 % zaostajati. Tako je dovoljena 40 % rast sredstev za skupno porabo glede na valorizirane programe iz preteklega leta.

Istočasno pa je treba tudi povedati, da je prispevna stopnja za Kulturno skupnost 0,33 % iz BOD samo občinska in da se hkrati zbira še 0,50 % iz BOD za Kulturno skupnost Slovenije, medtem ko se pri Telesnokulturni skupnosti s prispevno stopnjo 0,71 % iz BOD zbirajo tudi sredstva za Telesnokulturno skupnost Slovenije.

(odgovor pripravila tov. Ivica Šetina, dipl. oec., predsednik Komiteja za družbeno planiranje in družbeno-ekonomski razvoj).

Delegacija Krajevne skupnosti Slavko Šlander Domžale

VPRAŠANJE:

Zanima nas, ali se ve, kje bodo gradili avtocesto po naši občini.

ODGOVOR:

Trase bodočih avtocest po naši občini so vrisane v urbanističnem redu naselij občine Domžale in so na vpogled pri Komiteju za urbanizem, gradbeništvo, komunalne zadeve ter varstvo okolja občine Domžale, soba št. 60).

(odgovor pripravil tov. Anton Preskar, tehnični vodja DS SIS materialne proizvodnje občine Domžale).

Delegacije Krajevnih skupnosti Slavko Šlander, Vencelj Perko in Simon Jenko Domžale

VPRAŠANJE:

Kaj je storjenega s čiščenjem in vzdrževanjem kanalizacije in kanalskih jarkov?

ODGOVOR:

Komunalno podjetje ima v svojem upravljanju in vzdrževanju kanalizacijo Domžal, Mengša, Radomelj, Vira in ostalih naselij, ki imajo organizirano odvajanje odpadkov. Kanalizacijo so izvajali poleg pooblaščenih in kvalificiranih DO še razni nekvalificirani izvajalci, v veliko primerih pa celo občani sami. Vse tako izvedene kanalizacije smo po združenju v enotni kanalizacijski sistem prevzeli v upravljanje, za nadaljnje vzdrževanje in gradnjo pripravili in sprejeli občinski odlok, ki ga sedaj izvajamo v praksi. Zatečeno stanje kaže na hude tehnične pomanjkljivosti na jaskih kanalih in hišnih priključkih. Izrazit primer nekvalitetno izvedene kanalizacije je v kompleksu blokov Veljka Vlahoviča, ki sta izvedeni že dve sanaciji na kanalih, ki so brez ustreznega padca. V tako zgrajeni kanalizaciji prihaja do zastajanja fekalij in širjenja neprijetnega vonja po stopniščih in stanovanjih, naši vzdrževalci imajo pri tako izvedenih kanalizacijah po več inter-

vencij na mesec, kar pri kvalitetno zgrajeni kanalizaciji ni potrebno. Primeri nekvalitetno grajenih kanalizacij so še pri bloku SPB-1, na Muljavi v Mengšu, Levstikovi cesti v Domžalah, novem naselju Trzin, itd. Posebno je potrebno poudariti nekulturne odnos nekatereh uporabnikov do kanalskih vodov, v katere odmetavajo in odlagajo gradbeni material, perejo betonske mešalce in spuščajo vodo mešano z betonom v cestne požiralnike, odkrivajo pokrove jaskov in mečejo vanje razne odpadke, celo zabojke za pivo in drugo.

Izvedba kolektorja, primarnih vodov in razvodnega mestnega omrežja je kvalitetna, redno čiščena in ni problemov z distribucijo odpadkov.

Navedene pomanjkljivosti in nedoslednosti nas obvezujejo, da v bodoče poostremo nadzor nad gradnjo kanalizacije, izvedbo priključkov in ostalih kanalskih objektov, da zaupamo gradnjo samo strokovno usposobljenim in za tako delo pooblaščenim izvajalcem. Delo našega vzdrževanja poteka po planiranem čiščenju in pregledu kanalizacijskih vodov ob upoštevanju obremenjenosti posameznih kanalizacij in tehnični kvaliteti teh vodov. Za vse kanale, ki so v upravljanju Samoupravne stanovanske skupnosti, hišnih svetov in drugih uporabnikov in so zgrajeni nekvalitetno, smo pripravljene izvajati vse storitve po posebno pripravljenem dogovoru ali poslovniku.

(odgovor pripravil tov. Janez Repnik, vodja TOZD Komunalna v DO Komunalno podjetje Domžale).

Delegacija Krajevne skupnosti Simon Jenko Domžale

VPRAŠANJE:

Od vodne skupnosti bi radi stalno obveščanje o rezultatih meritev kvalitete pitne vode.

ODGOVOR:

Med važnejšimi nalogami našega vzdrževanja je kontinuirano spremljanje kvalitete vode na vseh naših črpališčih in gravitacijskih virih. Mesečno nam Zdravstveni dom Domžale - Higijensko epidemiološka služba vzame 15-20 vzorcev vode za bakteriološko preiskavo, ki jo opravi Zavod SRS za zdravstveno varstvo - oddelek za sanitarno mikrobiologijo v Ljubljani. Do sedaj odvzeti vzorci so poleg bakteriološke neoporečnosti primerni tudi po kemični sestavi. Vse tri krajevne skupnosti v Domžalah se oskrbujejo z vodo na centralnem črpališču domžalsko-mengeškega polja. V zadnjih 15 letih se nismo zabeležili bakteriološko neprimerne vode, vendar pa se kvaliteta spreminja. Iz navedenega sledi, da je potrebno širše družbeno angažiranje pri zaščiti podtalnice, pri izvajanju odloka o zaščitnih pasovih, saj se severno od naših črpališč nahajajo potencialni onesnaževalci kot so Lek Mengeš, predvidena deponija Komunalnega podjetja Kamnik in ostala industrija.

Analize preiskav vode so arhivirane pri naši DO in pri Sanitarni inšpekciji Skupščine občine Domžale, kjer so na vpogled predstavnikom krajevnih skupnosti.

(odgovor pripravil tov. Janez Repnik, vodja TOZD Komunalna v DO Komunalno podjetje Domžale).

Delegacija Krajevnih skupnosti Slavko Šlander, Vencelj Perko in Simon Jenko Domžale

VPRAŠANJE:

1. Kaj je z Mlinščico od odcepa Kamniške Bistrice do konca in kdo je upravljalec industrijskega kanala in jo je dolžan vzdrževati ter katera podjetja jo uporabljajo za svojo dejavnost.

2. Upravni organ daje soglasje za zaprtje vodotoka skozi celo leto. Kanal bi bil lahko zaprt samo v zimskem in zgodnjem pomladanskem času. Kanal je neočiščen in se še vedno v strugo mečejo vsemogoči odpadki in odplake, ki povzročajo neznosen smrad.

Kdaj bo končno očiščen kanal mlinščice in kdaj bo zasut kanal opuščene Mlinščice.

ODGOVOR:

Vse do letošnjega leta status odprtih javnih kanalov - mlinščic ni bil rešen, saj ni bilo jasno ali gre za zgolj industrijski kanal, katerega upravljalci so delovne organizacije (npr. Helios Domžale, Helios Količevo, Induplati Jarše, Papirnica, Žito - mlini Homec in Vir, mlinarji - Kralj, Slabič, itd.), ali pa za vodotok, katerega upravljalec je Območna vodna skupnost Ljubljana - Sava. V letu 1977 je bil v Občinskem poročevalcu objavljen osnutek odloka o določitvi meje pribrežnih zemljišč, načina gospodarjenja na teh zemljiščih in čiščenje potokov, jarkov in odprtih vodnih kanalov mlinščic na območju občine Domžale, žal pa sam odlok doslej še ni bil sprejet. Vseskozi je iniciativa za urejanje te problematike vodil SKIS Domžale ter tudi v letu 1979 poslal zainteresiranim delovnim organizacijam in uporabnikom osnutek sporazuma o financiranju vzdrževanja Mlinščice, ki pa zaradi materialnih obvez ni bil realiziran. Tekom vseh teh let je SKIS Domžale delno financirala urejanje Mlinščic, vendar glede na to, da ni bilo financiranje sistemsko rešeno, še zdaleč premalo, da bi bili občani zadovoljni. Tako smo dotirali KS Jarše-Rodica za enkratno akcijo čiščenja v Domžalah, redno vsako leto pa smo vršili deratizacijo. Šele z odlokom o komunalnih dejavnostih na območju občine Domžale (Uradni vestnik 2/84) smo definirali, da je urejanje in vzdrževanje odprtih javnih vodnih jarkov - mlinščic komunalna dejavnost posebnega družbenega pomena ter legalizirali možnost vlaganja „komunalnega denarja“ v to dejavnost. Glede na to, da kljub razširitvi pojma „komunalnih dejavnosti“ ni bil dan nov dodatni vir (kot ni bil ob predaji vzdrževanja javne razsvetljave in pokopališke dejavnosti - od KS na Komunalno podjetje Domžale) ni veliko možnosti, da bo situacija kanalov kaj boljša kot doslej. Ravno obratno - v letošnjem letu smo vir sredstev, ki se nabira za vzdrževanje objektov kolektivne komunalne rabe celo zmanjšali za 10 %. Tudi v režimu zapiranja in odpiranja mlinščic se bo potrebno dogovoriti oziroma končno sprejeti odlok, katerega osnutek je bil objavljen že leta 1977. Ravno tako bi morali doseči boljšo ošveščenost občanov, da ne bi v mlinščice metali različen odpadni material. Ob vsem tem naj povemo, da imamo že izdelane načrte za kompleksno ureditev mlinščice skozi Domžale, vendar za tako naložbo ni in še dolgo ne bo prepotrebni sredstev. Kanal opuščene Mlinščice, ki poteka mimo Toka bomo predvidoma zasuli v letu 1985.

(odgovor pripravil tov. Anton Preskar, tehnični vodja DS SIS materialne proizvodnje).

3. V kakšni fazi so priprave za ureditev domžalske tržnice. Pojavljajo se namreč primeri DO in privatnih pridelovalcev zelenjave in sadja, ki bi si želeli pridobiti stalen prostor za prodajo svojih pridelkov. Pojavljajo se potrebe za prestavitve obstoječih kioskov. KS smatrajo, da je potrebno pospešiti pripravo in izgradnjo tržnice, dokler pa to ni gotovo, z improviziranimi kioski ne bi nadaljevali.

(odgovor pripravil tov. Anton Preskar, tehnični vodja DS SIS materialne proizvodnje).

ODGOVOR:

SKIS Domžale ima obvezo preko srednjeročnega družbenega plana, da realizira tržnico v Domžalah ter je pričel priprave v zvezi z urbanistično in tehnično dokumentacijo in pridobivanjem zemljišča v centralnem delu Domžal ob tem, da obstaja več možnih variant (varianta za delavnico Toko - vstop na cesto pri avtopralnici; na obstoječi lokaciji, itd.). Ko bodo projektne rešitve znane, bodo občani preko Občinskega poročevalca o tem pravočasno seznanjeni. Istočasno naj omenimo, da SKIS Domžale skladno s srednjeročnim družbenim planom vrši priprave za gradnjo hotela v Domžalah (možne lokacije; na področju Alka; na kareju ob Zdravstvenem domu - Novoprem, itd.; kare blizu OŠ Slavka Šlandra).

(odgovor pripravil tov. Anton Preskar, tehnični vodja DS SIS materialne proizvodnje).

Delegacija Krajevne skupnosti Trzin

VPRAŠANJE:

Novi del Trzina je v poletnih mesecih večkrat brez vode. Zanima nas, koliko časa bo še trajal priključek novega dela Trzina na novo črpališče?

ODGOVOR:

Po naših informacijah se je vodooskrba v Trzinu v 2. polovici leta bistveno poboljšala, saj je Komunalno podjetje Domžale navezalo na obstoječe omrežje Trzina svoja črpališča z mengeškega polja ter jih vklopljala v primeru nizkega vodostaja krvavške vode ali prevelike potrošnje vode. V kratkem bo preko Komunalnega dokončno razrešila problem vodooskrbe Trzina, saj je rezervoar vezan s črpališčem IV. na mengeškem polju z močnim cevovodom. Na ta način bo oziroma je realiziran velik del prepotrebne infrastrukture v vaši krajevni skupnosti (že zgrajeni vrtec in trgovina ter avtobusno in železniško postajališče, peš pot ter v fazi realizacije šola in vodovod).

(odgovor pripravil tov. Anton Preskar, tehnični vodja DS SIS materialne proizvodnje).

Delegacija HELIOS Domžale:

VPRAŠANJE:

Na 20. zasedanju zbora združenega dela, dne 9.2.1984 so bili v zvezi z obravnavo poročila o varstvu okolja sprejeti sklepi za razreševanje problematike na tem področju.

S tem v zvezi zastavljajo vprašanje, v kakšni meri je realiziran 14. sklep, sprejet na omenjenem zasedanju, ki se nanaša na ureditev skupnega odlagališča strupenih odpadkov in strupenih snovi, ki nastajajo pri nekaterih tehnoloških procesih v kemični industriji?

ODGOVOR:

Problematika skupnega odlagališča strupenih odpadkov in strupenih snovi je izredno težka ter v sloven-

skem in jugoslovanskem prostoru nerešena. Aktivnosti občine Domžale na tem področju so precej močne, saj konkretno predstavnik SKIS-a sodeluje v strokovni komisiji pri Konzorciju za ravnanje s posebnimi odpadki za ljubljansko regijo (v konzorcij so vključeni iz naše občine predvsem Helios in Lek) kot tudi v posebni strokovni komisiji pri Republiškem komiteju za zdravstveno varstvo, katerega naloga je pripraviti vrsto podzakonskih predpisov s tega področja. Danes Slovenija še nima niti lastne definicije, kaj so to „posebni odpadki“. Prav tako se bodo morali domžalski delegati aktivirati ob obravnavi planskih dokumentov (dolgoročnih in srednjeročnih) SR Slovenije, saj to področje ni v njih ustrezno opredeljeno ter niso nakazane nikakršne rešitve. Situacija v Sloveniji je trenutno takšna, da vsaka regija načrtuje reševati te probleme po svoje, osnovne republiške ali celo zvezne strategije pa ni.

Konkretno je konzorcij za ravnanje s posebnimi odpadki za ljubljansko regijo v letu 1984 izdelal:

- Kataster posebnih odpadkov za ljubljansko regijo (Inštitut Boris Kidrič);

- Prostorsko preveritev makrolokacij za deponijo posebnih odpadkov na območju ljubljanske regije (izdelal Urbanistični inštitut Slovenije).

V tej zadnji študiji so obravnavane sledeče možne makrolokacije:

dolina Bezenice (SO Ljubljana-Vič-Rudnik; dolina Žabnice pri Ihanu; dolina Gradolskega potoka (SO Ljubljana-Moste-KS Besnica); dolina potoka Gostinice (SO Ljubljana-Moste-Polje, KS Besnica); dolina pod Konjem (SO Litija); dolina pod Svibnim (SO Litija); dolina Konjskega potoka (SO Litija); dolina potoka Meljek (SO Litija).

Nadaljnje naloge konzorcija so, da se izdela študijo tehnologij tretiranja odpadkov ter lokacijska dokumentacija za optimalno lokacijo. Poleg tega se naj bi na novi ljubljanski deponiji lahko deponirali nekateri posebni odpadki po posebnih režimih. Po grobih ocenah se naj bi centralna deponija posebnih odpadkov realizirala v 2. polovici naslednjega srednjeročnega obdobja.

Prav zaradi zgoraj navedenih dejstev ter vprašanja, kdaj bo kaj v SR Sloveniji in Jugoslaviji realizirano s tega področja, mora še posebej DO Helios pri svojem bodočem načrtovanju naložb poseben poudarek dajati posebnim ostankom svoje tehnologije ter iskati take rešitve, ki bodo varne za okolje neposredno ob tovarnah kot tudi širše gledano (podtalnice, zrak, itd.). DO Helios se mora maksimalno angažirati (strokovno in finančno) pri reševanju že obstoječe problematike posebnih odpadkov, saj le-ti predstavljajo izredno visoko požarno obremenitev.

GODBA NA PIHALA DOMŽALE
Pripravljalni odbor za pripravo
praznovanja 100 letnice

HVALA SODELUJOČIM!

V letošnjem letu smo praznovali 100 letnico godbe, zato se želimo ob tej priložnosti zahvaliti vsem, ki ste kakorkoli sodelovali, da so prireditve ob našem jubileju tako lepo uspele.

Iskrena hvala velja tako vsem sodelujočim v povorki, nastopajočim na prireditvah, vsem, ki ste nam amatersko priskočili v pripravi in izvedbi prireditve na pomoč.

V imenu pripravljalnega odbora
Stane HABE

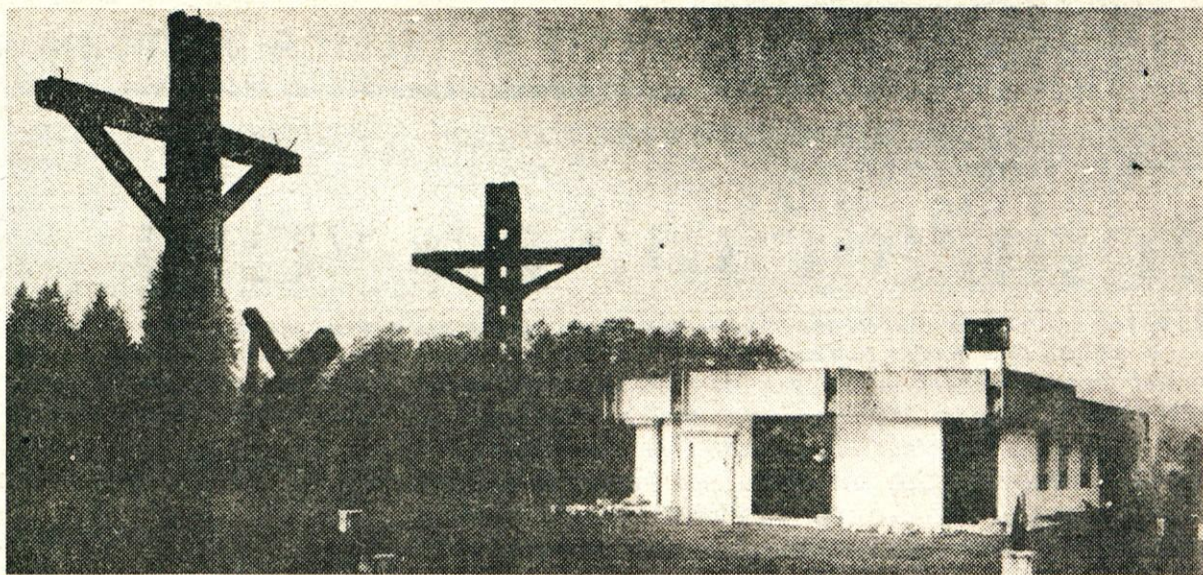
OBVESTILO BRALCEM

Bralce „Občinskega poročevalca“ obveščamo, da nekateri občani niso prejeli 11. in 12. številke našega časopisa, ker smo pošti dostavili premajhno število izvodov.

Med tem časom smo — ker je nekaj števil v celoti pošlo — povečali naklado za 1000 izvodov, tako da bo doslej časopisa dovolj na voljo.

Že 13. številka je izšla tako v povečani nakladi, tako da je pošta prejela v zadostni količini, ko naj bi svoj izvod prejelo vsako gospodinjstvo v občini. Če temu ni tako ali če številno časopisa dobite prepozno, javite to z imenom in priimkom ter z ostalimi podatki na uredništvo Občinskega poročevalca, Ljubljanska 94, Domžale tel. 721-686 ali OK SZDL Domžale, tel. 721-359, da bomo na podlagi podatkov vedeli ukrepati.

OK SZDL

Odpri Repanškova galerija. Znani domžalski kulturni delavec Janez Repanšek je pred dnevi ob prisotnosti velikega števila občanov odprl na Rudniku pri Volčjem potoku svojo galerijo, v kateri je za začetek razstavil svoje usnjene reliefe in skulpture. Kot je v priložnostnem katalogu zapisal direktor Moderne galerije Zoran Kržišnik, je vključitev usnja, kot prvobitnega materiala, v njegovih delih izrazito estetizirajoča in funkcionalna.

LJUDJE IN ZEMLJA

Izboljšajmo higiensko kvaliteto mleka!

Količine odkupljenega mleka na področju občine Domžale se iz leta v leto povečujejo, povprečno za 4 % za vsako leto. Lahko smo zadovoljni s količino odkupljenega mleka, ne moremo pa biti zadovoljni z njegovo kvaliteto. Analize kažejo, da je veliko odkupljenega mleka izredno slabe kakovosti. Po veljavnih predpisih bi lahko imelo mleko v kubičnem milimetru tri milijone mikroorganizmov, da bi ga šteli za dobro higiensko kvaliteto. Odkup pa kaže, da je kar 29 % mleka slabe higienske kvalitete, to pomeni, da ima več kot 3 milijone mikroorganizmov.

Reduktazna preizkušnja je le kontrolna metoda za ugotavljanje slabe oz. dobre higienske kvalitete mleka. Pri tej preizkušnji se vzorcu mleka doda metilensko modrilo, zatem pa se po 2 urah ugotavlja razbarvanje barvila. Vzorec, ki je ob kontroli razbarvan do 2/3 vsebine, je slabe higienske kvalitete (ne ustreza

predpisani kakovosti), še modro obarvani vzorec pa je dobre higienske kvalitete.

Ob higienski proizvodnji mleka naraste število mikroorganizmov v enem mililitru do več deset ali sto milijonov. Tako mleko je v vsakem pogledu nekalitno. Zelo vznemirljive so primerjave z drugimi državami (Švica, Danska, Norveška, itd.), kjer analize kažejo manj kot 100.000 mikroorganizmov v mililitru.

Mikroorganizmi pridejo v mleko z mehansko nesnago (dlaka, stelja, iztrebki, ipd.), s slabo očiščeno opremo in z nerazkuženo posodo in opremo za molžo. Mikroorganizmi poškodujejo ali spremenijo sestavine, na primer mlečni sladkor v mlečno kislino. Že manjša količina mlečne kisline poškoduje beljakovine, ki se zato spontano ali ob toplotni obdelavi mleka (kuhanje, pasterizacija) izkosmičijo. Navedena ni edina napaka, saj različne vrste mikroorganizmov povzročajo različne spremembe na različnih sestavinah mleka.

Glavni dejavniki, katere moramo upoštevati pri proizvodnji mleka, da bomo imeli v mleku čimmanjše število mikroorganizmov:

1. priprava krave za molžo (oprema molznika, umivanje vimena z mlačno vodo, brisanje umitega vime-

na s suho brisčico, odvzem prvih c urkov mleka v posodo s črnim dnom — kontroliramo zdravje vimena (mastitis), v tem mleku je tudi največ mikroorganizmov.

2. molža

a) ročna (temeljito čiščenje vse molzne opreme, ki jo uporabljamo za molžo

b) strojna molža — natikanje molzne enote — paziti, da sesnih tulcev in gum ne vlečemo po tleh, da se ne zamažejo, zamenjati iztrošene sesne gume, temeljito čiščenje molzne opreme:

— izplakovanje, takoj po molži z mlačno vodo

— čiščenje in razkuževanje, z raztopino vode in kemičnimi sredstvi (kombisan, bis) v vodi, ki ima okoli 50 do 60°C (glede koncentracije sredstev moramo upoštevati navodila proizvajalca),

— izključno izplakovanje, vso opremo izplakujemo s čisto pitno vodo,

— po izplakovanju pustimo opremo, da se osuši, varujemo jo pred mrčesom, pred ponovno uporabo pa jo izplakujemo.

3. precejanje mleka — namolženo mleko moramo čimprej iz hleva prenesti v mlekarino in ga pri ročni (ali

pri strojni molži, če nimamo filtrirnih vložkov) precedimo skozi kovinska cedila (z vložki iz vate, ki jih po vsakokratni uporabi sežgemo). Precejanje je opravičljivo le ob higienski proizvodnji. Na cedilu ostane mehanska nesnaga, mikroorganizmi pa se izpirajo v mleko.

4. Hlajenje mleka — s hlajenjem lahko obdržimo kvaliteto mleka, ne moremo pa je izboljšati. Mleko hladimo takoj po končani molži. Število mikroorganizmov s tem postopkom ne zmanjšamo, zavremo pa delovanje tistih vrst, ki se pri višjih temperaturah hitro razmnožujejo. Priporočljivo je, da mleko čimprej ohladimo na temperaturo pod 10°C, skladiščimo pa ga pri temperaturi od 4 do 6°C.

V kolikor bodo pri proizvodnji mleka upoštevani vsi zgoraj navedeni dejavniki, se bo sigurno izboljšala kvaliteta mleka, s tem bo tudi mleko bolj plačano (pri slabi higienski kvaliteti se mleko plača 10 % ceneje) in to bo v zadovoljstvo tako proizvajalcem mleka, organizatorjem odkupa (kmetijske zadruge) in tudi Ljubljanskih mlekar, ki odkupujejo mleko s tega področja.

Pospeševalna služba
ing. Janez Ocepek

VABLJENI STE V FOTOGRAFSKI TEČAJ

FKK Mavrica Radomlje bo v mesecu novembru priredil tečaj fotografije za začetnike.

Prijave sprejema po pošti na naslov: FKK MAVRICA, 61235 RADOMLJE.

Podrobnejše informacije bodo zainteresirani — prijavnice prejeli po pošti.

Vabimo zlasti mladino, da spozna to lepo veščino.

Turistična Agencija
INTEGRAL GOLFTURIST

OBVEŠČA:

— pripravljamo programe za zimske počitnice v Italiji, Avstriji, ČSSR, Franciji in na domačih smučiščih
— pripravljamo izlete na Dan republike
— pripravljamo silvestrovanje in novoletna praznovanja v SZ (za 12 dni je cena samo 3M), na Jadran itd.
— pripravljamo cenene programe za šolo v naravi po želji

— pripravljamo enodnevne zimske pakete za skupine in posameznike na Veliki planini
— pripravljamo druge izlete po željah naročnikov.

Preselili smo se — pridite, pogledajte, prepričajte se.

Oglasite se na naš telefon, veseli bomo vašega poziva!

Tel. 721-014 in 721-587.

Čigava je cesta?

Večkrat sem že doživel na morju, da so si ljudje lastili plažo, prostor za počitek, del kampa. To, kar sem pa doživel v sredo, 17. oktobra 1984 okrog 9. ure pa presega vse meje.

Lastnik in lastnica kioska zelenjave v Kolodvorski ulici v Domžalah nasproti frizerja — si lastita celo cesto in ročno podita oz. preganjata z urejenih in zaznamovanih parkirnih prostorov pred kioskom voznike parkiranih vozil.

Sprašujem se — čigava je cesta in kdo bo ostarelima, vendar temperamentno podjetnima prodajalcema zelenjave povedal, da cesta ni njuna.

Občan
(naslov v uredništvu)

Pereč komunalni problem:

Kje bo nova tržnica?

Občani že dalj časa obiskujejo tržnico, ki pa ni urejena, na prostoru ob Slaščičarni Bistrica.

Ob tem je tudi po vsem mestu mnogo različnih kioskov, še več pa je pritiskov občanov, da bi v mestu odprli nove in nove kioske z različno ponudbo.

Glede na to, da v mestu načrtujemo dokončno lokacijo tržnice na mestu oz. v bližini mesta, koder je sedaj mizarska delavnica tovarne Toko (nasproti Doma upokojenecv Domažle), od nedavna skušajo v občini zainteresentom med delovnimi organizacijami in zasebniki predlagati, da kioske postavijo na tržnici, ko bo urejena. Tako je tudi stališče Krajevnih skupnosti Domžale.

Po srednjeročnem planu je za ureditev tega perečega vprašanja zadolžena Samoupravna komunalna interesna skupnost, zanjo pa že pripravljajo urbanistično in tehnično dokumentacijo.

Občani in zainteresenti za postavitev kioskov upajo, da bo tržnica nared čimprej.

Motošport ob koncu sezone:

Domžalčana na vrhu

V najbolj razširjenem razredu, ki ima v cestno hitrostnih dirkah največ privrženecv in zvabi na dirkališče tudi največ tekmovalcev, to je do 250 ccm³, zelo uspešno tekmuje tudi dva člana AMD Domžale. Silvo HABAT iz Trzina in Martin ŠRAJ iz Radomelj. Oba sta v vrhu tega športa, saj je Silvo Habat v letošnji sezoni osvojil celo prvo mesto in je torej državni prvak, Martin Šraj pa je v isti konkurenci zasedel tretje mesto. Gotovo je to izjemen uspeh, saj je konkurenca v kategoriji do 250 ccm³ najmočnejša.

Tu sta razgovora z njima.

SILVO HABAT, star 29 let, slikopleskar iz Trzina:

Poglejva najprej nekoliko nazaj: Letošnja sezona je bila tretja, odkar tekmuje, vseskozi kot član AMD Domžale. Eno sezono sem tekmoval v razredu MZ. Lani sem osvojil na državnem prvenstvu 5. mesto, letos pa

Je pot do naslova državnega prvaka težka?

Konkurenca je največja, največ se jih trudi prav v razredu do 250 ccm³. Kar 25-28 tekmovalcev iz vseh republik se zbere na dirkališču.

Letos so bile v tekmovalstvu štiri dirke, medtem

ko se točkujemo tri. Na prvi dirki v Novem Sadu sem zaradi okvare odstopil, v Kraljevu sem bil prvi, v Slavonski Požegi tretji, na Grobniku pa spet prvi. Skupno sem zasedel prvo mesto.

Pa neposredni tekme? Kateri so najnevarnejši?

Ta šport je najbolj razvit v Sloveniji in Hrvaški, od tu so tudi največji konkurenti. Najnevarnejši je Božo Janežič iz AMD Kamnik, ki je imel žal 3 odstopa, pa Zeljak iz Zagreba.

Čemu pripisujete največ zaslug za res velik uspeh?

Uspeh je rezultat dobre psihične, fizične priprave, dobre priprave motorja. Res se mi je po odstopu v

Novem Sadu že marsikaj podiralo, vendar je kasneje bilo vse v redu. Če bi moral koga pohvaliti, je to NIKO MATJAŽ, ki mi je trener, mehanik, prijatelj. Nekakšen mentor nam je. Duša vsega.

Gotovo se bova spet pogovarjala o denarju...

Res je. Denarja ni. Klub v Domžalah pomaga po svojih najboljših močeh, od AMZ sem za eno leto kot vrhunski tekmovalec prejel dva stara milijona, to pa je tudi vse. Ostalo moram „nositi“ sam.

Pa mednarodni nastopi?

V tujini sem nastopil le nekajkrat, doslej z ne prevelikimi uspehi; na prvem tekmovalstvu „zunaj“ (prireja ga ADAC klub) sem osvojil 26. mesto med 66 tekmovalci. V Schleizu (NDR) sem bil 7. med 54 tekmovalci, na Östereichringu sem odstopil zaradi padca. Na Grobniku sem bil med Jugoslavlani najhitrejši, pa še vedno za finale premalo hiter...

Želje, hotenja, ideje, ...

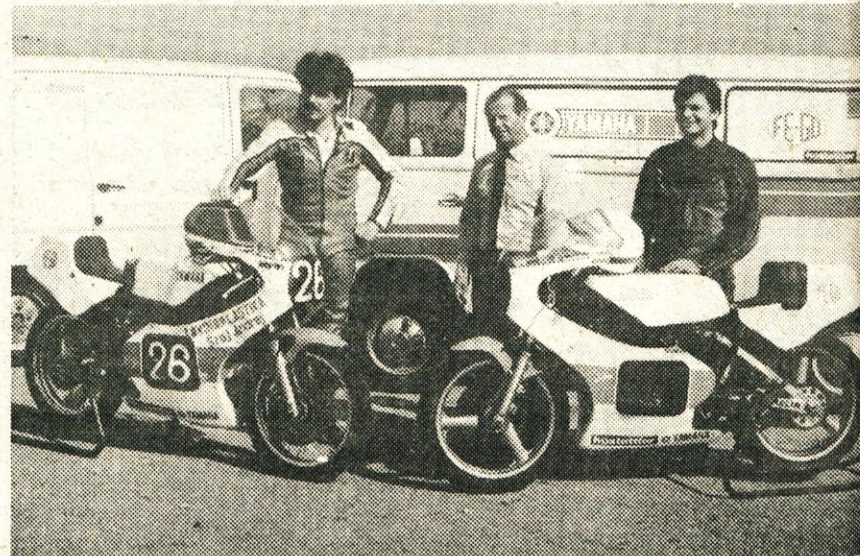
Zelo rad bi vozil dirko za evropsko in svetovno prvenstvo, vse to pa je povezano z denarjem. Sponzor — firma FE—FO mi zelo pomaga, vendar ker ena sezona stane od 80—100 starih milijonov, je zbrati ta denar zelo težavna naloga.

Kako do konca leta ...

Dirk je za letošnji konec. Pred mano je le še podelitev naslova prvaka, ki bo opravljena do konca leta. Uspeha sem seveda zelo vesel in mi pomeni veliko vzpodbudo za naprej.

MARTIN ŠRAJ, 23 let, doma iz Radomelj, končuje študij na strojni fakulteti, zaposlen v domači delavnici:

Kdaj so te dirke prevzele do te mere, da si se odločil, da bodo pome-nile tvoj šport?

Tekmovalca Martin Šraj in Silvo Habat, ki sta v letošnjem letu z velikim uspehom tekmovala v dirkah za državno prvenstvo, s svojim tehničnim svetovalcem in prijateljem Nikom Matjažem z Bleda.

Z dirkami sem se spoznal že pred precej leti, zdi se mi leta 1977, ko sem opravil prvo dirko na motociklu do 50 ccm³ serijske izvedbe. Za to me je navdušil znani dirkač Peter Verbič, ki mi je v začetku in tudi kasneje pomagal na različne načine.

Kdaj si se tega športa resneje oprijel?

Tega športa sem se lotil resneje leta 1983, ko sem začel tekmovali v najzanimivejši in najmnogičnejši kategoriji — razredu do 250 ccm³.

Kako je šlo v prvi tvoji sezoni oz. z motorjem do 250 ccm³?

Lani, to je prvo leto, ko sem vozil v tej kategoriji, nisem imel ne sreče, ne dobrega motorja, pa je uspeh izostal. Letos je bilo že bolje.

Je ta optimizem realen?

Upam, da je. Letos tekmuje na novem motorju YAMAHA, ki sem ga dobil med samim tekmovalstvom za državno prvenstvo. Z njim sem doslej osvojil dvakrat tretje in enkrat četrto mesto. To mi je skupno prineslo tretje mesto v dokončni uvrstitvi za državno prvenstvo.

Koliko treniraš? Malo, dosti, preveč?

Vsekakor treniram premalo, predvsem zato, ker vsak trening na Grobniku vzame ves vikend, stroški so prav tako veliki, obrablja se motor, gume, in deli motorja ... Morali bi vsekakor trenirati več, če bi želeli imeti večje uspehe ...

Pa mednarodna tekmovalstva?

Zame je bilo letošnje leto zelo pomembno, saj sem dobil FIM licenco, da bom lahko poslej smel peljati tudi mednarodne dirke, kvalifikacije za SP in podobno.

Domžalčani tvorite že močno ekipno ...

Res je, tekmovalci se dobro razumejo, odličnega tehničnega svetovalca Nika Matjaža imamo. Jožeta Posavca in Gregorja Laznika imamo pa da mi pomagata pri pripravi na dirko in na njej sami.

Se ve med občani dovolj o vaših tekmovalstvih, uspehih?

Dosti premalo. Dogovorili smo se, da se bomo s tekmovalstvom večkrat sami oglasili ter tako prispevali, da se bo o moto športu in tekmovalcih AMD Domžale vedelo več.

III. šahovski turnir memorial Ivana Sonca

Šahovsko društvo Domžale želi trajno ohraniti spomin na svojega dolgoletnega predsednika Iva Sonca, zato organizira ob 3. obletnici njegove smrti spominski šahovski turnir v Domžalah, ki nosi naslov „Memorial Ivana Sonca 1984“. Pokrovitelja turnirja sta Papirnica Količev, v kateri je bil Ivo Sonc dolgoletni direktor in Telesnokulturna skupnost Domžale.

Šahovski turnir se je pričel 22.10. in bo trajal do 10.11.1984. Turnir se bo odigral v sejni sobi „garderob in klubskih prostorov“ v Športnem parku Domžale. S to prireditvijo se je pričel uporabljati objekt na katerem so športniki in športni delavci še kako ponosni.

Šahovski turnir je po kvaliteti eden boljših v Sloveniji saj nastopajo tako mojstri FIDE, mojstri in mojstrski kandidati. Na 3. „Memorialu Iva Sonca“ nastopa 12 šahistov in sicer: Osolin Milan, MK Domžale, Podlesnik Bogdan, M Iskra Ljubljana, Mencinger Vojko, MF Jesenice, Mazi Leon, MK Domžale, Vavpetič Vide, MK Domžale, Plešec Damjan, MK Domžale, Gostiša Leon, M Iskra, Ljubljana, Osterman Rudi, M Lesce, Šifrer Darko, M Iskra Ljubljana, Slak Marjan, MK Zalec, Horvatec Igor, MK Domžale in Ivačić Vlado, MK Domžale.

Dnevna kola se igrajo v delavnikih v času od 16.30 do 21.30 v sobotah od 9. do 14. ure. Igra se po pravilih FIDE, SZS in pravilniku, za izjemne primere se smiselno uporabljajo uradna tolmačenja kongresov FIDE. Glavni sodnik je Stane Laznik, republiški sodnik, njegov pomočnik pa mojstrski kandidat Rihard Lorbec.

M.GORZA

JESENSKI KROS OBČINSKIH REPREZENTANC ZA POKALE UREDNIŠTVA „DELA“ ZA LETO 1984

Na 19. tekmovalstvu občinskih reprezentanc za pokale „Dela“ je bilo zastopanih 45 občin s 1682 tekači in tekačicami. Tekmovali so v 18 kategorijah, ekipa naše občine naj bi tekmovala v 17 kategorijah, vendar nam ni uspelo v vseh kategorijah pripraviti ekip. Prijavili smo 14 ekip vendar se je samega tekmovalstva udeležilo samo 10 ekip. Ekipna uvrstitev je letošnje leto nekoliko slabša, vendar so posamezne ekipe v kategorijah in posamezniki dosegli več vidnih uvrstitev. Med mlajšimi pionirji letnik 1972 je učenec OŠ Janko Kersnik Pogačar Janez zasedel 14. mesto, v kategoriji starejših pionirjev letnih 1969 je v hudi konkurenci Zajdel Klemen osvojil 3. mesto in s tem bronasto medaljo. V isti kategoriji starejših pionirjev se je Mateja Cerar uvrstila na 4. mesto, v kategoriji mlajših mladincev pa je Maks May osvojil 3. mesto in bronasto medaljo ter se izenačil po vrednosti rezultata z Zajdelo Klemenom. Ekipno pri mlajših mladincih je ekipa v postavi Mav Maksa, Drolc Tomaž in Bokalič Aleš osvojila 1. mesto in osvojila pokal v kategoriji. V kategoriji mlajših mladink je odlično 6.

mesto zasedla Lisjak Zvonka, na 5. mesto pa je v kategoriji članic pritekla Mihalec Irena.

Vsi udeleženci 19. krosa občinskih reprezentanc so s svojim nastopom izpolnili pričakovanja saj je bilo veliko uvrstitev do 15. oz. 20. mesta v kategorijah ko je nastopalo preko 100 tekmovalcev.

Kljub skrbni pripravi pri formiranju občinske reprezentance se je žal pokazala neresnost iz preteklih let in nenastopanje posameznih tekmovalcev in tekmovalk, čeprav je bilo to na treningih in občinskem jesenskem krosu vse dogovorjeno. Velik izpad v posameznih kategorijah pa je bil največji vzrok, da nismo ponovili uspešnih nastopov iz preteklih let, ko smo se vedno uvrščali med prvih deset občinskih reprezentanc v Sloveniji.

M. Gorza

ATLETSKI RAZGLEDI

Dobre atletske novice prihajajo iz večine tekmovalj, na katerih tekmujejo mladi atleti Atletskega kluba Domžale. Tokrat je bilo tekmovalje v Titovem Velenju in sicer za „Atletski pokal Slovenije“ za mlajše mladince in mladinke.

Možnost nastopa so imeli tekmovalci in tekmovalke, ki so se s svojimi rezultati uvrstili med 12 najboljših v Sloveniji v kategoriji mlajših mladincev in mladink. To pravico so si pridobili z dobrimi rezultati naslednji: Tomaž DROLČ v teku na 1000 metrov, Borut GORZA v metu kopja, Mateja CERAR, ter Marija VODLAN v metu diska in krogle.

Trener Mladen Mihalec je bil po končanem tekmovalstvu izredno zadovoljen z doseženimi rezultati, saj je večina nastopajočih dosegla svoje osebne rekorde oz. najboljše rezultate v letošnjem letu. Rezultati so bili naslednji: Najuspešnejši je bil Tomaž, ki je v teku na 1000 metrov osvojil tretje mesto ter bronasto medaljo, Borutu je bil v metu kopja 10. z metom 40,66 m, ki mu je bil tudi osebni rekord, Mateja je v teku na 800 metrov bila peta z osebnim rekordom, Vesna je bila v skupni uvrstitvi v teku na 200 metrov deveta. Marija je v kroglu zasedla osmo mesto, deveto mesto pa v metu diska. Ekipno sta bila mlajša mladinka dvanajsta od petnajst atletskih organizacij, mlajše mladinke pa so se uvrstile na deseto mesto med štirinajstimi ekipami.

M.GORZA

ŠPORTNI FELJTON — 4

1000 km po Sloveniji

VII. ETAPA, 29.6.1984

BOVEC — KRANJSKA GORA 50 km

Start smo preložili na 9,30, saj je ob 4h zjutraj še bilo kot iz šafa. Po zajtrku se pričnemo pripravljati za odhod; menjavamo zobčnike, medtem še en defekt na mestu, kar imenujemo kolesarski pozdrav PSSSSS. No pa imamo 14. gumi defekt.

Točno ob 9,30 krenemo na našo nakrajšo, toda težko etapo, treba se je povzpeti na 1.611 m visoki Vršič. Do Trente se po zelo slabi cesti ogrevamo, nato pa se začnemo vzpenjati in gristi v klanec. Mlajši se poženejo naprej, starejši in verjetno pametnejši pa lepo počasi napredujejo meter za metrom. Med vzponom nas spet malo namoči mrzla prha. Vsi avtomobilisti in potniki v avtobusih nas navdušeno pozdravljajo. Ko po dveh urah prihropemo na Vršič, nas navdušeno pozdravlja skupina Mengšanov in nam celo prinese torto, katere se z užitek lotimo v Tičarjevem domu. Zares je to prijetno presenečenje za vse nas, da se nam jezišče lasje in celo solze sreče je opaziti.

Po enournem postanku se spustimo proti Kranjski gori do hotela Erika, kjer imamo rezervirano prenočišče.

VIII. ETAPA, 03.6.1984

KRANJSKA GORA — MENGEŠ 110 km

Dan, ko se podamo na pot šele popoldan in se nam je malo daljši počitek kar prilegel. Toda kljub temu nekateri po zajtrku igrajo tenis, drugi se podajo peš v Kranjsko goro in dopoldne mimogrede mine. Po kosilu priprave za odhod na zadnjo etapo naše poti. Točno ob 15. uri startamo izpred hotela Erika, pa skozi Kranjsko goro in naprej proti Jesenicam. V Mostah skočimo k Trebušku na kavico in v Begunjah že ujamemo prve kaplje dežja. Ugotavljamo, da bomo za zaključek naše turneje še dobro skopani in res v Naklem že lije kot za stavo. Kljub dežju se ustavimo na Kokrici pri Pletilstvu Zalokar Brede ter se ji zahvalimo za darilo 15 dresov in ji za spomin poklonimo skromno darilce.

Ko se peljemo proti Brniku preneha deževati; v Lahovčah pa novo presenečenje. Pot nam zapro in nas pozdravijo naši prijatelji kolesarji iz Mengša, ki so nam v velikem številu prišli naproti in nas potem pospremili do cilja.

V Mengšu pa so nas pričakali še kolesarji Doba s kombijem in muziko, le-ti so dan pred nami končali pot 1 000 km po Sloveniji. Vsi skupaj smo se zapeljali na končni cilj — Letno gledališče Mengeš, kjer je bil v počastitev krajevnega praznika partizanski miting in so nas vsi prisrčno sprejeli; predsednik Skupščine KS Mengeš, tovariš Dimec, pa nam je v

imeni pokrovitelja naše akcije, KS Mengeš izročil pokal.

Tudi na zadnji etapi ni šlo brez defektov, tako smo v osmih dneh preluknjali skupaj 18 zračnic, toda drugih večjih okvar nismo imeli in sreči tudi padcev ne.

Na tej naporni, a lepi turneji smo dodobra spoznali lepote naše Slovenije, navezali mnogo prijateljskih stikov tako pri nas, kot tudi pri zamejskih Slovencih.

Dolžni smo zahvalo vsem delovnim organizacijam, društvom, obrtnikom in vsem, ki so na karkšenkoli način pomagali pri izpeljavi te akcije, posebno pa se zahvaljujemo KS Mengeš in DPO Mengša za pokroviteljstvo.

Ekipo kolesarjev, ki je prevozila transverzalo pa smo sestavljali: Sitar Tone, Rogelj Jože, Merše Janez in Andrej, Majcen Lado, Hribar Bojan, Bugar Darko, Lah Marjan, Jursič Zvone, Skok Marjan, Jagodic Cveto, Blejc Jože ter spremstvo Friškovec Tina in Tone.

Vsem kolesarjem — rekreativcem priporočamo, da se ob priliki odločijo prevoziti 1 000 km dolgo pot po Sloveniji in se prepričajo o lepotah naše ožje domovine, katero s kolesom vidijo in spoznajo veliko bolje kot naprimer iz avtomobila, vlaka ipd. Če boste dobro fizično pripravljene in disciplinirane, vam bo taka pot pravi užitek.

Jože BLEJC

Mali oglasi

Prodajam STADLER peč 2500 kal. z boilerjem za centralno ogrevanje. Simon, Kraigherjeva 16, Domžale.

Zakonski par išče kakršnokoli honorarno delo. Nudim tudi svoj prostor. Šifra: popoldne.

Kakršnokoli ročno delo sprejemam na dom. Naslov v uredništvu.

Iščemo delavce – Servis avtogum Gregorc, Mengeš, Cankarjeva 19. Pogoji: odslužen vojaški rok.

Prodajam eno leto staro tuš kabino, 50 literski boiler in dvotarifni števec ter uro. Tel. 722-123.

Starejša tovarišica, ki je 10. oktobra 1984 ob 22. uri bila na obisku v sadovnjaku na Količevem in pri tem pozabila kolo in dve torbi, naj pride po svoje stvari. V nasprotnem primeru jo bomo v prihodnji številki Občinskega poročevalca z imenom pozvali, naj se oglasi.

Varstvo za dve deklici vsak drugi teden dopoldne iščem na vašem ali našem domu, – oddam tudi gramoz za nasutje. Tel. 721-839.

ZAHVALA

Ob mnogo prerani smrti našega dragega

RENEJA CENTE

se iskreno zahvaljujem vsem, ki ste nam v teh težkih dneh pomagali in nam lajšali bolečino ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Najlepša hvala vsem za podarjeno cvetje, pevcem za zapete pesmi, govorniku za poslovnice besede in g. župniku za opravljen obred. Posebno se zahvaljujem delavcem delovnih organizacij Silkoplesk-termoplast in Toko za vso izkazano pomoč.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti naše drage mame

LUCIJE MASELJ

upokojene babice iz Krašnje 9

se zahvaljujemo vsem, ki ste ji pomagali v njeni bolezni, vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

hčerke z družinami

V SPOMIN

JOŽETU PERGARJU

13. novembra mineva 5 let, odkar te ni več med svojimi najdražjimi. Kruta je resnica, da se ne boš več vrnil med nas, vendar živel boš še naprej v naših srcih in čas nikoli ne bo izbrisal spomina nate.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dobrega moža in očeta

KARLA DIMCA

se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, sodelavcem in znanjem, ki ste ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti, izrazili sožalje in darovali cvetje. Hvala delavcem Papirnice Količevo in Heliosa za izkazano spoštovanje. Zahvaljujem se osebju Zdravstvenega doma Domžale za skrb in nego.

Posebna hvala pevcem Društva upokojencev Domžale in duhovniku za lepo opravljen pogrebni obred. Vsem, ki ste našega dragega ata spoštovali in imeli radi – HVALA.

Vsi njegovi

Domžale, Ljubljana, oktobra 1984

AVTO-MOTO DRUŠTVO DOMŽALE

OBJAVA

Avto-moto društvo Domžale obvešča, da se bo tečaj cestno prometnih predpisov za voznike B kategorije začel v ponedeljek, dne 5.11.1984, ob 18.00 uri v učilnici društva v Domžalah, Krakovska 18.

Prijavite se lahko vsak dan od 9.00 do 12.00 in popoldan od 16. do 18.00 ure v društveni pisarni.

Dalje vas obveščamo, da pričenjamo s tečajem o varnem delu s traktorji in traktorskimi priključki. Ta tečaj je obvezen za pridobitev dovoljenja za vožnjo s traktorjem.

VABLJENI!

Občanov informator

Bistro „MINUTA“
Bojan Repovž
Ljubljanska 89, Domžale

nudi

honorarno zaposlitev za jutranje čiščenje lokala in delno pomivanje posode v dopoldanskem času.

Zaželena je mlajša upokojenka.

Ponudbe pošljite ali se osebno oglasite v bistroju „MINUTA“.

VAS OBVEŠČA, DA LAHKO SVOJA OBLAČILA

ODDATE V KEMIČNO ČIŠČENJE

TUDI V LOKALU

PRALNICA Kocjančič

DOMŽALE, LJUBLJANSKA 89

POLEG LOKALA „BUREK-DOBROTA“

PRIDITE, PREPRIČALI SE BOSTE, DA ČISTIMO
SOLIDNO IN PO ZMERNIH CENAH.

TOSAMA

Tovarna sanitetnega materiala n.sol.o.
Vir. Šaranovičeva 35, Domžale

Na podlagi sklepa delavskega sveta delovne skupnosti skupnih služb, objavljamo. prosto delovno mesto

1. POKLICNI GASILEC

Kandidati morajo poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- končana šola za poklicne gasilce pri RSNZ SRS
- da je šofer B kategorije in da ima opravljen izpit za strojnika gasilskih črpalk in tečaj prve pomoči
- natančnost
- zanesljivost.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili najkasneje v 15 dneh po objavi v kadrovske službe. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po odločitvi samoupravnega organa.

Novi poslovni prostori za domžalsko društvo invalidov

Društvo invalidov Domžale je v letošnjem letu pridobilo v SPB-2 (nasproti Milice) prostore v izmeri 27 m². Te prostore, ki bodo služili kot pisarna in prostor za sestanke, so že zelo potrebovali, saj so dovolj dolgo delovali v zelo slabih pogojih stare Alkove hiše.

Društvo invalidov Domžale združuje 1120 članov prve, druge, tretje kategorije, pa teže invalide, v zadnjem času pa tudi invalide-kmete, ki so se poškodovali v delu s kmetijsko mehanizacijo. Društvo deluje na kulturnem in športnem področju, za svoje člane pa letno pripravi mnogo prireditev, srečanj in izletov. Enega ali dva bodo – kot je povedal predsednik društva Janko Weit – pripravili še letos, saj bodo obiskali Goriška Brda.

Pred novim letom pa nameravajo v predverju Hale KC pripraviti še eno razstavo ročnih del invalidov, saj je prva razstava ročnih del invalidov v juniju zelo lepo uspela. Želja obiskovalcev je tedaj bila, da bi bila taka razstava vsaj dvakrat letno. Predvidevajo, da bo ta druga letošnja razstava tudi prodajna. Želijo jo pripraviti v sklopu prireditev novoletnega praznovanja v domžalski hali.

B.

Nov lokal v Domžalah:

Pravo bogastvo pletenin

V centru Domžal domačini vsak mesec opazijo novo trgovino. V velikem stanovanjsko-poslovnem bloku SPB-1 so pred dnevi odprli boutique „VIDA“, ki ponuja pestro izbiro vsakovrstnih pletenin za oba spola. Cene modnih pletenin, katere lastnica Vida Retelj ponuja občanom, so nekoliko nižje od cen podobnih izdelkov pri drugih ponudnikih. Zlasti velika je izbira za mlade, ki so v spremstvu staršev to trgovino že „našli“.

Slamice iz slamnika

STISKE SONČNIH UPRAVI- TELJEV

Vse bolj nas davi huda stiska
zavoljo gostilniškega obiska:
Iz klape naše vsaka taca
je v stiski hudega štrapaca,
to huda že je nam turneja
— od bifeja — do bifeja.
So odprti toliki lokali
— ne vemo več, kam bi se djali!

KAKO NE BI — LAKIRALI

V zadnjem času nam vse večkrat
očitajo, da v naši občini in tudi v
glasilih vse preveč lakiramo.
„Ja, lakiramo pa precej,“ odgovar-
jamo.
„Kako tudi ne bi, ko pa imamo v
občini eno najuglednejših tovarn barv
in lakov ...“

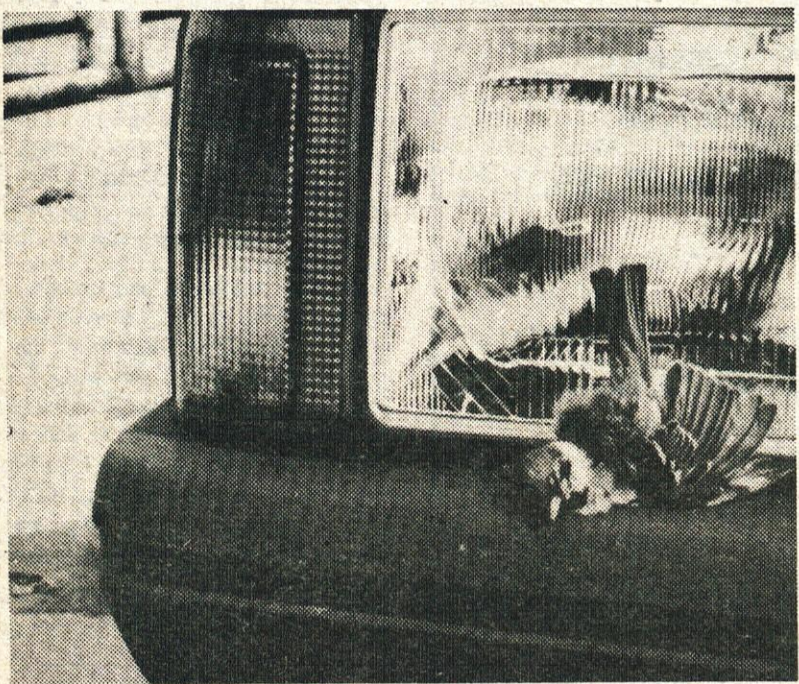
SEDAJ VEDO

V dnevniku Delo je pred dnevi
pisalo, da bodo v domžalskem Na-
predku odprli novo vinoteko v Dom-
žalah. Kot smo izvedeli — za vinoteko
v Napredku ne vedo nič.
Da se ne bodo kasneje izgovarjali:
Sedaj vedo!

LEP POZDRAV

Uredništvo pristrčno pozdravlja
vrnitev domžalske kulturne Jacinte, ki
se je naposled vrnila v okrilje lepe do-
line Šentdomžalske, ki se, kot je
znano, razteza od Trojan preko Korp
do Črnuč.

Veliki požirajo male

... TEKA ... TEKA

Te dni v Domžalah potekajo pri-
prave na sekcijko razpravo o bibliote-
karstvu oz. biblioteki:
— odpiramo pa vinoteko

ŠE ENA DOBRODOŠLICA

To dobrodošlico namenjamo novi-
ma domžalskima obrtnikoma. Odkar
je „Gori vatra“ v Radomljah, se je
vseh 6000 gasilcev s posebno pozor-
nostjo obrnilo proti temu kraju, od
koder je „Gori vatra“.
Tovariš „Topom ču te gadat“ je
ljudi zraven. Upam le, da tega topa
nista namerila proti davčni upravi.

SIMBOL

Domžalski natakariji v Slamniku
imajo svoj emblem pred Veleblagovni-
co v napisu Restavracija DISCO. Mi-
moidoči smo v emblemu prepoznali —
POLŽA.

VEDO, KJE JE KUPNA MOČ . . .

Menda bodo novo Tržnico zgradili
v bližini oz. nasproti Doma upokojen-
cev Domžale.
... Že vedo, kje je kupna moč . . .

BLIŽA SE NOVO LETO . . .

Kot delavci so v precej tovarnah
mnogi proti temu, da bi tovarne
namenile kak dinar za novoletno
obdarovanje otrok v krajevni skupno-
sti . . .

Kot starši že komaj čakajo, kdaj
bodo v te krajevne skupnosti peljali
svoje otroke na obdaritev . . .

ŽE VEDO . . .

Mnogi občani se pritožujejo, da na
avtobusni postaji v Domžalah ni niti
ene same javne ure.
Kaj bi si delali stroške: skoraj vsak
ve, koliko je ura

— Zakaj pa vam blok, saj niste z občine

Se so pridni . . .

Nekako velja zmotno mnenje, da
smo čedalje bolj leni, nepripravljeni
delati, da smo delomrzneži itd. Pa to
sploh ni res. Ob tem ko se množično
krade predmete za zabavo (denimo
kasetofone in drugo), smo prišli tako
daleč, da se krade tudi tisto, s čemer
je treba — delati.

Tako je bilo okrog 12. oktobra
1984 občanu Bojanu Bogataju s Ceste
Talcev 23 v Domžalah, „skliznjena“
samokolnica, kateri se v Domžalah po
domače reče „ŠAJTRGA“.

Ker je neobičajno tumpaste, nepri-
ročne oblike, Bojan Bogataj želi sreč-
nemu človeku obilo delovnih uspehov
in prepeljanih kubikov ter užitka ob
zadevi, ki jo bo nemara moral novi
lastnik krepko porivati pred sabo.

Da se pa kdaj samokolnica vrne
lastniku — Bojan le upa.

B.

NOVA MOČ

Iz „Minute“ so na občino dobili
ustrezno kuharsko moč, ki se je iz
znanega domžalskega občinskega lo-
kala preselila — v občinsko kuhinjo.

KONKURENCA

Domžalski oštir Stane Kovač —
Keber je resno zaskrbljen, da bo
odslej mentor košarkarjev Skansi iz
pizzerije.

Domžale — danes in nikoli več

Saj ne more biti res, pa je!

Gordijsko vozlišče pri Pavovcu

V šoli so nas učili, da je križišče prostor, kjer se stikata dve poti, dve
cesti, lahko tudi več. Zdi se, da nastane tam, kjer jih je več, takoj križ s
križiščem. Posebno, recimo, v primeru, kot je pri Pavovcu v Mengšu.
Nekaj podrobnosti:

Če se pripelješ iz kamniške smeri in bi hotel zaviti na primer na
Kolodvorsko, ker imaš opravke na banki, ker greš nakupovat v Kovino-
tehno, potem moraš:

1) Zaviješ pač, tako kot smo to delali že desetletja doslej, kaj deset-
letja: stoletja, in če ni prevelikega prometa in če te ne vidi miličnik, je
vse v najlepšem redu.

2) Druga možnost je, da prepelješ križišče in greš obrnit nekje na
stransko ulico, potem pa iz ljubljanske smeri zapelješ na Kolodvorsko. To
je celo dovoljeno.

3) Lahko se že na skrajno severnem delu Mengša, pred razbremenil-
nikom Pšate odločiš, da boš šel na banko ali v Kovinotehno in se zapodiš
po obrežju razbremenilnika do mostu za Jarše, zaviješ prek mostu na
Kolodvorsko in že si na cilju. Če ne poznaš severnega Mengša, ti pač ni
pomoči.

Če se pripelješ iz kamniške smeri in bi v svoji predrznosti hotel celo v
samopostrežno trgovino Rašica. Do nedavnega so bile trgovine zato, da si
v njih nakupoval.

1) Lahko se zapelješ skozi križišče in greš obrnit, recimo, do šole ali
kjerkoli imajo kakšno večje dvorišče v Mengšu. Potem se iz ljubljanske
smeri preprosto zapelješ na parkirni prostor in že si v trgovini.

2) Tisti, ki ni iz Mengša, in ne pozna mengeških stranskih ulic in
dvorišč, gre lahko obrnit, recimo, v Trzin, odvisno od tega, kako je
razpoložen in koliko ima goriva, morda tudi v Ljubljano.

3) Lahko storiš, kakor je opisano za obisk banke ali Kovinotehne, s
tem modnim dodatkom, da potem parkiraš ob Kovinotehni — zgornji
seveda — in znosiš nakupljene stvari iz trgovine tistih dobrih sto metrov.
Na srečo je zadnje čase tako drago, da košarica ni pretežka.

Če stanuješ po naključju v novih blokih ob trgovini Rašica, voziš pa se
v službo ali kamorkoli proti ljubljanski smeri, potem moraš storiti nasled-
nje:

1) Pogledaš gor in dol, ugotoviš, da ni nikjer nobenega miličnika in jo
— smuk — potegneš preko polnih črt proti Ljubljani. Tako dela večina in
to je tudi najkrajša in najbolj logična pot.

2) Obvezna smer te sili, da prevoziš križišče, potem pa se usmeriš po
Kolodvorski proti Jaršam, najdeš kje kakšno stransko ulico, obrneš avto
in se ponovno vključiš v promet pri Pavovcu kot pošten voznik, brez
prekrška v srcu.

3) Obvezna smer te prisili proti Kamniku, po Kamniški cesti, greš
obrnit nekam ob razbremenilnik Pšate, potem pa se kot pošten voznik
vključiš v promet, kakor da si doma iz Kamnika, Stahovice ali Tuhinja.
Na srečo imamo vsi LJ na tablicah, tako da je popolnoma vseeno, od kod
prihajaš.

Tri malenkosti, devet rešitev, občani se v največji meri poslužujejo
variant št. 1. Tako se zdi tudi logično. Te variante odpadejo samo tedaj,
kadar nadzorujejo križišče pri Pavovcu miličniki. Tedaj je treba ukrepati
po varianti dve ali tri.

Nekdo, ki je bil že od nekdaj precej siten, pa je ob tem vprašal:

a) Ali so križišča, posebno nova, moderna, kot je mengeško, name-
njena ljudem ali pa je spomenik nesposobnemu arhitektu, ki ni predvidel
še dodatnih zavijalnih pasov?

b) Ali je križišče moderno in izboljšano, če so njegove funkcije slabše
kot v času, ko smo vozili z volovskimi vpregami?

c) Ali „šparamo“ tako, da smo prisiljeni spoznavati Mengeš na stran-
skih poteh, kjer moramo obračati?

d) Ali se je varnost povečala, ko pa moramo zavestno kršiti cestno-
prometna pravila?

e) Ali je to križišče kdo prej videl narisane, oziroma ali so bili tisti,
ki so ga videli, sami pešci?

In še vprašanje upravitelcem: Utripa rumena luč samo zato, ker je to
ceneje, ali pa — posebno ob jutranji prometni konici — bo semafor, ki je
drugače gotovo velika pridobitev, deloval predvsem toliko časa tako, da
se bo zgodila nesreča. Menim, da smo ga postavili zaradi boljše varnosti,
predvsem šolarjev. Rumena utripajoča luč pa se ne zdi preveč varna . . .

Vsi prej opisani primeri pa naj bi služili, če se novega, modernega
vozlišča pri Pavovcu pač ne da popraviti, predvsem v premislek tistemu,
ki si ga je izmislil za risalno mizo, skozi njega pa se gotovo ne vozi. Žal,
drugače bi našel boljše rešitve. Nad polovično verjetno tudi sam ne bi bil
zadovoljen . . .

I.SIVEC

